

SEANCE DU MERCREDI 10 JUIN 1981
VERGADERING VAN WOENSDAG 10 JUNI 1981ASSEMBLEE
PLENAIRE VERGADERING

SOMMAIRE:

CONGES:

Page 1605.

PROJETS ET PROPOSITIONS DE LOI (Discussion):

Projet de loi établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés.

Discussion et vote des articles:

A l'article 1er. — *Orateur*: M. Humblet, p. 1605.A l'article 10. — *Orateurs*: Mme Maes-Vanrobaeys, MM. Vangeel, Bonmariage, M. Dhoore, ministre de la Prévoyance sociale et de la Santé publique, M. Vanderpoorten, p. 1607.A l'article 12. — *Orateurs*: MM. Bonmariage, Vanderpoorten, M. Dhoore, ministre de la Prévoyance sociale et de la Santé publique, p. 1609.A l'article 13. — *Orateurs*: M. Humblet, M. Dhoore, ministre de la Prévoyance sociale et de la Santé publique, p. 1610.A l'article 16. — *Orateurs*: M. Bonmariage, M. Dhoore, ministre de la Prévoyance sociale et de la Santé publique, p. 1611.A l'article 34. — *Orateurs*: M. Bonmariage, M. Dhoore, ministre de la Prévoyance sociale et de la Santé publique, p. 1615.A l'article 35. — *Orateurs*: M. Cuvelier, M. Dhoore, ministre de la Prévoyance sociale et de la Santé publique, M. Bonmariage, p. 1616.Aux articles 38 et 39. — *Orateurs*: M. Humblet, M. Dhoore, ministre de la Prévoyance sociale et de la Santé publique, M. Cuvelier, p. 1618.

Projet de loi contenant le budget des Services du Premier ministre de l'année budgétaire 1981.

Projet de loi ajustant le budget des Services du Premier ministre de l'année budgétaire 1980.

Discussion générale. — *Orateurs*: M. Eyskens, Premier ministre, M. Van der Elst, M. le Président, MM. Vanderpoorten, Spitaels, p. 1621.Ann. parl. Sénat — Session ordinaire 1980-1981
Parlem. Hand. Senaat — Gewone zitting 1980-1981

INHOUDSOPGAVE:

VERLOF:

Bladzijde 1605.

ONTWERPEN EN VOORSTELLEN VAN WET (Bespreking):

Ontwerp van wet houdend algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers.

Beraadslaging en stemming over de artikelen:

Bij artikel 1. — *Spreker*: de heer Humblet, blz. 1605.Bij artikel 10. — *Sprekers*: mevrouw Maes-Vanrobaeys, de heren Vangeel, Bonmariage, de heer Dhoore, minister van Sociale Voorzorg en Volksgezondheid, de heer Vanderpoorten, blz. 1607.Bij artikel 12. — *Sprekers*: de heren Bonmariage, Vanderpoorten, de heer Dhoore, minister van Sociale Voorzorg en Volksgezondheid, blz. 1609.Bij artikel 13. — *Sprekers*: de heer Humblet, de heer Dhoore, minister van Sociale Voorzorg en Volksgezondheid, blz. 1610.Bij artikel 16. — *Sprekers*: de heer Bonmariage, de heer Dhoore, minister van Sociale Voorzorg en Volksgezondheid, blz. 1611.Bij artikel 34. — *Sprekers*: de heer Bonmariage, de heer Dhoore, minister van Sociale Voorzorg en Volksgezondheid, blz. 1615.Bij artikel 35. — *Sprekers*: de heer Cuvelier, de heer Dhoore, minister van Sociale Voorzorg en Volksgezondheid, de heer Bonmariage, blz. 1616.Bij artikels 38 en 39. — *Sprekers*: de heer Humblet, de heer Dhoore, minister van Sociale Voorzorg en Volksgezondheid, de heer Cuvelier, blz. 1618.

Ontwerp van wet houdende de begroting van de Diensten van de Eerste minister voor het begrotingsjaar 1981.

Ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van de Diensten van de Eerste minister voor het begrotingsjaar 1980.

Algemene bespreking. — *Sprekers*: de heer Eyskens, Eerste minister, de heer Van der Elst, de Voorzitter, de heren Vanderpoorten, Spitaels, blz. 1621.

Projet de loi relatif à la modération des revenus et instaurant une cotisation de solidarité à charge des membres de la Cour des comptes.

Discussion et vote des articles, p. 1626.

Proposition de loi modifiant la loi du 5 janvier 1977, portant émission d'une deuxième tranche d'emprunt du Fonds belgo-congolais d'amortissement et de gestion et réglant les problèmes relatifs aux emprunts en francs congolais « Dette coloniale 4 1/4 p.c. 1954-1974 » et « Dette congolaise 4 p.c. 1955-1975 ».

Discussion générale. — *Orateurs*: MM. Lahaye, R. Gillet, M. Vandeputte, ministre des Finances, p. 1627.

Proposition de loi modifiant l'article 87, § 1er, des lois sur la milice, coordonnées le 30 avril 1962.

Discussion générale. — *Orateurs*: MM. R. Gillet, Van Herreweghe, M. Busquin, ministre de l'Intérieur et ministre de l'Education nationale, p. 1630.

Projet de loi portant approbation de l'Accord sur le transfert des corps des personnes décédées et de l'Annexe, faits à Strasbourg le 26 octobre 1973.

Discussion générale. — *Orateurs*: M. De Bondt, M. Nothomb, ministre des Affaires étrangères, p. 1631.

Discussion et vote de l'article unique, p. 1632.

Projet de loi portant approbation de la Décision des représentants des gouvernements des Etats membres de la Communauté européenne du Charbon et de l'Acier, réunis au sein du Conseil, du 18 mars 1980, portant attribution à cette Communauté de recettes supplémentaires pour 1980.

Discussion et vote de l'article unique, p. 1632.

Projet de loi portant approbation de l'Accord entre le royaume de Belgique et la République fédérale d'Allemagne en matière d'opérations météorologiques, conclu par échange de lettres datées à Bruxelles le 23 septembre 1977.

Discussion et vote de l'article unique, p. 1633.

Projet de loi relatif à l'adhésion de la Belgique à la Banque africaine de Développement.

Discussion générale. — *Orateur*: M. Van Wambeke, rapporteur, p. 1633.

Discussion et vote de l'article unique, p. 1634.

ORDRE DES TRAVAUX:

Page 1626.

PROPOSITION DE LOI (Dépôt):

Page 1635.

M. Lagasse. — Proposition de loi organisant la responsabilité des ministres et secrétaires d'Etat.

Ontwerp van wet inzake inkomensmatiging en tot invoering van een solidariteitsbijdrage ten laste van de leden van het Rekenhof.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 1626.

Voorstel van wet houdende wijziging van de wet van 5 januari 1977, houdende uitgifte van de tweede tranche van de lening van het Belgisch-Kongoles Fonds voor delging en beheer en tot regeling van de problemen betreffende de leningen in Kongolese frank « Koloniale schuld 4 1/4 pct. 1954-1974 » en « Kongolese schuld 4 pct. 1955-1975 ».

Algemene bespreking. — *Sprekers*: de heren Lahaye, R. Gillet, de heer Vandeputte, minister van Financiën, blz. 1627.

Voorstel van wet tot wijziging van artikel 87, § 1, van de dienstplichtwetten, gecoördineerd op 30 april 1962.

Algemene bespreking. — *Sprekers*: de heren R. Gillet, Van Herreweghe, de heer Busquin, minister van Binnenlandse Zaken en minister van Nationale Opvoeding, blz. 1630.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van de Overeenkomst inzake het vervoer van lijken, en van de Bijlage, opgemaakt te Straatsburg op 26 oktober 1973.

Algemene bespreking. — *Sprekers*: de heer De Bondt, de heer Nothomb, minister van Buitenlandse Zaken, blz. 1631.

Beraadslaging en stemming over het enig artikel, blz. 1632.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van het Besluit van de vertegenwoordigers van de regeringen van de Lid-Staten der Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal, in het kader van de Raad bijeen, van 18 maart 1980, inzake de toekenning van aanvullende ontvangsten voor 1980 aan deze Gemeenschap.

Beraadslaging en stemming over het enig artikel, blz. 1632.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van het akkoord tussen het koninkrijk België en de Bondsrepubliek Duitsland inzake meteorologische verrichtingen, gesloten bij wisseling van brieven gedagtekend te Brussel op 23 september 1977.

Beraadslaging en stemming over het enig artikel, blz. 1633.

Ontwerp van wet betreffende de toetreding van België tot de Afrikaanse Ontwikkelingsbank.

Algemene bespreking. — *Spreker*: de heer Van Wambeke, rapporteur, blz. 1633.

Beraadslaging en stemming over het enig artikel, blz. 1634.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN:

Bladzijde 1626.

VOORSTEL VAN WET (Indiening):

Bladzijde 1635.

De heer Lagasse. — Voorstel van wet tot regeling van de verantwoordelijkheid van de ministers en de staatssecretarissen.

PRESIDENCE DE M. LEEMANS, PRESIDENT

VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER LEEMANS, VOORZITTER

MM. Mesotten et Bogaerts, secrétaires, prennent place au bureau.

De heren Mesotten en Bogaerts, secretarissen, nemen plaats aan het bureau.

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.

De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 14 h 10 m.

De vergadering wordt geopend te 14 u. 10 m.

CONGES — VERLOF

MM. Paque, en raison d'autres devoirs; Boey, en raison d'obligations familiales (pour dix jours); Cornelis, malade, demandent un congé.

Vragen verlof: de heren Paque, wegens andere plichten; Boey, wegens familiale verplichtingen (voor tien dagen); Cornelis, ziek.

— Ces congés sont accordés.

Dit verlof wordt toegestaan.

MM. Belot, malade; Vandezande, en raison d'obligations familiales, demandent d'excuser leur absence à la présente séance.

Afwezig met bericht van verhindering: de heren Belot, ziek; Vandezande, wegens familiale verplichtingen.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving.

PROJET DE LOI ETABLISSENT LES PRINCIPES GENERAUX DE LA SECURITE SOCIALE DES TRAVAILLEURS SALARIES

Discussion et vote des articles

ONTWERP VAN WET HOUDEND ALGEMENE BEGINSELEN VAN DE SOCIALE ZEKERHEID VOOR WERKNEMERS

Beraadslaging en stemming over de artikelen

M. le Président. — Nous abordons la discussion des articles du projet de loi établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés.

Wij vatten de behandeling aan van de artikelen van het ontwerp van wet houdend algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers.

Il conviendra sans doute au Sénat de prendre comme base de la discussion le texte adopté par la commission.

Ik stel de Senaat voor de tekst aangenomen door de commissie als basis te nemen voor de bespreking. (*Instemming.*)

Il en est ainsi décidé.

Aldus is beslist.

Je signale qu'une série d'amendements, signés par moins de trois membres, ont été présentés à différents articles du projet de loi en discussion.

J'apprends également qu'il entre dans les intentions de certains de nos collègues de proposer des amendements oraux.

Puis-je considérer que ces amendements sont appuyés?

Mag ik aannemen dat deze amendementen gesteund worden? (*Talrijke leden staan op.*)

Aangezien deze amendementen reglementair gesteund worden, maken ze deel uit van de bespreking.

Ces amendements étant régulièrement appuyés, ils feront partie de la discussion.

L'article premier est ainsi rédigé:

HOOFDSTUK I. — Begripsbepalingen en toepassingsgebied

Artikel 1. § 1. Voor de toepassing van deze wet wordt verstaan onder:

Werknemer: de persoon die met een werkgever door een arbeidsovereenkomst is verbonden;

Werkgever: de natuurlijke persoon of de rechtspersoon die ingevolge een arbeidsovereenkomst een of meer werknemers in dienst heeft;

Sociaal verzekerde: de werknemer en ieder persoon die in de sociale-zekerheidswetten als gerechtigde op sociale prestaties of als met hem gelijkgestelde wordt beschouwd;

Rechthebbende: de persoon die, door zijn arbeidsprestaties of door zijn beschermde toestand, aan zichzelf of aan anderen recht verschaft op sociale prestaties;

Rechtverkrijgende: de persoon die recht heeft op sociale prestaties op grond van zijn verhouding tot een rechthebbende;

Gerechtigde: de rechthebbende en de rechtverkrijgende;

Uitkeringsgerechtigde: de persoon aan wie een sociale uitkering moet worden uitbetaald.

§ 2. Voor de toepassing van deze wet worden gelijkgesteld:

1° Met werknemers:

a) De leerlingen;

b) De personen tot wie de Koning de toepassing van deze wet uitbreidt;

2° Met werkgevers:

a) De personen die leerlingen tewerkstellen;

b) De personen die door de Koning als werkgevers worden aangewezen van de onder 1°, b, vermelde personen.

CHAPITRE I. — Définitions et champ d'application

Article 1er. § 1er. Pour l'application de la présente loi, il faut entendre par:

Travailleur: la personne engagée par un employeur dans les liens d'un contrat de travail;

Employeur: la personne physique ou morale qui, en vertu d'un contrat de travail, occupe un ou plusieurs travailleurs;

Assuré social: le travailleur et toute personne considérée par les lois de sécurité sociale comme bénéficiaire des prestations sociales ou comme assimilée à un tel bénéficiaire;

Attributaire: la personne qui, par ses prestations de travail ou par sa situation protégée, fait naître pour elle-même ou pour d'autres le droit aux prestations sociales;

Ayant droit: la personne qui a droit aux prestations sociales en vertu du lien avec un attributaire;

Bénéficiaire: l'attributaire et l'ayant droit;

Allocataire: la personne à qui une allocation sociale doit être versée.

§ 2. Pour l'application de la présente loi, sont assimilés aux:

1° Travailleurs:

a) Les apprentis;

b) Les personnes auxquelles le Roi étend l'application de la présente loi;

2° Employeurs:

a) Les personnes occupant des apprentis;

b) Les personnes désignées par le Roi comme employeurs des personnes visées au 1°, b.

La parole est à M. Humblet.

M. Humblet. — Monsieur le Président, messieurs les ministres, mes chers collègues, cet article premier, je l'accueillerais probablement avec enthousiasme s'il s'agissait d'un projet de décret du Conseil communautaire flamand.

Nous sommes en effet, comme l'indique très clairement le rapporteur en citant les déclarations faites par le ministre en commission, en présence d'une mutation fondamentale des concepts qui sont à la base de la sécurité sociale chez nous depuis décembre 1944 et même bien avant. Effectivement, d'une manière très explicite et sans doute illégale, on se réfère au *Sociaalrechtelijk Woordenboek*, à un point tel que, même dans le texte français, sont utilisées les expressions de *werknemer* et *werkgever*, qui ne sont pas neuves et ne nous gênent pas, mais également à *Sociaal verzekerde*, *Rechthebbende*, *Rechtverkrijgende*, *Gerechtigde*, et *Uitkeringsgerechtigde*. La liste est, je crois, complète.

Cet article premier, je le répète, constitue une mutation fondamentale.

Le Conseil d'Etat a fait, à son propos, des observations rappelant ce que devrait être une loi-cadre. Celle-ci, en réalité, n'en est pas une. S'il s'agissait d'une loi-cadre, on pourrait se poser la question de savoir s'il n'est pas opportun de songer à une réforme relativement fondamentale, notamment ne distinguant plus la sécurité sociale des travailleurs salariés — l'épithète «salarié» figure dans l'intitulé — de celle des travailleurs indépendants.

Cet article premier est d'autant plus surprenant que fonctionne actuellement une Commission royale sur la réforme de la sécurité sociale. Nous savons qu'on travaille mal dans ce royaume, qu'il y a des doubles emplois et des lacunes, compte tenu d'un système institutionnel devenu assez incohérent. Ils est encore plus incohérent de vouloir, par une loi-cadre qui n'est pas cadre tout en étant cadre, changer la philosophie de la sécurité sociale alors qu'une commission royale est penchée sur ce problème.

C'est dire, particulièrement en ce qui concerne l'article premier du projet, que notre groupe n'a pas l'intention de se lancer dans

l'aventure qu'il constitue et qui nous paraît d'ailleurs incompatible avec les compétences respectives des conseils communautaires et du Parlement national. (*Applaudissements sur les bancs du FDF-RW.*)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole, je mets l'article 1er aux voix.

Daar niemand meer het woord vraagt, breng ik artikel 1 in stemming.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 2. § 1. Deze wet is van toepassing op de werknemers en werkgevers.

De Koning kan :

1° Onder de voorwaarden die Hij bepaalt, de toepassing van deze wet uitbreiden tot de personen die zonder door een arbeidsovereenkomst te zijn verbonden, tegen loon, arbeidsprestaties onder het gezag van een ander persoon verrichten of die arbeid verrichten onder gelijkaardige voorwaarden; alsdan wijst de Koning de persoon aan die als werkgever wordt beschouwd;

2° Voor zekere categorieën van werknemers en de personen bedoeld sub 1° die Hij bepaalt, de toepassing van deze wet tot een of meer van de bij artikel 21 opgesomde regelingen beperken;

3° Voor zekere categorieën van werknemers en de personen bedoeld sub 1° die Hij bepaalt, de bijzondere toepassingsmodaliteiten vastleggen, waarbij van zekere bepalingen van deze wet wordt afgeweken;

4° Onder de voorwaarden die Hij bepaalt, aan de toepassing van deze wet onttrekken de categorieën van werknemers, tewerkgesteld aan een arbeid die voor hen een bijkomstige of gelegenhedenbetrekkende is, evenals de werkgevers uit hoofde van de tewerkstelling van die werknemers;

5° Onder de voorwaarden die Hij bepaalt, aan de toepassing van deze wet onttrekken de geneesheren die in door Hem aan te wijzen instellingen werkzaam zijn.

§ 2. Wanneer de Koning gebruik maakt van de bevoegdheden welke Hem bij § 1, 1° en 2°, worden opgedragen, breidt Hij bij hetzelfde besluit het toepassingsgebied uit van de regelingen opgesomd in artikel 21 waarvan Hij het genot tot de nieuwe sociaal verzekerden wil uitbreiden.

§ 3. De Koning kan de nodige maatregelen treffen om de algemene regeling van de sociale zekerheid voor werknemers met de bijzondere regelingen voor de zeevarenden en de mijnwerkers te versmelten tot één enkel stelsel voor het geheel van de werknemers. De bestaande openbare instellingen van sociale zekerheid ten behoeve van zeevarenden en mijnwerkers kunnen worden behouden.

§ 4. Onverminderd het bepaalde in internationale overeenkomsten en verordeningen inzake sociale zekerheid alsmede in artikel 13, tweede lid, van de wet van 17 juli 1963 betreffende de overzeese sociale zekerheid, is deze wet van toepassing op de werknemers die in België tewerkgesteld zijn in dienst van een in België gevestigde werkgever of verbonden zijn aan een in België gevestigde exploitatiezetel.

§ 5. De werkgevers noch de werknemers kunnen zich op de nietigheid van de arbeidsovereenkomsten beroepen ten einde de toepassing van deze wet uit te sluiten.

Art. 2. § 1er. La présente loi est applicable aux travailleurs et aux employeurs.

Le Roi peut :

1° Dans les conditions qu'il détermine, étendre l'application de la présente loi aux personnes qui, sans être liées par un contrat de travail, fournissent contre rémunération, des prestations sous l'autorité d'une autre personne ou qui exécutent un travail selon des modalités similaires : dans ce cas, le Roi désigne la personne qui est considérée comme employeur;

2° Limiter, pour certaines catégories de travailleurs et les personnes visées au 1° qu'il détermine, l'application de la présente loi à un ou plusieurs des régimes énumérés à l'article 21;

3° Prévoir pour certaines catégories de travailleurs et les personnes visées au 1° qu'il détermine, des modalités spéciales d'application dérogeant à certaines des dispositions de la présente loi;

4° Soustraire dans les conditions qu'il détermine, à l'application de la présente loi, les catégories de travailleurs occupés à un travail qui constitue dans leur chef un emploi accessoire ou occasionnel, ainsi que les employeurs du chef de l'occupation des travailleurs;

5° Soustraire dans les conditions qu'il détermine à l'application de la présente loi, les médecins occupés dans des institutions qu'il désigne.

§ 2. Lorsque le Roi fait usage d'un des pouvoirs attribués par le § 1er, 1° et 2°, Il étend par le même arrêté, le champ d'application des régimes prévus à l'article 21, et dont Il entend faire bénéficier les nouveaux assurés sociaux.

§ 3. Le Roi peut prendre les mesures nécessaires pour fusionner le régime général de la sécurité sociale des travailleurs avec les régimes particuliers des marins de la marine marchande et des ouvriers mineurs de manière à former un régime unique commun à l'ensemble des travailleurs. Les établissements publics de sécurité sociale pour les marins et les ouvriers mineurs peuvent être maintenus.

§ 4. Sans préjudice des conventions internationales et des règlements internationaux de sécurité sociale ainsi que de l'article 13, deuxième alinéa, de la loi du 17 juillet 1963 relative à la sécurité sociale d'outre-mer, la présente loi s'applique aux travailleurs occupés en Belgique au service d'un employeur établi en Belgique ou attachés à un siège d'exploitation établi en Belgique.

§ 5. Ni les employeurs ni les travailleurs ne peuvent, en vue d'écarter l'application de la présente loi, se prévaloir de la nullité du contrat de travail.

— Aangenomen.

Adopté.

HOOFDSTUK II. — Beginselen

Art. 3. De sociale zekerheid der werknemers omvat het geheel van de sociale prestaties waarop de sociaal verzekerden recht hebben en die tot doel hebben het arbeidsinkomen van de werknemer te vervangen of aan te vullen ten einde hem te vrijwaren tegen de gevolgen van bepaalde arbeidsrisico's, tegenover bepaalde gezins- en levensomstandigheden en sociale risico's volgens de in artikel 21 opgesomde regelingen.

CHAPITRE II. — Principes

Art. 3. La sécurité sociale des travailleurs comprend l'ensemble des prestations sociales auxquelles ont droit les assurés sociaux et qui ont pour but de remplacer ou de compléter le revenu professionnel du travailleur afin de le préserver des conséquences de certains risques du travail, de certaines situations de famille et conditions de vie et des risques sociaux, selon les régimes prévus à l'article 21.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 4. Onverminderd de geldende internationale overeenkomsten en binnen de grenzen van de geldende wetgeving hebben de sociaal verzekerden recht op de sociale zekerheid waarvan de beginselen zijn bepaald in de artikelen 5 tot 13.

Art. 4. Sans préjudice des conventions internationales applicables et dans les limites de la législation en vigueur, les assurés sociaux ont droit à la sécurité sociale dont les principes sont définis aux articles 5 à 13.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 5. De sociaal verzekerden hebben recht op preventieve verzorging en op die welke voor de verbetering, het behoud of het herstel van hun gezondheid en die van hun gezin verantwoord is.

Art. 5. Les assurés sociaux ont droit aux soins préventifs ainsi qu'à ceux justifiés par l'amélioration, le maintien ou le rétablissement de leur santé et de celle de leur famille.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 6. De sociaal verzekerden hebben recht op een gezinsbijslag voor kinderen te hunnen laste.

Art. 6. Les assurés sociaux ont droit à des prestations familiales pour les enfants à charge.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 7. De sociaal verzekerden die onvrijwillig volledig of gedeeltelijk werkloos zijn, hebben recht op een vervangingsinkomen.

Art. 7. Les assurés sociaux en chômage involontaire complet ou partiel ont droit à un revenu de remplacement.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 8. § 1. De sociaal verzekerden hebben in geval van arbeidsongeschiktheid recht op een vervangingsinkomen.

§ 2. Bijzondere regelen kunnen worden toegepast wanneer de arbeidsongeschiktheid het gevolg is van een arbeidsongeval of een beroepsziekte.

Art. 8. § 1er. En cas d'incapacité de travail, les assurés sociaux ont droit à un revenu de remplacement.

§ 2. Des règles spéciales peuvent être appliquées lorsque l'incapacité de travail est due à un accident du travail ou à une maladie professionnelle.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 9. De sociaal verzekerden hebben bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd recht op een rustpensioen.

Art. 9. Lorsqu'ils ont atteint l'âge de la pension, les assurés sociaux ont droit à une pension de retraite.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 10. § 1. Bij overlijden van de sociaal verzekerde, heeft de overlevende echtgenote recht op een overlevingsuitkering.

§ 2. Wanneer het overlijden van de sociaal verzekerde het gevolg is van een arbeidsongeval of een beroepsziekte, hebben de leden van het gezin recht op een levenslange of tijdelijke rente.

§ 3. Bij overlijden van de sociaal verzekerde wordt een uitkering voor begrafeniskosten uitbetaald.

Art. 10. § 1er. En cas de décès de l'assuré social, l'épouse survivante a droit à une prestation de survie.

§ 2. Lorsque l'assuré social est décédé à la suite d'un accident du travail ou d'une maladie professionnelle, les membres de la famille ont droit à une rente viagère ou temporaire.

§ 3. Si l'assuré social décède, une indemnité de frais funéraires est accordée.

De Voorzitter. — Bij dit artikel stelt mevrouw Maes-Vanrobaeys c.s. volgend amendement voor:

In § 1 van dit artikel het woord «echtgenote» te vervangen door het woord «echtgenoot».

Au § 1er de cet article, remplacer les mots «l'épouse survivante» par les mots «l'époux survivant».

Het woord is aan mevrouw Maes.

Mevrouw Maes-Vanrobaeys. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, met dit amendement wordt het principe gesteld, dat ook de weduwnaar in bepaalde omstandigheden recht moet kunnen verwerven op een overlevingsuitkering. Hoewel de vrouw die een beroepsbezigheid uitoefent dezelfde premiebijdrage betaalt als de man in die sector, heeft de weduwnaar geen recht op een overlevingsuitkering uit dien hoofde. Op dit ogenblik kan alleen de weduwe, die aan de gestelde voorwaarden voldoet, recht op een overlevingspensioen laten gelden.

Het komt nochtans steeds vaker voor dat de man, om verschillende rechtmatige redenen, economisch afhankelijk wordt van de beroepsarbeid van zijn vrouw. Dat is bijvoorbeeld het geval voor werklozen die geen werkloosheidsuitkering kunnen genieten, voor bepaalde gehandicapten, of voor hen die gewoon het huishouden beheren en dat zijn er blijkbaar momenteel in België enkele honderden.

Bij de rechtbank van eerste aanleg te Brussel hebben vrouwen klacht ingediend nopens het feit dat een bepaald percentage van hun loon wordt ingehouden voor het overlevingspensioen, terwijl hun rechthebbenden daar geen aanspraak kunnen op maken. De aanlegsters zullen desnoods doorgaan dit onrecht aan te klagen tot bij «De Rechten van de Mens».

In de verantwoording van uw wetsontwerp zegt u, mijnheer de minister, dat het wetsontwerp beoogt de sociale zekerheid voor werknemers aan te passen aan de gewijzigde sociale en economische toestand.

In een samenleving waar de eenvormige rollenpatronen van vroeger: man werkt — vrouw blijft thuis, meer en meer doorbroken worden en er een veel groter creativiteit en diversiteit in de rol van man en vrouw in de praktijk tot stand komt, is het niet langer te verantwoorden dat werkende vrouwen geen recht op pensioen kunnen vestigen voor hun overlevende man.

Artikel 14, paragraaf 1, preciseert trouwens: «Bij het vaststellen van de sociale prestaties en de toekenningsvoorwaarden ervan, mag tussen de sociaal verzekerden die zich in dezelfde toestand bevinden, geen onderscheid gemaakt worden.»

Het rechtvaardigheidsprincipe zou hier dus doorslaggevend moeten zijn, namelijk waar dezelfde bijdragen betaald worden, moeten, onder dezelfde voorwaarden, dezelfde rechten kunnen worden verkregen, onafhankelijk van het geslacht.

Ik wens echter te onderstrepen, mijnheer de minister, dat wij geen afbreuk willen doen aan de rechten van de weduwe, die zich in ons land vaak, sociaal gezien, in een zeer benarde situatie bevindt, maar dat wij integendeel deze rechten willen uitgebreid zien tot de weduwnaars.

Via de wet houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers moet het begrip ingang vinden: «pensioen voor de langstlevende echtgenoot» ten vervanging van het huidige begrip «overlevingspensioen voor de weduwe».

Ik weet, mijnheer de minister, dat ik u niet moet overtuigen van de logica die achter dit amendement steekt. Het doet mij trouwens genoeg dat collega Peeters namens de Volksunie zijn instemming heeft betuigd. Ik hoop dan ook dat de hele vergadering dit gezinsvriendelijk amendement zal willen aanvaarden. (*Applaus op verschillende banken.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vangeel.

De heer Vangeel. — Mijnheer de Voorzitter, heren ministers, geachte collega's, ik kan principieel volledig akkoord gaan met dit amendement. Ik heb de minister tijdens de bespreking van de begroting van de Pensioenen gewezen op de leemte die bij de hervorming en de harmonisatie van de pensioenstelsels nog blijven bestaan. Ik wens in dit verband een paar beschouwingen te maken.

Zoals mevrouw Maes-Vanrobaeys heeft gezegd betaalt de vrouw dezelfde premie als de man voor het pensioen, maar de vrouw betaalt een premie voor een pensioen op zestig jaar en de man voor een pensioen op vijftig jaar. Ook in dit geval zou aan harmonisatie moet kunnen worden gedaan.

Ten tweede, wil ik onderstrepen, mijnheer de minister, dat aan dit amendement principieel maar ook reëel geen grote financiële gevolgen verbonden zijn omdat in de sector van de werknemerspensioenen en in de sector van de pensioenen van de zelfstandigen aan het toekennen van een overlevingspensioen een aantal voorwaarden verbonden zijn. Bijvoorbeeld, in verband met eventuele nog uit te oefenen activiteiten, is alleen de zogenaamde toegelaten arbeid nog mogelijk. Wanneer het gaat om een weduwe, zal zij het overlevingspensioen verliezen indien zij hertrouwt. In dat geval krijgt zij een aanpassingsuitkering. Daarom zal in de sector van de werknemerspensioenen en van de zelfstandigen de weerslag niet zo groot zijn wanneer het enkel de overlevingspensioenen betreft. De financiële weerslag zou echter groter zijn wanneer het ook gaat over de aanpassingsuitkeringen.

Indien er geen wijzigingen worden aangebracht in andere wetgevingen, kan deze maatregel een zeer grote weerslag hebben in de sector van de pensioenen van het overheidspersoneel omdat daar aan het toekennen van een overlevingspensioen niet de voorwaarden verbonden zijn van niet-hertrouwen of van het stopzetten van elke beroepsactiviteit. Ik wens van deze gelegenheid gebruikt te maken om de aandacht te vestigen op deze verschillen waarmee wij in de plannen voor de toekomst rekening moeten houden bij de harmonisatie van de pensioenstelsels.

In het pensioenstelsel voor het overheidspersoneel zijn veel ruimere voorwaarden opgenomen, onder meer wat de cumulaties betreft. De overlevende echtgenote die hertrouwt verliest niet het recht op het overlevingspensioen. De financiële weerslag van de maatregel waarvan sprake zou voor deze sector in de miljarden kunnen lopen. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

M. le Président. — La parole est à M. Bonmariage.

M. Bonmariage. — Monsieur le Président, monsieur le ministre, chers collègues, l'amendement proposé me paraît raisonnable. Je n'interviendrai donc pas quant au fond.

Toutefois, en français, nous devrions, me semble-t-il, employer les termes «le conjoint survivant» au lieu de «l'époux survivant», de manière à reprendre la terminologie adéquate. Ce n'est là qu'une question de pure forme.

Je me demande cependant si le début de l'article correspond bien à la volonté du gouvernement. En effet, le droit à la pension ou à la prestation de survie ne me paraît pas être ouvert par le décès de l'assuré social. Tel que nous l'avons défini à l'article premier, l'assuré social est «le travailleur et toute personne considérée par les lois de sécurité sociale comme bénéficiaire des prestations sociales ou comme assimilée à un tel bénéficiaire». Dès lors, si nous ouvrons le droit à une pension de survie au conjoint survivant de l'assuré social, tous les assurés sociaux pourront en bénéficier.

C'est dans la bousculade de la discussion des amendements en commission que l'on a laissé subsister «l'assuré social». Ce terme n'a pas été utilisé à l'article 11 qui a retenu l'expression «les travailleurs assurés sociaux».

Si Mme Maes le permet, je propose de rédiger son amendement comme suit: «En cas de décès du travailleur...» ou «du travailleur assuré social, le conjoint survivant a droit à une prestation de survie.»

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Dhoore.

De heer Dhoore, minister van Sociale Voorzorg en Volksgezondheid. — Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, med. in naam van collega Mainil kan ik het volgende antwoorden in verband met het amendement dat hier is voorgesteld.

Ik heb op het principiële vlak geen enkele aarzeling: dat heb ik ook verklaard in de commissie en in andere omstandigheden. Op het vlak van de financiële implicatie heb ik er wel.

Artikel 29 van het ontwerp van wet opent reeds de mogelijkheid om ingevolge de Europese richtlijnen wijzigingen aan te brengen in de wetgeving in het algemeen.

Ik heb gezegd dat het onderscheid dat in België wordt gemaakt voor de overlevingspensioenen niet op weerstand stuit van de Commissie van de EEG, omdat zij van oordeel is dat een dergelijk onderscheid gerechtvaardigd kan zijn.

We gaan akkoord met het amendement met dien verstande dat er geen twijfel over de realisatie op korte termijn mag blijven bestaan.

De heer Vangeel heeft erop gewezen dat het wellicht in de sector die we nu bespreken, die van de werknemers, een niet overdreven financiële weerslag zal hebben.

Ik wil nochtans de vergadering erop attent maken dat de huidige wetgeving een cumulatiemogelijkheid inschrijft tot 110 pct. Ik moet zeer duidelijk zijn. Het is niet mogelijk en ook niet de bedoeling die weg op te gaan indien het amendement wordt aanvaard.

Het is in het kader van de harmonisering en ook van de beperking van de mogelijkheden van cumulatie inzake de pensioenen dat men het inschrijven van dit beginsel en van die idee moet interpreteren en onderzoeken.

Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, in naam van de regering kan ik zeggen dat we het amendement kunnen aanvaarden, in zover dat men niet meent op korte termijn en zonder wijziging van het stelsel tot uitvoering te kunnen overgaan. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vanderpoorten.

De heer Vanderpoorten. — Mijnheer de Voorzitter, indien ik goed heb begrepen aanvaardt men het amendement om het niet toe te passen.

Le ministre ne répond pas, monsieur Califice.

C'est un procédé électoral: on accepte l'amendement, mais on ne va pas l'appliquer.

De electorale winst is binnen!

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Dhoore.

De heer Dhoore, minister van Sociale Voorzorg en Volksgezondheid. — Ik meen dat de heer Vanderpoorten eerder een rhetorische vraag had gesteld. Ik wens duidelijk te antwoorden dat in het ontwerp van wet, zoals trouwens door iedereen ten overvloede werd gezegd, een aantal principes zijn ingeschreven die niet van vandaag op morgen in werkelijkheid worden omgezet.

Er is artikel 35 waarin wordt bepaald dat de huidige organieke wetten per regeling in stand worden gehouden tot de wetgever achteraf, op basis van wat we een kaderwet noemen, wat het in de echte betekenis van het woord niet is, wijzigingen zal aanbrengen.

Het is in diezelfde context, de heer Vanderpoorten weet dat zeer goed, dat de verklaring die ik zoëven heb afgelegd moet worden beschouwd.

De Voorzitter. — Er was ook nog de vraag gesteld door de heer Bonmariage.

M. Dhoore, ministre de la Prévoyance sociale et de la Santé publique. — Monsieur le Président, j'ai effectivement oublié de répondre à l'observation faite par M. Bonmariage. Il a raison de modifier le texte dans le sens qu'il a indiqué.

De Voorzitter. — Het voorstel van de heer Bonmariage strekt ertoe in de eerste paragraaf van artikel 10 het woord «werknemer» in te laten na de woorden «sociaal verzekerde».

Wij moeten nu stemmen over het amendement van mevrouw Maes c.s. gewijzigd zoals voorgesteld door de heer Bonmariage.

Bent u het met die wijziging eens, mevrouw Maes?

Mevrouw Maes-Vanrobaeys. — Ja, mijnheer de Voorzitter.

De heer Vanderpoorten. — Mijnheer de Voorzitter, er moet duidelijkheid zijn, derhalve vragen wij de naamstemming.

De Voorzitter. — Wordt deze vraag gesteund? (*Meer dan negen leden staan op.*)

Aangezien de naamstemming reglementair is gevraagd, zal ertoe worden overgegaan.

Wij stemmen dus over het amendement van mevrouw Maes c.s. op paragraaf 1 van artikel 10, gewijzigd door de heer Bonmariage: «Bij het overlijden van de sociaal verzekerde werknemer, heeft de overlevende echtgenoot recht op een overlevingsuitkering».

Nous allons donc nous prononcer sur l'amendement de Mme Maes et consorts, avec la modification apportée par M. Bonmariage et acceptée par le ministre et par Mme Maes: «En cas de décès du travailleur assuré social le conjoint survivant a droit à une prestation de survie.»

Je mets cet amendement aux voix.

— Il est procédé au vote nominal.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

122 membres sont présents.

122 leden zijn aanwezig.

121 votent oui.

121 stemmen ja.

1 s'abstient.

1 onthoudt zich.

En conséquence, l'amendement est adopté.

Derhalve is het amendement aangenomen.

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

MM. André, Bailly, Basecq, Bataille, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Bertrand, Bogaerts, Bonmariage, Bruart, Bury, Busieau, Mme Buyse, MM. Calewaert, Califice, Capoen, Claey, Coen, Conrotte, Cooreman, Cudell, Cugnon, Cuvelier, Daems, Dalem, Daulne, De Baere, De Bondt, De Clercq, Deconinck, Decoster, De Graeve, De Kerpel, Mme De Loore-Raeymaekers, M. Demuyter, Mme De Pauw-Devee, MM. De Rore, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, de Wasseige, Deworme, D'Haeyer, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelmeers, Féaux, Février, Flagothier, Gerits, Goossens, Gramme, Hanin, Mme Herman-Michielsens, MM. Hismans, Hostekint, Houben, Hoyaux, Hubin, Humblet, Jorissen, Kenens, Kevers, Lagae, Lagneau, Lahaye, Lallemand, Lambiotte, Leclercq, Lecoq, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, MM. Maes, Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Mesotten, Moureaux, Nauwelaerts, Mme Nauwelaerts-Thues, M. Nutkewitz, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paulus Payfa, Peeters, Mme Pétry, M. Piot, Mme Planckaert-Staessens, MM. Poulain, Poulet, Radoux, Mme Remy-Oger, M. Renard, Mme Rommel-Souvagie, MM. Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Sondag, Spitaels, Mme Staels-Dompas, M. Toussaint (Théo), MM. Turf-De Munter, MM. Vandenabeele, Van den Broeck, Van der Eynden, Van den Nieuwenhuijzen, Vanderborcht, Van der Elst, Vanderpoorten, Vandersmissen, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Herre

weghe, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Ooteghem, Van Wambeke, Verbist, Waltniel, Windels, Wyninckx et Leemans.

S'est abstenu:

Heeft zich onthouden:

M. Pede.

De heer Vanderpoorten. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb bij vergissing gestemd op de plaats van een afwezige collega.

De Voorzitter. — Akte wordt u daarvan gegeven.

De heer Vanderpoorten. — Mijnheer de Voorzitter, ik wou mij, onder meer, onthouden om te kunnen zeggen dat er vandaag zekere commissies hebben geduurd tot halftwee en dat de vergadering van de Senaat te 14 uur is begonnen. Ik betuig mijn leedwezen aan de leden die zo snel hebben moeten eten in deze omstandigheden. *(Gelach. — Applaus op verscheiden banken.)*

De Voorzitter. — Ik breng het gewijzigd artikel 10 in stemming.

Je mets aux voix l'article 10 amendé.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 11. De sociaal verzekerde werknemers hebben uit hoofde van de jaarlijkse vakantie recht op een vakantiegeld.

Art. 11. Les travailleurs assurés sociaux ont droit, au titre des vacances annuelles, à un pécule de vacances.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 12. De vervangingsinkomens bedoeld in de artikelen 7 tot en met 11 worden berekend op basis van het werkelijke loon of van een forfaitair dan wel fictief loon.

Art. 12. Les revenus de remplacement visés aux articles 7 à 11 sont calculés sur la base du salaire réel ou d'un salaire forfaitaire ou fictif.

M. le Président. — Je suis saisi d'une demande de MM. Bonmariage et Humblet tendant à remplacer, après les mots «du salaire réel», le mot «ou» par «et à défaut».

La parole est à M. Bonmariage.

M. Bonmariage. — Monsieur le Président, l'article 12 dispose de la base de calcul des revenus de remplacement dont nous avons traité aux articles 7 à 11.

La phrase est ambiguë dans la mesure où le législateur permettrait, en principe, que ce revenu fût calculé soit sur le salaire réel, soit sur un salaire forfaitaire ou fictif. Nous proposons de supprimer l'ambiguïté en écrivant: «et, à défaut, d'un salaire forfaitaire et fictif».

Jusqu'à présent, monsieur le ministre, les prestations de sécurité sociale sont largement dépendantes du salaire du travailleur. En admettant le principe d'un salaire forfaitaire ou fictif pour n'importe quelle prestation sociale, je pense que nous allons trop loin. Notre amendement s'inscrit dans la ligne de la sécurité sociale suivie depuis 25 ans. Il me paraît sage et j'espère que le Sénat le votera. *(Applaudissements sur les bancs du FDF-RW.)*

De heer Vanderpoorten. — Gaat het hier over een amendement, mijnheer de Voorzitter?

De Voorzitter. — Inderdaad, mijnheer Vanderpoorten.

De heer Vanderpoorten. — Wij beschikken over geen enkele tekst, mijnheer de Voorzitter.

De Voorzitter. — Ik heb zoëven gezegd, mijnheer Vanderpoorten, dat het net werd ingediend.

De heer Vanderpoorten. — Mijnheer de Voorzitter, dit ontwerp werd gedurende tien maanden besproken in de commissie. Nu komt men in openbare vergadering mondelinge amendementen voorstellen.

De heer De Rore. — Het amendement heeft geen enkele zin, mijnheer Vanderpoorten.

De heer Vanderpoorten. — Het heeft inderdaad geen enkele zin, mijnheer De Rore. Maar wij beschikken niet over de tekst van het amendement. U en ook de minister is het met mij eens, mijnheer de Voorzitter.

De Voorzitter. — Ik betreur dat minstens zo erg als u, mijnheer Vanderpoorten. Ik begrijp het ook niet. Ik zal zelfs meer zeggen. Gisteravond zijn onze vertaaldiensten speciaal langer gebleven en vanmorgen vroeger gekomen om alsnog deze amendementen te kunnen vertalen, te vermenigvuldigen en rond te delen. Wij hebben zowel gisteravond als vanmorgen tevergeefs op deze amendementen gewacht. Ik betreur dit, maar ik kan niet weigeren ze ter stemming te leggen.

De heer Vanderpoorten. — Mijnheer de Voorzitter, kunnen u en ik, vermits wij beiden akkoord gaan, geen consensus vinden om de bespreking van dit ontwerp uit te stellen tot wij in het bezit zijn van alle documenten?

De heer Jorissen. — Dat zou logisch zijn.

De heer Vanderpoorten. — U hebt mij de pap in de mond gegeven, mijnheer de Voorzitter.

De Voorzitter. — Dat heb ik niet gezegd, mijnheer Vanderpoorten.

La parole est à M. Bonmariage.

M. Bonmariage. — Monsieur le Président, dans un souci de correction, je tiens à préciser que le rapport de la commission est parvenu le matin du samedi de la Pentecôte à l'ensemble des membres. Tant hier qu'aujourd'hui, il y avait au Sénat des réunions de commissions. Les services n'étaient donc pas présents en vain; ils ont reçu des amendements en nombre tel que nous avons envisagé d'en retirer bon nombre, et nous n'en présentons finalement plus que trois ou quatre.

Le règlement du Sénat stipule, me semble-t-il, que, tant que l'article est en discussion, un amendement oral peut être introduit. J'accepte donc très difficilement des reproches sur la procédure suivie. J'essaie de faire mon travail le mieux possible. Au nom de mon groupe, je demande au ministre d'examiner la suggestion que je lui ai faite et qui, je le répète, me paraît sage.

M. le Président. — Il n'empêche, monsieur Bonmariage, que, dans un cas analogue, vous seriez le premier à formuler la même réclamation que M. Vanderpoorten! *(Rires sur de nombreux bancs.)*

M. Bonmariage. — Je n'ai jamais réclamé jusqu'ici, monsieur le Président.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Dhoore.

De heer Dhoore, minister van Sociale Voorzorg en Volksgezondheid. — Mijnheer de Voorzitter, dit amendement betekent een wijziging van de bedoeling van dit wetsontwerp. Ik vraag de Senaat het te verwerpen.

M. le Président. — Nous passons au vote sur l'amendement oral de MM. Bonmariage et Humblet.

Wij gaan over tot de stemming over het mondelinge amendement van de heren Bonmariage en Humblet.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

123 membres sont présents.

123 leden zijn aanwezig.

108 votent non.

108 stemmen neen.

13 votent oui.

13 stemmen ja.

2 s'abstiennent.

2 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

MM. Akkermans, André, Bailly, Basecq, Bataille, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Bogaerts, Bruart, Bury, Busieau, Mme Buyse, MM. Califice, Claeys, Coen, Conrotte, Cooreman, Cugnon, Cuvelier, Daems, Dalem, Daulne, De Baere, De Bondt, De Clercq, Deconinck, Decoster, De Graeve, De Kerpel, Delmotte, De Meyer, Demuyter, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Rore, De Smeyter, le chevalier de

Stexhe, Deworme, D'Haeyer, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelmeers, Féaux, Février, Flagothier, Geens, Gerits, Mme Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Hanin, Mmes Hanquet, Herman-Michielsens, MM. Hismans, Hostekint, Houben, Hubin, Kenens, Lagae, Lagneau, Lahaye, Lallemand, Lambiotte, Leclercq, Lecoq, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Mesotten, Nauwelaerts, Mme Nauwelaerts-Thues, M. Nutkewitz, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paulus, Pede, Mme Pétry, M. Piot, Mme Planckaert-Staessens, MM. Poulain, Pouillet, Radoux, Mmes Remy-Oger, Rommel-Souvagie, MM. Seeuws, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Vandenabeele, Van den Broeck, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijzen, Vanderborgh, Vanderpoorten, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Wambeke, Verbist, Waltniel, Windels, Wyninckx et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Bertrand, Bonmariage, Capoen, Cerf, de Wasseige, Humblet, Maes, Moureaux, Payfa, Peeters, Renard, Van der Elst et Van Ooteghem.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

MM. Jorissen et Vandersmissen.

M. le Président. — Les membres qui se sont abstenus sont priés de faire connaître les motifs de leur abstention.

Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden, de reden van hun onthouding mede te delen.

De heer Vandersmissen. — Ik ben afgesproken met de heer Férir.

De heer Jorissen. — Ik ben afgesproken met minister De Backer.

M. Neuray. — J'ai voté à la place de M. Cerf.

M. le Président. — Il vous en est donné acte.

Ik breng artikel 12 in stemming.

Je mets l'article 12 aux voix.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 13. De sociale prestaties kunnen gedifferentieerd worden volgens de gezinstoestand van de sociaal verzekerden.

Art. 13. Les prestations sociales peuvent être différenciées compte tenu de la situation de la famille des assurés sociaux.

M. le Président. — MM. Bonmariage et Humblet proposent la suppression de cet article.

La parole est à M. Humblet.

M. Humblet. — Monsieur le Président, mes chers collègues, cet article 13 qui est le fruit d'un amendement présenté en commission, revêt une importance exceptionnelle pour la raison essentielle qu'il lie les prestations sociales à la situation de la famille. Autrement dit, il porte atteinte au droit à ces prestations sociales ou, plus exactement, il lie ce droit à une certaine situation en matière de revenus. Cela nous paraît extrêmement grave, tout comme nous aurions regretté que l'on n'eût pas remplacé les CAP par les CPAS. Nous mettons l'assemblée en garde contre les possibilités considérables d'arbitraire en matière de sécurité sociale contenues dans cet article 13 nouveau. Cela nous paraît particulièrement préoccupant, compte tenu de la situation de nombreuses familles bénéficiant de deux revenus.

Il nous paraît que cet article 13 peut ouvrir la voie à une ségrégation à l'égard des ménages où la femme travaille. En introduisant ce concept de la situation de la famille, on porte atteinte à l'esprit même de la sécurité sociale « droit » et non « aumône » telle qu'elle fonctionne depuis l'arrêté-loi du 28 décembre 1944. Je tiens à vous mettre en garde contre les dangers de cette formule, surtout nos collègues particulièrement soucieux de défendre les droits des femmes. La sécurité sociale doit rester un droit lié à la personne et non pas une aide. (*Applaudissements sur les bancs du FDF-RW.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Dhoore.

De heer Dhoore, minister van Sociale Voorzorg en Volksgezondheid. — De heer Humblet heeft terecht gezegd dat dit artikel de vrucht is van het werk in de commissie. Het werd door leden van de commissie voorgesteld en volledig onderschreven door de regering. Ik vraag derhalve het artikel te behouden en het amendement te verwerpen.

De Voorzitter. — Wij gaan over tot de stemming over artikel 13.

Nous passons au vote sur l'article 13.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

114 membres sont présents.

114 leden zijn aanwezig.

93 votent oui.

93 stemmen ja.

18 votent non.

18 stemmen neen.

3 s'abstiennent.

3 onthouden zich.

En conséquence, l'article 13 est adopté.

Derhalve is artikel 13 aangenomen.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Akkermans, André, Bailly, Basecq, Bataille, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Bogaerts, Bruart, Bury, Busieu, Mme Buyse, MM. Califice, Conrotte, Cudell, Cugnon, Dalem, Daulne, De Baere, De Bondt, De Clercq, Deconinck, Decoster, De Graeve, De Kerpel, Delmotte, De Meyer, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Rore, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, Deworme, D'Haeyer, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelmeers, Février, Flagothier, Geens, Gerits, Mme Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Hanin, Mme Hanquet, MM. Hismans, Houben, Hoyaux, Hubin, Lagae, Lallemand, Lambiotte, Leclercq, Lecoq, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, MM. Mainil, Mesotten, Nauwelaerts, Mmes Nauwelaerts-Thues, Panneels-Van Baelen, MM. Paulus, Peeters, Mme Pétry, M. Piot, Mme Planckaert-Staessens, MM. Poulain, Pouillet, Radoux, Mmes Remy-Oger, Rommel-Souvagie, MM. Seeuws, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Vandenabeele, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijzen, Van der Elst, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Wambeke, Verbist, Windels, Wyninckx et Leemans.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Bertrand, Bonmariage, Cerf, Cuvelier, Daems, Descamps, de Wasseige, Mme Herman-Michielsens, MM. Humblet, Lagneau, Lahaye, Mme Mayence-Goossens, MM. Neuray, Payfa, Pede, Renard, Van den Broeck et Waltniel.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

MM. Jorissen, Maes et Vandersmissen.

De Voorzitter. — De aanvaarding van artikel 13 houdt de verwerping in van het amendement van de heren Bonmariage en Humblet.

L'adoption de l'article 13 implique le rejet de l'amendement de MM. Bonmariage et Humblet.

M. Coen. — Monsieur le Président, j'ai voulu voter contre l'article, mais mon appareil n'a pas fonctionné.

M. le Président. — Il vous en est donné acte.

Ik verzoek de heer Maes de reden van zijn onthouding mede te delen.

De heer Maes. — Ik ben afgesproken met de heer Vangronsveld.

M. le Président. — L'article 14 est ainsi rédigé :

Art. 14 (art. 12 van het ontwerp). De Koning kan, onder de voorwaarden die Hij bepaalt, voorzien in een regeling waarbij de sociaal

verzekerden die om grondige redenen tijdelijk hun arbeid onderbreken, hun sociale-zekerheidsrechten behouden, mits zij de bijdragen betalen, of die rechten na de onderbreking terugvinden.

Art. 14 (art. 12 du projet). Le Roi peut, dans les conditions qu'il détermine, prévoir un régime permettant aux assurés sociaux interrompant temporairement leur travail pour des motifs fondamentaux, de conserver leurs droits de sécurité sociale moyennant le paiement de cotisations ou de retrouver ces droits après l'interruption.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 15 (art. 13 van het ontwerp). Bij cumulatie van een vervangingsinkomen met een of meer andere door de sociale-zekerheidsregelingen ingestelde vervangingsinkomens, met andere sociale prestaties of met een arbeidsinkomen, kunnen door de Koning regels worden vastgesteld ter beperking van die samenvoeging.

Art. 15 (art. 13 du projet). En cas de cumul d'un revenu de remplacement avec un ou plusieurs autres revenus de remplacement institués par les régimes de sécurité sociale, avec d'autres prestations sociales ou avec un revenu professionnel, des règles limitant ce cumul peuvent être établies par le Roi.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 16 (art. 14 van het ontwerp). § 1. Bij het vaststellen van de sociale prestaties en de toekenningsvoorwaarden ervan, mag tussen de sociaal verzekerden die zich in dezelfde toestand bevinden, geen onderscheid gemaakt worden.

§ 2. De sociale prestaties worden toegekend zonder verwijzing naar de staat van behoefte en onverminderd de voorwaarden tot het verkrijgen en toekennen van de prestaties.

§ 3. De bedragen der sociale prestaties zijn gekoppeld aan de schommelingen van het algemeen indexcijfer der consumptieprijzen van het Rijk overeenkomstig de regels vastgesteld bij de wet van 2 augustus 1971 houdende inrichting van een stelsel waarbij de wedden, lonen, pensioenen, toelagen en tegemoetkomingen ten laste van de Openbare Schatkist, sommige sociale uitkeringen, de bezoldigingsgrenzen waarmee rekening dient gehouden bij de berekening van sommige bijdragen van de sociale zekerheid der arbeiders, alsmede de verplichtingen op sociaal gebied opgelegd aan de zelfstandigen, aan het indexcijfer van de consumptieprijzen worden gekoppeld.

§ 4. De Koning kan de bedragen der sociale prestaties elk jaar aanpassen aan het welvaartspeil.

Art. 16 (art. 14 du projet). § 1er. Lors de la fixation des prestations sociales et des conditions d'octroi, aucune distinction ne peut être faite entre assurés sociaux se trouvant dans la même situation.

§ 2. Les prestations sociales sont accordées sans référence à l'état de besoin et sans préjudice des conditions d'accès et d'octroi des prestations.

§ 3. Les montants des prestations sociales sont liés aux fluctuations de l'indice général des prix à la consommation du Royaume, conformément aux règles établies par la loi du 2 août 1971 organisant un régime de liaison à l'indice des prix à la consommation des traitements, salaires, pensions, allocations et subventions à charge du Trésor public, de certaines prestations sociales, des limites de rémunération à prendre en considération pour le calcul de certaines cotisations de sécurité sociale des travailleurs, ainsi que des obligations imposées en matière de sécurité sociale aux travailleurs indépendants.

§ 4. Le Roi peut adapter annuellement les montants des prestations sociales au niveau du bien-être.

M. le Président. — La parole est à M. Bonmariage.

M. Bonmariage. — Monsieur le Président, monsieur le ministre, chers collègues, l'article 16 est un article important du projet. De l'article 3 à l'article 13, nous avons énuméré les principes qui régissent la sécurité sociale et les droits.

L'article 16 arrête les conditions de fixation des prestations sociales. Son paragraphe 2 notamment se lit comme suit: « Les pres-

tations sociales sont accordées sans référence à l'état de besoin et sans préjudice des conditions d'accès et d'octroi des prestations. »

A la lecture du rapport des discussions en commission, on constate que ce paragraphe 2 est extrêmement ambigu. Dans sa déclaration, le ministre affirme que la couverture du risque social, sans références à l'état de besoin, constitue l'un des principes de base de la sécurité sociale. Nous y souscrivons tous. Cependant, le ministre poursuit: « La fixation de plafond en matière de revenus constitue un instrument permettant d'opérer une sélection justifiée à l'intérieur d'un système de sécurité sociale qui octroie des avantages dépassant largement les normes d'assistance. »

De toute évidence, notre sécurité sociale octroie des avantages dépassant les normes d'assistance, sinon il s'agirait d'un système d'assistance publique. Nous devons combattre l'idée qu'il peut être tenu compte des revenus, bien qu'il soit fait allusion à la non-référence à l'état de besoin.

J'aimerais que monsieur le ministre nous dise que là n'est pas sa volonté et que, quels que soient les revenus, les droits à la sécurité sociale sont acquis à tous les travailleurs.

M. le Président. — La parole est à M. Dhoore, ministre.

M. Dhoore, ministre de la Prévoyance sociale et de la Santé publique. — Monsieur le Président, il est possible, je le répète, d'octroyer des avantages supplémentaires à des assurés ou à des ayants droit qui se trouvent dans des situations difficiles. J'ai cité comme exemple les Vipo.

Il est donc possible d'avoir un système d'assurance maladie-invalidité offrant des avantages à tous, sans tenir compte des revenus. On peut cependant aller plus loin et spécifier que, pour les Vipo notamment, un ticket modérateur ne sera pas demandé. J'ai d'ailleurs eu l'occasion en commission de m'exprimer très clairement à ce sujet.

En résumé, non l'état de besoin, mais des avantages supplémentaires pour les personnes aux revenus modestes.

M. le Président. — Je mets aux voix l'article 16.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 17 (art. 15 van het ontwerp). § 1. Maatregelen van organisatorische aard moeten worden getroffen om de voorlichting te waarborgen waarop de sociaal verzekerden recht hebben.

§ 2. De Koning treft maatregelen met het oog op:

- De vereenvoudiging van de administratieve formaliteiten;
- De invoering van polyvalente aanvragen, inzonderheid ten behoeve van de sociaal verzekerden die onder meer dan één regeling ressorteren of die van de ene op de andere regeling overstappen;
- De vermindering van het aandeel van de sociaal verzekerden in het verstrekken van de vereiste bewijzen.

Art. 17 (art. 15 du projet). § 1er. Des mesures d'organisation doivent être prises pour assurer l'information à laquelle les assurés sociaux ont droit.

§ 2. Le Roi prend des mesures en vue de:

- La simplification des formalités administratives;
- L'instauration des demandes polyvalentes, notamment en faveur des assurés sociaux qui ressortissent à plus d'un régime ou qui passent d'un régime à l'autre;
- La réduction de la part d'intervention des assurés sociaux dans la production des preuves requises.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 18 (art. 16 van het ontwerp). Er wordt een openbare sociale gegevensbank ingesteld die het geheel van de Belgische sociale zekerheids- en bijstandsregelingen omvat.

De opdracht en het statuut ervan alsmede de grondbeginselen inzake het inzamelen, opslaan en meedelen van de gegevens zullen bij wet worden bepaald.

Art. 18 (art. 16 du projet). Il est institué une banque publique de données sociales s'étendant à l'ensemble des régimes belges de sécurité sociale et d'assistance.

Sa mission et son statut, ainsi que les principes fondamentaux régissant la collecte, le stockage et la transmission des données seront déterminés par la loi.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 19 (art. 17 van het ontwerp). In het raam van het sociaal overleg geschiedt de voorbereiding van de sociale-zekerheidsregelingen in overleg tussen de regering en de in de Nationale Arbeidsraad vertegenwoordigde representatieve organisaties van werkgevers en werknemers, alsmede in de instellingen met paritair beheer.

Wat de ziekteverzekering betreft, wordt het overleg uitgebreid tot de ziekenfondsen en de beroepsorganisaties van de verstrekkers van geneeskundige verzorging en van de ziekenhuizen.

Art. 19 (art. 17 du projet). La préparation des régimes de sécurité sociale se fait dans le cadre de la concertation sociale entre le gouvernement et les organisations représentatives des employeurs et des travailleurs, représentées au Conseil national du Travail, ainsi que dans les institutions à gestion paritaire.

En ce qui concerne l'assurance maladie-invalidité, la concertation est étendue aux mutualités et aux organisations professionnelles des dispensateurs de soins médicaux et des hôpitaux.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 20. § 1. Jaarlijks zal als bijlage bij de begroting van het ministerie van Sociale Voorzorg een samenvattende sociale-zekerheidsbegroting gevoegd worden, bevattende zowel voor het geheel van de sociale zekerheid als per regeling:

— De inkomsten en de uitgaven;

— De resultaten van het vorig jaar;

— De verwachtingen voor het lopend jaar en de twee daarop volgende jaren.

§ 2. Een andere bijlage vermeldt dezelfde gegevens betreffende de sociale-bijstandsregelingen.

§ 3. Artikel 3, § 2, tweede lid, van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut, gewijzigd bij het koninklijk besluit nr. 88 van 11 november 1967, wordt aangevuld als volgt: «zolang de begroting nog niet is goedgekeurd door de betrokken ministers, wordt het ontwerp van deze begroting aan de Wetgevende Kamers medegedeeld».

Art. 20. § 1er. Chaque année sera joint en annexe au budget du ministère de la Prévoyance sociale un budget récapitulatif de sécurité sociale indiquant tant pour l'ensemble de la sécurité sociale que pour chaque régime:

— Les recettes et les dépenses;

— Les résultats de l'année précédente;

— Les prévisions pour l'année en cours et les deux années suivantes.

§ 2. Une autre annexe mentionne les mêmes éléments relatifs aux régimes d'assistance sociale.

§ 3. L'article 3, § 2, deuxième alinéa, de la loi du 16 mars 1954 relative au contrôle de certains organismes d'intérêt public, modifié par l'arrêté royal n° 88 du 11 novembre 1967, est complété par la disposition suivante: «si le projet de budget n'a pas encore été approuvé par les ministres compétents, il sera communiqué aux Chambres législatives».

— Aangenomen.

Adopté.

HOOFDSTUK III. — Regelingen en geldmiddelen

Art. 21 (art. 18 van het ontwerp). De sociale zekerheid der werknemers omvat de hierna volgende regelingen:

1° De ziekte- en invaliditeitsuitkeringen;

2° De werkloosheidsuitkeringen;

3° De rust- en overlevingspensioenen;

4° De uitkeringen uit hoofde van arbeidsongevallen en beroepsziekten;

5° De terugbetalingen inzake geneeskundige verzorging;

6° De gezinsbijslag;

7° De jaarlijkse vakantieuitkeringen.

CHAPITRE III. — Régimes et moyens financiers

Art. 21 (art. 18 du projet). La sécurité sociale des travailleurs comprend les régimes suivants:

1° Les indemnités de maladie-invalidité;

2° Les allocations de chômage;

3° Les pensions de retraite et de survie;

4° Les allocations du chef d'accidents de travail et de maladies professionnelles;

5° Les remboursements de soins de santé;

6° Les prestations familiales;

7° Les allocations de vacances annuelles.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 22 (art. 19 van het ontwerp). De geldmiddelen van de sociale zekerheid komen voort uit:

— De solidariteit van de werkgevers en de werknemers in de vorm van sociale-zekerheidsbijdragen;

— De nationale solidariteit in de vorm van Rijkstoelagen;

— De inkomsten te bepalen door de wet;

— De legaten, leningen, intresten van kapitalen.

Onverminderd een solidariteitsbijdrage, gelden bijzondere wetten voor arbeidsongevallen en beroepsziekten.

Art. 22 (art. 19 du projet). Les moyens financiers de la sécurité sociale proviennent:

— De la solidarité des travailleurs et des employeurs sous forme de cotisations de sécurité sociale;

— De la solidarité nationale sous forme de subventions de l'Etat;

— Des recettes à déterminer par la loi;

— Des legs, emprunts, intérêts de capitaux.

Sans préjudice d'une cotisation de solidarité, des lois particulières s'appliquent aux accidents du travail et aux maladies professionnelles.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 23 (art. 20 van het ontwerp). De sociale-zekerheidsbijdragen worden berekend op basis van het loon van de werknemer.

Het begrip loon wordt bepaald bij artikel 2 van de wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers. Evenwel kan de Koning het aldus bepaalde begrip, bij een in Ministerraad overlegd besluit, verruimen of beperken.

Bij wet kan het loon echter voor het geheel van de sociale zekerheid of voor één of meer regelingen ervan of voor bepaalde categorieën van werknemers worden aangepast door toepassing van een coëfficiënt, die rekening houdt met het belang van de factor arbeid in het geheel van de produktiekosten. Het loon kan ook geheel of gedeeltelijk worden vervangen door een andere basis van berekening op grond van de aangewende produktiefactoren in de onderneming of de resultaten ervan.

Er kan een globale of een enige bijdrage worden vastgesteld. Een deel komt ten laste van de werknemer en een ander deel komt ten laste van de werkgever, of het geheel wordt, zonder reële lastenverschuiving, gedragen hetzij door de werkgever, hetzij door de werknemer.

Art. 23 (art. 20 du projet). Les cotisations de sécurité sociale sont calculées sur base de la rémunération du travailleur.

La notion de rémunération est déterminée par l'article 2 de la loi du 12 avril 1965 concernant la protection de la rémunération des travailleurs. Toutefois, le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, élargir ou restreindre la notion ainsi déterminée.

Toutefois, la loi peut pour l'ensemble de la sécurité sociale, pour un ou plusieurs de ses régimes, ou pour certaines catégories de travailleurs, affecter la rémunération d'un coefficient qui tient compte de l'importance du facteur travail dans l'ensemble des frais de production. La rémunération peut également être remplacée en tout ou en partie par une autre base de calcul, établie à partir des facteurs de production utilisés dans l'entreprise ou de ses résultats.

Une cotisation globale ou unique peut être fixée. Une partie est à charge du travailleur et une autre à charge de l'employeur, ou la

totalité est, sans transfert réel des charges, supportée soit par l'employeur soit par le travailleur.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 24 (art. 21 van het ontwerp). § 1. De opbrengst van de bijdragen, die voor de jaarlijkse vakantie uitgezonderd, wordt, na voorafnemings van de overeenkomstig de begroting voor het dekken van de bestuurskosten bestemde bijdragen, bij wet verdeeld over:

- Het Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering (ziekte- en invaliditeitsuitkeringen);
- Het Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering (geneeskundige verzorging);
- De Rijksdienst voor kinderbijslag voor werknemers;
- De Rijksdienst voor werknemerspensioenen;
- De Rijksdienst voor arbeidsvoorziening;
- Het Fonds voor arbeidsongevallen;
- Het Fonds voor de beroepsziekten.

De Rijksdienst voor jaarlijkse vakantie ontvangt de opbrengst, na aftrek van de bestuurskosten, van de werkgeversbijdrage voor het vakantiegeld.

§ 2. Voor de bedienden, de zeevarenden, de mijnwerkers en de werknemers die niet onder alle regelingen van de sociale zekerheid vallen of voor wie bijzondere toepassingsmodaliteiten gelden, kan de Koning in een aangepaste verdeling voorzien.

§ 3. De in § 1 vermelde verdeling kan, na advies van de Nationale Arbeidsraad, bij wet tijdelijk aangepast worden aan speciale behoeften. Deze aanpassing mag evenwel niet meer bedragen dan één tiende van elk voor de verschillende regelingen bepaalde percentage.

Art. 24 (art. 21 du projet). § 1er. Le produit des cotisations, à l'exception de celles destinées aux vacances annuelles, est réparti par la loi, après le prélèvement, effectué conformément au budget, des montants destinés à la couverture des frais de gestion, entre:

- L'Institut national d'assurance maladie-invalidité (indemnités de maladie et d'invalidité);
- L'Institut national d'assurance maladie-invalidité (soins de santé);
- L'office national d'allocations familiales pour travailleurs salariés;
- L'Office nationale des pensions pour travailleurs salariés;
- L'Office national de l'Emploi;
- Le Fonds des accidents du travail;
- Le Fonds des maladies professionnelles.

L'Office national des vacances annuelles reçoit le produit, après déduction des frais de gestion, de la cotisation patronale pour le pécule de vacances.

§ 2. Le Roi peut prévoir une répartition adéquate pour les employés, les marins, les ouvriers mineurs et les travailleurs qui ne sont pas assujettis à tous les régimes de la sécurité sociale ou qui sont soumis à des modalités d'application particulières.

§ 3. La répartition visée au § 1er peut, après avis du Conseil national du Travail, être adaptée temporairement par une loi à des besoins spéciaux. Toutefois, cette adaptation ne peut dépasser un dixième de chaque pourcentage prévu pour les divers régimes.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 25 (art. 22 van het ontwerp). De Rijksdienst voor sociale zekerheid kan met de invordering van andere dan de in artikel 23 bedoelde bijdragen enkel worden belast voor zover deze vastgesteld worden in verhouding tot het loon en volgens de bestaande loongrenzen.

Art. 25 (art. 22 du projet). L'Office national de sécurité sociale ne peut être chargé de la perception de cotisations autres que celles visées à l'article 23 que pour autant que ces cotisations soient fixées au prorata du salaire et suivant les plafonds salariaux en vigueur.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 26 (art. 23 van het ontwerp). Met ingang van 1 januari 1982 en in afwijking van het ter zake bepaalde in het koninklijk besluit nr. 50 van 24 oktober 1967 betreffende het rust- en overlevingspen-

sioen voor de werknemers, de wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering en de op 19 december 1939 samengevoegde wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders, worden de Rijkstoelagen ten gunste van de verschillende sociale-zekerheidsregelingen voor werknemers vastgesteld op een percentage van sommige uitgaven in bepaalde regelingen.

Volgende uitgaven en percentages worden in aanmerking genomen voor de vaststelling van de Rijkstoelagen:

- In de rust- en overlevingspensioenregeling voor de werknemers: 20 pct. van de uitgaven van al de prestaties;
- In de regeling van de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering, sector van de geneeskundige verzorging: 80 pct. van de uitgaven voor de geneeskundige verstrekkingen toegekend aan weduwen, wezen, gepensioneerden en degenen die in het genot zijn van invaliditeitsuitkeringen, evenals aan de personen te hunnen laste;
- In de regeling voor de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering, sector van de uitkeringen:

a) 95 pct. van het bedrag der uitgaven voor de uitkeringen welke vanaf het vierde jaar invaliditeit worden toegekend;

b) 75 pct. van het bedrag van de uitgaven voor de uitkeringen welke vanaf het derde jaar invaliditeit worden toegekend;

c) 50 pct. van het bedrag van de uitgaven voor de uitkeringen welke vanaf het tweede jaar invaliditeit worden toegekend;

d) Het volledig bedrag van de uitgaven voor de begrafeniskosten;

— Voor de uitgaven van de invaliditeitspensioenverzekering voor de mijnwerkers wordt de rijkstoelage vastgesteld op het verschil tussen de ontvangsten uit bijdragen en die uitgaven;

— In de regeling inzake de schadeloosstelling voor de beroepsziekten: 60 pct. van alle lasten die voortvloeien uit de schadeloosstelling van de mijnwerkerspneumoconiosis;

— Voor de uitgaven van de werkloosheidsverzekering wordt de rijkstoelage vastgesteld op het verschil tussen de ontvangsten uit bijdragen en die uitgaven.

De Koning verdeelt de rijkstoelage in de regeling ziekte- en invaliditeitsverzekering — sector geneeskundige verzorging — tussen de verzekeringsinstellingen bedoeld in artikel 2 van voornoemde wet van 9 augustus 1963.

Art. 26 (art. 23 du projet). A partir du 1er janvier 1982 et en dérogation des dispositions y afférentes dans l'arrêté royal n° 50 du 24 octobre 1967 relatif à la pension de retraite et de survie des travailleurs salariés, la loi du 9 août 1963 instituant et organisant un régime d'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité et les lois relatives aux allocations familiales des travailleurs salariés, coordonnées le 19 décembre 1939, les subventions de l'Etat en faveur des différents régimes de sécurité sociale des travailleurs salariés sont fixées à un pourcentage de certaines dépenses dans des régimes déterminés.

Les dépenses et les pourcentages suivants sont pris en considération pour fixer les subventions de l'Etat:

— Dans le régime des pensions de retraite et de survie des travailleurs salariés: 20 p.c. des dépenses de toutes les prestations;

— Dans le régime d'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité, secteur des soins de santé: 80 p.c. des dépenses pour soins de santé fournis à des veuves, orphelins, pensionnés et aux bénéficiaires d'indemnités d'invalidité ainsi qu'aux personnes à leur charge;

— Dans le régime d'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité, secteur des indemnités:

a) 95 p.c. du montant des dépenses d'indemnités octroyées à partir de la quatrième année d'invalidité;

b) 75 p.c. du montant des dépenses d'indemnités octroyées à partir de la troisième année d'invalidité;

c) 50 p.c. du montant des dépenses d'indemnités octroyées à partir de la deuxième année d'invalidité;

d) Le montant total des dépenses pour frais funéraires;

— Pour les dépenses de l'assurance pension d'invalidité des ouvriers mineurs, la subvention de l'Etat est fixée à la différence entre les recettes provenant des cotisations et ces dépenses;

— Dans le régime de réparation des maladies professionnelles: 60 p.c. de tous les dommages résultant de la réparation de la pneumoconiose des ouvriers mineurs;

— Pour les dépenses de l'assurance chômage, la subvention de l'Etat est fixée à la différence entre les recettes provenant des cotisations et ces dépenses.

Le Roi répartit la subvention de l'Etat dans le régime d'assurance contre la maladie et l'invalidité — secteur soins de santé — entre les organismes assureurs visés à l'article 2 de la loi du 9 août 1963 précitée.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 27 (art. 24 van het ontwerp). De Koning kan voor ieder van de regelingen van de sociale zekerheid een maximum- en een minimumbedrag van de sociale prestaties vaststellen.

Art. 27 (art. 24 du projet). Le Roi peut fixer pour chacun des régimes de la sécurité sociale un montant maximum et un montant minimum des prestations sociales.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 28 (art. 25 van het ontwerp). De Koning past binnen een jaar na de inwerkingtreding van deze wet de sociale-zekerheidswetgeving aan, ten behoeve van de werknemers met een onvolledige dienstbetrekking.

Art. 28 (art. 25 du projet). Le Roi adapte dans l'année après l'entrée en vigueur de la présente loi, la législation en matière de sécurité sociale en faveur des travailleurs à temps partiel.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 29 (art. 26 van het ontwerp). Om te voldoen aan de richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 9 februari 1976 betreffende de tenuitvoerlegging van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen ten aanzien van de toegang tot het arbeidsproces, de beroepsopleiding en de promotiekansen en ten aanzien van de arbeidsvoorwaarden, evenals aan deze van 19 december 1978 betreffende de geleidelijke tenuitvoerlegging van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen op het gebied van de sociale zekerheid treft de Koning de nodige maatregelen tot aanpassing en harmonisering van de wetgevingen betreffende de ziekte- en invaliditeitsverzekering, de kinderbijslag, de pensioenen, de werkloosheidsverzekering en de jaarlijkse vakantie.

Die maatregelen zullen inzonderheid betrekking hebben op:

1° De begrippen «gezinshoofd» en «personen ten laste»;

2° De verschillen in de toekenningsvoorwaarden betreffende bepaalde prestaties;

3° De verschillen in verband met de bewijslast;

4° De verschillen in de berekeningswijze en in de bedragen van sommige uitkeringen.

Art. 29 (art. 26 du projet). Pour satisfaire à la directive du Conseil des Communautés européennes du 9 février 1976 relative à la mise en œuvre du principe de l'égalité de traitement entre hommes et femmes en ce qui concerne l'accès à l'emploi, à la formation et à la promotion professionnelle et les conditions de travail, ainsi qu'à celle du 19 décembre 1978 concernant la mise en vigueur progressive du principe de l'égalité de traitement entre les hommes et les femmes dans le domaine de la sécurité sociale, le Roi prend les mesures nécessaires d'adaptation et d'harmonisation des législations relatives à l'assurance maladie-invalidité, aux allocations familiales, aux pensions, à l'assurance chômage et aux vacances annuelles.

Ces mesures auront trait notamment:

1° Aux notions de «chef de famille» et de «personnes à charge»;

2° Aux différences dans les conditions d'octroi concernant certaines prestations;

3° Aux différences concernant la charge de la preuve;

4° Aux différences dans le mode de calcul et dans les montants de certaines indemnités.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 30 (art. 27 van het ontwerp). § 1. De terugvordering van de ten onrechte betaalde sociale prestaties verjaart na drie jaar te rekenen vanaf de datum waarop de uitbetaling is geschied.

De in het eerste lid voorgeschreven termijn wordt teruggebracht tot zes maanden indien de betaling enkel het gevolg is van een vergissing van de instelling of de dienst, waarvan de betrokkene zich normaal geen rekenschap kon geven.

De in het eerste lid voorgeschreven termijn wordt verlengd tot vijf jaar indien ten onrechte werd betaald in geval van bedrog, arglist of bedrieglijke handelingen van de betrokkene.

De datum van inwerkingtreding van het eerste, het tweede en het derde lid van deze paragraaf wordt bepaald door de Koning.

2. Van de beslissing tot terugvordering wordt, op straffe van nietigheid, kennis gegeven aan de schuldenaren bij ter post aangetekend schrijven.

Hierin worden, opstraffe van nietigheid, vermeld:

— De vaststelling van het onverschuldigde;

— Het totale bedrag van het onverschuldigde, evenals de berekeningswijze ervan;

— De bepalingen in strijd waarmee de betalingen werden verricht;

— De in aanmerking genomen verjaringstermijn en de motivering ervan;

— De mogelijkheid om, op straffe van verval, binnen de dertig dagen na de aanbieding aan de belanghebbende, van het aangetekend schrijven beroep in te stellen bij de bevoegde arbeidsrechtbank.

Het ter post neerleggen van het aangetekend schrijven tuit de verjaring.

§ 3. Het beheerscomité van de betrokken instelling kan in een verordening bepalen in welke gevallen van terugvordering wordt afgezien omdat het om behartigenswaardige gevallen gaat of omdat het onverschuldigd betaalde beneden een te bepalen bedrag ligt of buiten verhouding staat tot de vermoedelijke proceskosten. De verordening wordt voorgelegd aan de goedkeuring van de minister onder wie de instelling ressorteert en in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt.

Art. 30 (art. 27 du projet). § 1er. La répétition des prestations sociales versées indûment se prescrit par trois ans à compter de la date à laquelle le paiement a été effectué.

Le délai prévu à l'alinéa 1er est ramené à six mois lorsque le paiement résulte uniquement d'une erreur de l'organisme ou du service, dont l'intéressé ne pouvait normalement se rendre compte.

Le délai prévu à l'alinéa 1er est porté à cinq ans lorsque le paiement indu a été effectué en cas de fraude, de dol ou de manœuvres frauduleuses de l'intéressé.

La date d'entrée en vigueur des alinéas 1er, 2 et 3 de ce paragraphe est fixée par le Roi.

§ 2. La décision de répétition est, sous peine de nullité, portée à la connaissance des débiteurs par lettre recommandée à la poste.

A peine de nullité, cette lettre mentionne:

— La constatation de l'indu;

— Le montant total de l'indu, ainsi que le mode de calcul;

— Les dispositions en infraction desquelles les paiements ont été effectués;

— Le délai de prescription pris en considération et sa justification;

— La possibilité d'introduire un recours auprès du tribunal du travail compétent dans les trente jours de la présentation du pli recommandé à l'intéressé, et ce à peine de forclusion.

Le dépôt du pli recommandé à la poste interrompt la prescription.

§ 3. Le comité de gestion de l'organisme intéressé peut déterminer par voie de règlement les cas dans lesquels il est renoncé à la répétition parce qu'il s'agit de cas dignes d'intérêt ou que la somme payée indûment est inférieure à un montant à déterminer ou est hors de proportion avec les frais de procédure présumés. Le règlement est soumis à l'approbation du ministre dont l'organisme dépend et est publié au *Moniteur belge*.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 31 (art. 28 van het ontwerp). Artikel 1410 van het Gerechtelijk Wetboek, gewijzigd door de wetten van 1 april 1969, 27 juni 1969, 12 mei 1971, 7 augustus 1974 en 9 juli 1975 wordt gewijzigd als volgt:

1° In § 2 wordt de inleidende zin vervangen door de zin: «Onverminderd het bepaalde in § 4, zijn niet vatbaar voor overdracht of beslag.»;

2° § 4 wordt vervangen door de volgende bepaling:

«§ 4. De sociale prestaties die ten onrechte werden uitgekeerd uit de middelen van de Rijksdienst voor maatschappelijke zekerheid,

van het Nationaal Pensioenfonds voor mijnwerkers, van de Hulp- en Voorzorgskas voor zeevarenden onder Belgische vlag, van het Fonds voor de beroepsziekten, van het Fonds voor arbeidsongevallen, van de openbare of particuliere instellingen belast met de toepassing van de wetgeving betreffende het sociaal statuut van de zelfstandigen of van de Dienst voor overzeese sociale zekerheid, hetzij uit de middelen die ingeschreven zijn in de begroting van het ministerie van Sociale Voorzorg of uit die, ingeschreven in de begroting van Pensioenen met het oog op de toekenning van het gewaarborgd inkomen voor bejaarden, worden met inachtneming van de door artikel 1409 voorgeschreven beperkingen in mindering gebracht op elke latere prestatie die door dezelfde instelling of dienst aan de recht- hebbende, de uitkeringsgerechtigde of hun rechtverkrijgenden wordt uitbetaald.

De door artikel 1409 voorgeschreven beperkingen zijn niet van toepassing wanneer de onverschuldigde uitkering bedrieglijk werd verkregen.

Op dezelfde wijze kan de instelling of dienst die met terugwerken de kracht sociale prestaties toekent die niet mogen gecumuleerd worden met sociale prestaties die reeds door een andere instelling of dienst waren uitgekeerd, ten behoeve van deze laatste de ten onrechte uitgekeerde prestaties in mindering brengen op de achterstallen.

Bij het bepalen van het gedeelte dat door toepassing van artikel 1409 voor inhouding in aanmerking komt, wordt rekening gehouden met de overeenkomstige prestaties die de betrokkene krachtens buitenlandse regelingen geniet.

De inhoudingen bedoeld in deze paragraaf geschieden ambtshalve en zonder dat daartoe enige gerechtelijke procedure is vereist. Een beslissing tot inhouding heeft evenwel slechts uitwerking nadat daarvan aan de rechthebbende, de uitkeringsgerechtigde of hun rechtverkrijgenden is kennis gegeven en op voorwaarde dat de betrokkene er geen beroep heeft tegen ingesteld.

Deze kennisgeving geschiedt op straffe van nietigheid aan de schuldenaar bij ter post aangetekend schrijven.

Van de afzonderlijke beslissing tot terugvordering wordt kennis gegeven op straffe van nietigheid bij dezelfde ter post aangetekende brief.

Hierin worden op straffe van nietigheid, vermeld:

- De vaststelling van het onverschuldigde;
- Het totale bedrag van het onverschuldigde evenals de berekeningswijze ervan;
- De bepalingen in strijd waarmede de betalingen werden ver- richt;
- De in aanmerking genomen verjaringstermijn en de motivering ervan;
- De mogelijkheid om op straffe van verval, binnen 30 dagen na de aanbieding van het aangetekend schrijven beroep in te stellen bij de bevoegde arbeidsrechtbank.»

Art. 31 (art. 28 du projet). L'article 1410 du Code judiciaire, modifié par les lois des 1er avril 1969, 27 juin 1969, 12 mai 1971, 7 août 1974 et 9 juillet 1975, est modifié comme suit:

1° Au § 2, la phrase préliminaire est remplacée par la phrase «Sans préjudice des dispositions du § 4, ne peuvent être cédées ni saisies:»;

2° Le § 4 est remplacé par la disposition suivante:

« § 4. Les prestations sociales payées indûment soit à l'aide des ressources de l'Office national de la sécurité sociale, du Fonds national de retraite des ouvriers mineurs, de la Caisse de secours et de prévoyance en faveur des marins naviguant sous pavillon belge, du Fonds des maladies professionnelles, du Fonds des accidents du travail, des organismes publics ou privés chargés de l'application de la législation relative au statut social des travailleurs indépendants ou de l'Office de sécurité sociale d'outre-mer, soit à l'aide des ressources inscrites au budget du ministère de la Prévoyance sociale ou de celles inscrites au budget des Pensions en vue de l'octroi du revenu garanti aux personnes âgées, sont déduites, compte tenu des limitations prescrites par l'article 1409, de toute prestation ultérieure payée par le même organisme ou service à l'attributaire, à l'allocataire ou à leurs ayants droit.

Les limitations prescrites par l'article 1409 ne s'appliquent pas lorsque l'allocation indue a été obtenue frauduleusement.

De la même manière, l'organisme ou le service octroyant avec effet rétroactif des prestations sociales ne pouvant être cumulées avec des prestations sociales déjà payées par un autre organisme ou service peut, pour le compte de ce dernier, déduire des arriérés les prestations payées indûment.

Pour la détermination de la partie prise en considération pour la retenue en application de l'article 1409, il est tenu compte des prestations concordantes dont l'intéressé bénéficie en vertu de régimes étrangers.

Les retenues visées par le présent paragraphe sont opérées d'office et sans qu'une procédure judiciaire soit nécessaire. Une décision de retenue n'a toutefois d'effet qu'après notification à l'attributaire, à l'allocataire ou à leurs ayants droit et à la condition que l'intéressé n'ait pas interjeté appel.

Cette notification est à peine de nullité envoyée au débiteur par lettre recommandée à la poste.

La décision séparée de répétition est à peine de nullité notifiée par la même lettre recommandée à la poste.

A peine de nullité, cette lettre mentionne:

- La constatation de l'indu;
 - Le montant total de l'indu, ainsi que le mode de calcul;
 - Les dispositions en infraction desquelles les paiements ont été effectués;
 - Le délai de prescription pris en considération et sa justification;
 - La possibilité d'introduire un recours auprès du tribunal du travail compétent dans les 30 jours de la présentation du pli recom- mandé, et ce à peine de forclusion.»
- Aangenen.
Adopté.

HOOFDSTUK IV. — Slot- en overgangsbepalingen

Art. 32 (art. 29 van het ontwerp). De Koning is ermee belast de betrokken wetbepalingen te wijzigen of op te heffen om ze in over- eenstemming te brengen met het bepaalde in de artikelen 1 en 2 en de bepalingen van hoofdstuk III van deze wet.

CHAPITRE IV. — Dispositions finales et transitoires

Art. 32 (art. 29 du projet). Le Roi est chargé d'apporter aux dis- positions légales concernées, les modifications et abrogations néces- saires afin de les mettre en concordance avec les dispositions des articles 1er et 2 du chapitre III de la présente loi.

— Aangenen.

Adopté.

Art. 33. De beginselen vastgelegd in de artikelen 5 tot 13 van de- ze wet worden bij wet uitgewerkt.

Art. 33. Les principes définis aux articles 5 à 13 de la présente loi sont mis en œuvre par voie légale.

— Aangenen.

Adopté.

Art. 34 (art. 30 van het ontwerp). § 1. De Koning voert deze wet uit bij in Ministerraad overlegde besluiten en na het advies van de Nationale Arbeidsraad te hebben ingewonnen.

Wordt dit advies niet binnen twee maanden uitgebracht, dan is het niet meer vereist.

§ 2. De koninklijke besluiten houdende uitvoering van de artike- len 2, 15, 17 en 27 tot 30 van deze wet worden voor advies voorge- legd aan de bevoegde parlementaire commissies.

Art. 34 (art. 30 du projet). § 1er. Le Roi exécute la présente loi par des arrêtés délibérés en Conseil des ministres et après avoir recueilli l'avis du Conseil national du Travail.

Si cet avis n'est pas donné dans les deux mois, il est passé outre.

§ 2. Les arrêtés royaux portant exécution des articles 2, 15, 17 et 27 à 30 de la présente loi sont soumis à l'avis des commissions parlementaires compétentes.

M. le Président. — La parole est à M. Bonmariage.

M. Bonmariage. — Monsieur le Président, monsieur le ministre, chers collègues, à l'occasion de la discussion générale, j'ai attiré, hier, l'attention du ministre et du rapporteur sur la rédaction fran- çaise de l'alinéa 2 du paragraphe premier de l'article 34.

J'y lis, en effet: «Si cet avis n'est pas donné dans les deux mois, il est passé outre.» Cette formulation juridique est inadéquate, car on

ne peut passer outre à un avis que s'il est donné. Il conviendrait donc de le revoir pour nous permettre de voter un texte de loi correctement rédigé.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Dhoore.

De heer Dhoore, minister van Sociale Voorzorg en Volksgezondheid. — Mijnheer de Voorzitter, de Nederlandse tekst van dit artikel is zeer goed en luidt: « Wordt dit advies niet binnen de twee maanden uitgebracht, dan is het niet meer vereist. » Ik kan alleen maar wensen dat de Franse tekst in overeenstemming wordt gebracht met de Nederlandse tekst.

C'est une question de traduction. Je constate que le texte néerlandais est parfait.

M. le Président. — Quelle rédaction proposez-vous, monsieur Bonmariage?

M. Bonmariage. — L'alinéa 2 du paragraphe 1er de l'article 34 pourrait être rédigé comme suit: « Si cet avis n'est pas donné dans les deux mois, il n'est plus requis. »

M. De Rore. — C'est une modification de pure forme.

M. le Président. — L'Assemblée est-elle d'accord sur cette nouvelle rédaction? (*Assentiment.*)

Je mets donc aux voix l'article 34 ainsi modifié.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 35 (art. 35bis (nieuw) van het ontwerp). § 1. Vanaf 1 juli 1981 genieten de werkgevers bedoeld bij § 2, die handarbeiders tewerkstellen en die zijn onderworpen aan het geheel der regelingen van rust- en overlevingspensioen voor werknemers, van verplichte verzekering tegen ziekte- en invaliditeit (sector van de geneeskundige verzorging), van de kinderbijslag voor werknemers, van de beroepsziekten en van de arbeidsongevallen, een vermindering van de bijdragen, betreffende het geheel van de hoger vermelde regelingen, voor die handarbeiders, ten belope van 6,17 pct. van het bedrag van hun loon.

§ 2. De bij § 1 vastgestelde vermindering is van toepassing op de werkgevers op wie de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders toepasselijk is, voor zover deze werkgevers bedoeld worden in ten minste één van de volgende wetten:

1° De wet van 28 juni 1966 betreffende de schadeloosstelling van de werknemers die ontslagen worden bij sluiting van ondernemingen;

2° De wet van 30 juni 1967 tot verruiming van de opdracht van het Fonds tot vergoeding van de in geval van sluiting van ondernemingen ontslagen werknemers;

3° De wet van 12 mei 1975 tot verruiming van de opdracht van het Fonds tot vergoeding van de in geval van sluiting van ondernemingen ontslagen werknemers.

§ 3. Bij een in Ministerraad overlegd besluit kan de Koning vóór 31 december 1981, onder de voorwaarden die Hij bepaalt, sommige categorieën van werkgevers onttrekken aan de toepassing van de bij § 1 bedoelde vermindering en eventueel dienovereenkomstig het bedrag van die vermindering wijzigen.

Art. 35 (art. 35bis (nouveau) du projet). § 1er. A partir du 1er juillet 1981, les employeurs visés au § 2 occupant des travailleurs manuels et qui sont assujettis à l'ensemble des régimes de pension de retraite et de survie pour travailleurs salariés, de l'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité (secteur soins de santé), des allocations familiales pour travailleurs salariés, des maladies professionnelles et des accidents du travail, bénéficient pour ces travailleurs manuels d'une réduction des cotisations relatives à l'ensemble des régimes susvisés, de 6,17 p.c. du montant de leurs rémunérations.

§ 2. La réduction prévue au § 1er s'applique aux employeurs soumis à la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs, pour autant que ces employeurs soient visés par au moins une des lois suivantes:

1° La loi du 28 juin 1966 relative à l'indemnisation des travailleurs licenciés en cas de fermeture d'entreprises;

2° La loi du 30 juin 1967 portant extension de la mission du Fonds d'indemnisation des travailleurs licenciés en cas de fermeture d'entreprises;

3° La loi du 12 mai 1975 portant extension de la mission du Fonds d'indemnisation des travailleurs licenciés en cas de fermeture d'entreprises.

§ 3. Par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, le Roi peut, avant le 31 décembre 1981, dans les conditions fixées par Lui, exclure certaines catégories d'employeurs de l'application de la réduction visée au § 1er et modifier éventuellement le montant de cette réduction en conséquence.

De Voorzitter. — Bij dit artikel stellen de heer Cuvelier en mevrouw Herman volgend amendement voor:

Dit artikel te vervangen als volgt:

« Vanaf 1 juli 1981, genieten de werkgevers, bedoeld bij artikel 1, § 1, en die zijn onderworpen aan het geheel van de bij artikel 21 bedoelde regelingen van een vermindering van de werkgeversbijdrage ten belope van 6,17 pct. van de uitbetaalde lonen. »

Remplacer cet article comme suit:

« A partir du 1er juillet 1981, les employeurs visés à l'article 1er, § 1er, et qui sont assujettis à l'ensemble des régimes visés à l'article 21, bénéficient d'une réduction de la cotisation patronale de 6,17 p.c. des rémunérations payées. »

Het woord is aan de heer Cuvelier.

De heer Cuvelier. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, in mijn hoedanigheid van voorzitter van de commissie voor de Sociale Aangelegenheden betreur ik eerst en vooral dat de commissie de amendementen van de regering met haast en spoed heeft dienen te bespreken.

De heer Jorissen. — Haast en spoed, zelden goed!

De heer Cuvelier. — Bij paragraaf één van het huidige artikel 35 hebben wij een amendement ingediend omdat wij menen dat dit artikel een onderscheid maakt tussen arbeiders enerzijds en bedienden anderzijds. Dit is onverantwoord en zou dus best uit de tekst worden geschrapt omdat daardoor aan discriminatie op de bedrijfssectoren wordt gedaan. Terzelfder tijd zal de huidige tekst van dat artikel een hinderpaal zijn voor het eventuele promoveren van arbeiders naar bediendensels. En het geldt ook in omgekeerde zin, wanneer bedienden om de voordelen van deze wet te genieten opnieuw arbeider willen worden.

De huidige tekst lijkt ons onverantwoord omdat hij niet alleen een discriminatie inhoudt ten opzichte van de sociale solidariteit onder de burgers maar ook tussen de ondernemingen onderling. Daarom zijn wij zo vrij de Senaat te vragen deze discriminatie niet in het leven te roepen en ons amendement goed te keuren. (*Applaus op de liberale banken.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Dhoore.

De heer Dhoore, minister van Sociale Voorzorg en Volksgezondheid. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb reeds in de commissie en gisteren in openbare vergadering de kans gehad om te zeggen dat dit experiment misschien niet af is en dat het niet uitgesloten is dat er naderhand correcties zullen moeten worden aangebracht.

Hoe graag ik de voorzitter van de commissie ook genoegen zou doen, moet ik in de huidige omstandigheden de Senaat vragen dit amendement te verwerpen.

M. le Président. — Nous passons au vote sur l'amendement de M. Cuvelier et de Mme Herman.

Wij gaan over tot de stemming over het amendement van de heer Cuvelier en van mevrouw Herman.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

119 membres sont présents.

119 leden zijn aanwezig.

85 votent non.

85 stemmen neen.

20 votent oui.

20 stemmen ja.

14 s'abstiennent.

14 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

MM. Akkermans, André, Bailly, Basecq, Bataille, Bogaerts, Bruart, Bury, Busieu, Mme Buysse, MM. Conrotte, Cooreman, Cudell, Cugnon, Dalem, Daulne, De Baere, De Bondt, De Clercq, Deconinck, De Graeve, De Kerpel, Delmotte, Mmes De Loore-Raeymaekers, De Pauw-Deveen, MM. De Rore, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, Deworme, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egemeers, Flagothier, Geens, Gerits, Goossens, Gramme, Hanin, Mme Hanquet, MM. Hismans, Hostekint, Houben, Hoyaux, Hubin, Lallemand, Lambiotte, Leclercq, Lecoq, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, MM. Mainil, Mesotten, Nauwelaerts, Mmes Nauwelaerts-Thues, Panneels-Van Baelen, M. Paulus, Mme Pétry, M. Piot, Mme Planckaert-Staessens, MM. Poulain, Pouillet, Radoux, Mmes Remy-Oger, Rommel-Souvagie, MM. Seeuws, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Vandenaabeele, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijzen, Vanderborcht, Vangeel, Vanhaverbeke, Vannieuwenhuyze, Van Wambeke, Verbist, Windels, Wyninckx et Leemans.

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

Mme Bernaerts-Viroux, MM. Coen, Cuvelier, Daems, Descamps, D'Haeyer, Février, Mme Herman-Michielsens, MM. Kenens, Lahaye, Mme Mayence-Goossens, MM. Nutkewitz, Pede, Peeters, Toussaint (Michel); Van den Broeck, Van der Elst, Vanderpoorten, Van Ooteghem et Waltniel.

Se sont abstenus:

Hebben zich onthouden:

MM. Bertrand, Bonmariage, Capoen, Cerf, Decoster, Désir, de Wasseige, Humblet, Jorissen, Maes, Moureaux, Neuray, Payfa et Vandersmissen.

De Voorzitter. — Ik verzoek de heer Decoster de reden van zijn onthouding mede te delen.

De heer Decoster. — Mijnheer de Voorzitter, ik ben afgesproken met de heer Carpels.

De Voorzitter. — Bij artikel 35 stellen de heer Cuvelier en mevrouw Herman volgende subsidiaire amendementen voor:

Subsidiair.

A. In § 1, worden de woorden «die handarbeiders tewerkstellen en», en «voor die handarbeiders» geschrapt.

B. § 3 wordt geschrapt.

C. In § 3 wordt de datum van «31 december» vervangen door «30 juni».

Subsidiairement.

A. Au § 1er, les mots «occupant des travailleurs manuels et» et «pour ces travailleurs manuels» sont supprimés.

B. Le § 3 est supprimé.

C. Au § 3, la date du «31 décembre» est remplacée par «30 juin».

Het woord is aan de heer Cuvelier.

De heer Cuvelier. — Mijnheer de Voorzitter, heren ministers, geachte collega's, in het eerste subsidiaire amendement vragen wij de schrapping van de woorden «die handarbeiders tewerkstellen en», en «voor die handarbeiders» evenals van paragraaf 3.

Indien men, zoals hier wordt geschreven, toch wenst de vermindering van de patronale bijdragen te beperken tot de economische sectoren, dan is ook hier nogmaals elke vorm van discriminatie onverantwoord. Dat is de reden waarom wij vragen dit subsidiaire amendement goed te keuren.

Het volgende subsidiaire amendement strekt ertoe in paragraaf 3 de datum van «31 december» te vervangen door «30 juni».

Daar de ganse regeling van dit artikel geldt voor 1981, want vanaf 1982 is artikel 35 *quinquies* van toepassing, heeft de datum van 31 december 1981 totaal geen zin, vooral niet omdat de sociale bijdragen per trimester worden bepaald.

Wij vragen de Senaat dan ook dit laatste subsidiaire amendement eveneens goed te keuren. (*Applaus op de liberale banken.*)

M. le Président. — La parole est à M. Bonmariage.

M. Bonmariage. — Monsieur le Président, monsieur le ministre, mes chers collègues, l'amendement qui vient d'être défendu par notre collègue, M. Cuvelier, se justifie et ce pour les raisons que lui dicte sa philosophie. Je voudrais également le justifier dans notre optique.

J'ai eu l'occasion dans la discussion générale, et vous n'avez pas démenti les chiffres, monsieur le ministre, de souligner combien le fait de limiter la portée de l'article aux travailleurs manuels n'avait pas un effet négligeable au niveau des régions de notre pays. Vous savez pertinemment qu'en Flandre, 68 p.c. de la population salariée est constituée de travailleurs manuels, contre seulement 65 p.c. en Wallonie et, surtout, 40 p.c. à Bruxelles.

Il est évident que l'aide que vous donnez aux entreprises, si vous restreignez la portée de votre article aux travailleurs manuels, est une aide diversifiée par région; ce n'est pas là le rôle de l'Etat national. Vous devez étendre l'article à l'ensemble des entreprises, qu'il s'agisse de travailleurs manuels ou non. (*Applaudissements sur les bancs du FDF-RW.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Dhoore.

De heer Dhoore, minister van Sociale Voorzorg en Volksgezondheid. — Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, inzake het eerste subsidiaire amendement van de heer Cuvelier verwijs ik naar de uitleg die ik reeds heb gegeven.

Wat betreft het tweede subsidiaire amendement dat handelt over een wijziging van de datum, wijs ik de heer Cuvelier erop dat het de bedoeling is van de regering zo spoedig mogelijk, en ten laatste vóór 1 juli van dit jaar, de uitzonderingen vast te leggen in een koninklijk besluit, zoals wordt bepaald in paragraaf 3 van dit artikel. Omdat het materieel niet mogelijk is alles op tijd te regelen, heb ik de mogelijkheid niet willen uitsluiten om nadien nog een ontwerp van koninklijk besluit voor te leggen aan de Ministerraad en ervoor de handtekening te vragen van het Staatshoofd. Wij weten dat dit systeem niet ophoudt op 31 december van dit jaar, maar volgend jaar wordt voortgezet en de bijdragen inderdaad per kwartaal worden bepaald. Verdere uitsluitingen zouden eventueel kunnen gebeuren vanaf 1 januari van volgend jaar.

Ik pleit dus voor het behoud van de tekst en ik vraag de verwerping van beide subsidiaire amendementen.

De Voorzitter. — Is de Senaat het eens om zich in een enkele stemming uit te spreken over de subsidiaire amendementen A en B? (*Instemming.*)

Nous passons au vote.

Wij gaan over tot de stemming.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

124 membres sont présents.

124 leden zijn aanwezig.

87 votent non.

87 stemmen neen.

33 votent oui.

33 stemmen ja.

4 s'abstiennent.

4 onthouden zich.

En conséquence les amendements subsidiaires A et B ne sont pas adoptés.

Derhalve zijn de subsidiaire amendementen A en B niet aangenomen.

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

MM. Adriaenssens, Akkermans, André, Bailly, Basecq, Bataille, Bogaerts, Bruart, Bury, Mme Buysse, MM. Conrotte, Cooreman, Cudell, Cugnon, Dalem, Daulne, De Baere, De Bondt, De Clercq, Deconinck, De Graeve, De Kerpel, Delmotte, Mmes De Loore-Raeymaekers, De Pauw-Deveen, MM. De Rore, De Seranno, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, Deworme, Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egemeers, Flagothier, Geens, Gerits, Mme Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Hanin, Mme Hanquet, MM. Hismans, Hostekint, Houben, Hoyaux, Hubin, Lagae, Lallemand, Lambiotte, Leclercq, Lecoq, Mme Maes-Vanrobaeys, MM. Mainil, Mesotten, Nauwelaerts, Mmes Nauwelaerts-Thues, Panneels-Van Baelen, M. Paulus, Mme Pétry, M. Piot, Mme Planckaert-Staessens, MM. Poulain, Pouillet, Radoux, Mmes Remy-Oger, Rom-

mel-Souvagie, MM. Seeuws, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Vandenabeele, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijzen, Vanderborght, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Wambeke, Verbist, Windels, Wyninckx et Leemans.

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

M. Bascour, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Bertrand, Bonmariage, Capoen, Cerf, Coen, Cuvelier, Daems, Descamps, Désir, de Wasseige, D'Haeyer, Février, Guillaume (Emile), Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Humblet, Kenens, Lahaye, Mme Mayence-Goossens, MM. Moureaux, Neuray, Nutkewitz, Payfa, Pede, Peeters, Toussaint (Michel), Van den Broeck, Van der Elst, Vanderpoorten, Van Ooteghem et Waltniel.

Se sont abstenus:

Hebben zich onthouden:

MM. Decoster, Jorissen, Maes et Vandersmissen.

M. le Président. — Nous passons au vote sur l'amendement subsidiaire C.

Wij gaan over tot de stemming over het subsidiair amendement C.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

123 membres sont présents.

123 leden zijn aanwezig.

86 votent non.

86 stemmen neen.

34 votent oui.

34 stemmen ja.

3 s'abstiennent.

3 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement subsidiaire C n'est pas adopté.

Derhalve is het subsidiair amendement C niet aangenomen.

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

MM. Adriaenssens, Akkermans, Bailly, Basecq, Bataille, Bogaerts, Bruart, Bury, Mme Buyse, MM. Conrotte, Cooreman, Cudell, Cugnon, Dalem, Daulne, De Baere, De Bondt, De Clercq, Deconinck, De Graeve, De Kerpel, Delmotte, Mme De Loore-Raeymaekers, M. De Meyer, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Rore, De Seranno, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, Deworme, Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelsemeers, Flagother, Gerits, Mme Goor-Eyben, MM. Gramme, Hanin, Mme Hanquet, MM. Hismans, Hostekint, Houben, Hoyaux, Hubin, Lagae, Lallemand, Lambiotte, Leclercq, Lecoq, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, MM. Mainil, Mesotten, Nauwelaerts, Mmes Nauwelaerts-Thues, Panneels-Van Baelen, M. Paulus, Mme Pétry, M. Piot, Mme Planckaert-Staessens, MM. Poulain, Poulet, Radoux, Mmes Remy-Oger, Rommel-Souvagie, MM. Seeuws, Smeers, Mmes Smitt, Staels-Dompas, M. Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Vandenabeele, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijzen, Vanderborght, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Wambeke, Verbist, Windels, Wyninckx et Leemans.

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

M. Bascour, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Bertrand, Bonmariage, Capoen, Cerf, Coen, Cuvelier, Daems, Descamps, Désir, de Wasseige, D'Haeyer, Février, Geens, Guillaume (Emile), Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Humblet, Kenens, Lahaye, Mme Mayence-Goossens, MM. Moureaux, Neuray, Nutkewitz, Payfa, Pede, Peeters, Toussaint (Michel), Van den Broeck, Van der Elst, Vanderpoorten, Van Ooteghem et Waltniel.

Se sont abstenus:

Hebben zich onthouden:

MM. Decoster, Jorissen et Maes.

De Voorzitter. — Ik breng artikel 35 in stemming.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 36 (art. 35ter (nieuw) van het ontwerp). § 1. Op de algemene staatsinkomsten wordt een som voorafgenomen gelijk aan de tegenwaarde van het verlies aan inkomsten wegens de vermindering van de werkgeversbijdragen voor de tewerkstelling van handarbeiders. Dit bedrag wordt gestort aan de Rijksdienst voor sociale zekerheid door tussenkomst van een speciaal fonds opgericht op de afzonderlijke sectie van de begroting van het ministerie van Sociale Voorzorg.

§ 2. Vanaf de maand augustus 1981 zal een maandelijks voorschot gestort worden, waarvan het bedrag wordt vastgesteld volgens een berekeningswijze bepaald bij koninklijk besluit.

§ 3. De wijze van driemaandelijke regularisering van elk verschil tussen het bedrag der verminderde werkgeversbijdragen, verschuldigd door de werkgevers krachtens de bepalingen van artikel 35 en dit bedrag verhoogd met 6,17 pct. van het totaal van de aangegeven lonen van bedoelde handarbeiders wordt bij koninklijk besluit vastgelegd.

§ 4. De aan de Rijksdienst voor sociale zekerheid gestorte bedragen, ter compensering van de vermindering van de werkgeversbijdragen voor de tewerkstelling van handarbeiders, worden gelijkgesteld met sociale zekerheidsbijdragen.

Art. 36 (art 35ter (nouveau) du projet). § 1er. Sur les recettes générales de l'Etat il est prélevé une somme égale à la contre-valeur du manque de recettes provenant de la réduction de la cotisation des employeurs pour l'occupation des travailleurs manuels. Ce montant est versé à l'Office national de sécurité sociale par l'intermédiaire d'un fonds spécial créé à la Section particulière du budget du ministère de la Prévoyance sociale.

§ 2. Il sera versé, à partir du mois d'août 1981, une provision mensuelle dont le montant est fixé suivant un mode de calcul déterminé par arrêté royal.

§ 3. Le mode de régularisation trimestrielle de toute différence entre le montant des cotisations patronales réduites dues par les employeurs en vertu des dispositions de l'article 35 et ce montant augmenté de 6,17 p.c. du total des rémunérations déclarées des travailleurs manuels visés, est déterminé par arrêté royal.

§ 4. Les montants versés à l'Office national de sécurité sociale en contrepartie de la réduction des cotisations patronales pour l'occupation de travailleurs manuels sont assimilés à des cotisations de sécurité sociale.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 37 (art. 35^{quater} (nieuw) van het ontwerp). De Koning kan voor de werknemers die onderworpen zijn aan het stelsel bepaald bij de besluitwet van 10 januari 1945 betreffende de maatschappelijke zekerheid van de mijnwerkers en daarmee gelijkgesteld, en voor de handarbeiders die onderworpen zijn aan het stelsel bepaald bij de besluitwet van 7 februari 1945 betreffende de maatschappelijke veiligheid van de zeelieden ter koopvaardij, vanaf 1 juli 1981 voorzien in een vermindering van de werkgeversbijdrage ten belope van hetzelfde percentage als bepaald in artikel 35, § 1, alsook in een storting van een bedrag dat overeenstemt met het verlies aan inkomsten ingevolge die vermindering, door tussenkomst van een speciaal fonds opgericht op de afzonderlijke sectie van de begroting van het ministerie van Sociale Voorzorg.

Art. 37 (art. 35^{quater} (nouveau) du projet). Le Roi peut, pour les travailleurs soumis au régime prévu par l'arrêté-loi du 10 janvier 1945 concernant la sécurité sociale des ouvriers mineurs et assimilés et pour les travailleurs manuels soumis au régime prévu par l'arrêté-loi du 7 février 1945 concernant la sécurité sociale des marins de la marine marchande, prévoir, à partir du 1er juillet 1981, une diminution de la cotisation patronale d'un même pourcentage que celui prévu à l'article 35, § 1er, et un versement d'un montant égal au manque de recettes provenant de cette réduction, par l'intermédiaire d'un fonds spécial créé à la section particulière du budget du ministère de la Prévoyance sociale.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 38 (art. 35^{quinquies} (nieuw) van het ontwerp). § 1. Voor het jaar 1982 worden de sociale-zekerheidsbijdragen berekend op grond van het loon van de werknemer, bedoeld bij artikel 23 van deze wet.

De grens ten belope waarvan het voormelde loon in aanmerking komt voor de berekening van de werkgevers- en werknemersbijdragen, bestemd voor de rust- en overlevingspensioenregeling van de

bedienden, de regeling voor de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering (sector uitkeringen) en voor de berekening van de werkgeversbijdrage bestemd voor de regeling inzake arbeidsvoorziening en werkloosheid, wordt voor het jaar 1982 vastgesteld op 42 450 frank per maand. Dit bedrag is gekoppeld aan de spilindex 114,20 (basis 1966 = 100) en verandert overeenkomstig de bepalingen van de wet van 2 augustus 1971.

Voor de andere regelingen komt het onbegrensd loon in aanmerking.

§ 2. Ten aanzien van de werknemersbijdragen worden voor het jaar 1982 volgende bijdragevoeten vastgesteld:

1° Indien het een handarbeider betreft:

a) 6,25 pct. van het bedrag van zijn loon, bestemd voor de rust- en overlevingspensioenregeling van de werknemers;

b) 1,15 pct. van het bedrag van zijn overeenkomstig § 1 begrensde loon, bestemd voor de regeling van de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering (sector van de uitkeringen);

c) 0,87 pct. van het bedrag van zijn loon, bestemd voor de regeling ter zake van arbeidsvoorziening en werkloosheid;

d) 1,80 pct. van het bedrag van zijn loon, bestemd voor de regeling voor verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering (sector van de geneeskundige verzorging);

2° indien het een hoofdarbeider betreft:

a) 6,25 pct. van het bedrag van zijn overeenkomstig § 1 begrensde loon, bestemd voor de rust- en overlevingspensioenregeling van de werknemers;

b) 0,75 pct. van het bedrag van zijn overeenkomstig § 1 begrensde loon, bestemd voor de regeling voor verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering (sector van de uitkeringen);

c) 0,87 pct. van het bedrag van zijn loon, bestemd voor de regeling ter zake van arbeidsvoorziening en werkloosheid;

d) 1,80 pct. van het bedrag van zijn loon, bestemd voor de regeling voor verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering (sector van de geneeskundige verzorging).

§ 3. Ten aanzien van de werkgeversbijdragen worden voor het jaar 1982 de volgende bijdragevoeten vastgesteld:

1° Voor de tewerkstelling van een handarbeider:

a) 8,86 pct. van het bedrag van zijn loon, bestemd voor de rust- en overlevingspensioenregeling voor werknemers;

b) 2,10 pct. van het bedrag van zijn overeenkomstig § 1 begrensde loon, bestemd voor de regeling voor verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering (sector van de uitkeringen);

c) 1,23 pct. van het bedrag van zijn overeenkomstig § 1 begrensde loon, bestemd voor de regeling ter zake van arbeidsvoorziening en werkloosheid;

d) 3,75 pct. van het bedrag van zijn loon, bestemd voor de regeling voor verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering (sector van de geneeskundige verzorging);

e) 7,00 pct. van het bedrag van zijn loon, bestemd voor de regeling van de kinderbijslag voor werknemers;

f) 14,75 pct. van het bedrag van zijn loon, bestemd voor de jaarlijkse vakantie van de handarbeiders;

g) 0,70 pct. van het bedrag van zijn loon, als solidariteitsbijdrage bestemd voor het Fonds voor de beroepsziekten;

h) 0,40 pct. van het bedrag van zijn loon, bestemd voor het Fonds voor arbeidsongevallen.

Een gedeelte van 8,75 pct. begrepen in de bij letter f bedoelde bijdrage van 14,75 pct. wordt slechts in 1983 op een door de Koning te bepalen datum gestort;

2° Voor de tewerkstelling van een hoofdarbeider:

a) 8,86 pct. van het bedrag van zijn overeenkomstig § 1 begrensde loon, bestemd voor de rust- en overlevingspensioenregeling voor werknemers;

b) 2,10 pct. van het bedrag van zijn overeenkomstig § 1 begrensde loon, bestemd voor de regeling voor de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering (sector van de uitkeringen);

c) 1,23 pct. van het bedrag van zijn overeenkomstig § 1 begrensde loon, bestemd voor de regeling ter zake van arbeidsvoorziening en werkloosheid;

d) 3,75 pct. van het bedrag van zijn loon, bestemd voor de regeling voor verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering (sector van de gezondheidszorgen);

e) 7,00 pct. van het bedrag van zijn loon, bestemd voor de regeling van de kinderbijslag voor werknemers;

f) 0,60 pct. van het bedrag van zijn loon, als solidariteitsbijdrage bestemd voor het Fonds voor de beroepsziekten;

g) 0,40 pct. van het bedrag van zijn loon, bestemd voor het Fonds voor arbeidsongevallen.

§ 4. De Koning kan bij een in Ministerraad overlegd besluit dat ten vroegste uitwerking heeft met ingang van 1 januari 1982, de bijdragen, bijdragevoeten en loongrenzen, bedoeld in artikel 2 van de besluitwet van 10 januari 1945 betreffende de maatschappelijke zekerheid van de mijnwerkers en ermee gelijkgestellten en de artikelen 3 en 4 van de besluitwet van 7 februari 1945 betreffende de maatschappelijke zekerheid der zeelieden ter koopvaardij, wijzigen. Hij kan terzelfder tijd voorzien in een andere verdeling van de opbrengst van die bijdragen ten einde deze aan te passen aan de financiële noodwendigheden van de verschillende regelingen.

Art. 38 (art. 35 *quinquies* (nouveau) du projet). § 1er. Pour l'année 1982, les cotisations de sécurité sociale sont calculées sur la base de la rémunération du travailleur visée à l'article 23 de la présente loi.

La limite à concurrence de laquelle la rémunération précitée est prise en considération pour le calcul des cotisations de l'employeur et du travailleur, destinées au régime de pension de retraite et de survie des employés et au régime d'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité (secteur des indemnités) et pour le calcul de la cotisation patronale, destinée au régime relatif à l'emploi et au chômage est pour l'année 1982 fixée à 42 450 francs par mois. Ce montant est lié à l'indice-pivot 114,20 (base 1966 = 100) et varie conformément aux dispositions de la loi du 2 août 1971.

Pour les autres régimes, la rémunération non plafonnée est prise en considération.

§ 2. Quant aux cotisations du travailleur, les taux de cotisation suivants sont fixés pour l'année 1982:

1° S'il s'agit d'un travailleur manuel:

a) 6,25 p.c. du montant de sa rémunération, destinés au régime de pension de retraite et de survie des travailleurs salariés;

b) 1,15 p.c. du montant de sa rémunération limitée conformément au § 1er, destinés au régime d'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité (secteur des indemnités);

c) 0,87 p.c. du montant de sa rémunération, destinés au régime relatif à l'emploi et au chômage;

d) 1,80 p.c. du montant de sa rémunération, destinés au régime d'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité (secteur soins de santé);

2° S'il s'agit d'un travailleur intellectuel:

a) 6,25 p.c. du montant de sa rémunération limitée conformément au § 1er, destinés au régime des pensions de retraite et de survie des travailleurs salariés;

b) 0,75 p.c. du montant de sa rémunération limitée conformément au § 1er, destinés au régime d'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité (secteur des indemnités);

c) 0,87 p.c. du montant de sa rémunération, destinés au régime relatif à l'emploi et au chômage;

d) 1,80 p.c. du montant de sa rémunération, destinés au régime d'assurance contre la maladie et l'invalidité (secteur soins de santé).

§ 3. Quant à la cotisation de l'employeur, les taux de cotisation suivants sont fixés pour l'année 1982:

1° Pour l'occupation d'un travailleur manuel:

a) 8,86 p.c. du montant de sa rémunération, destinés au régime des pensions de retraite et de survie des travailleurs salariés;

b) 2,10 p.c. du montant de sa rémunération limitée conformément au § 1er, destinés au régime d'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité (secteur des indemnités);

c) 1,23 p.c. du montant de sa rémunération limitée conformément au § 1er, destinés au régime relatif à l'emploi et au chômage;

d) 3,75 p.c. du montant de sa rémunération, destinés au régime d'assurance contre la maladie et l'invalidité (secteur des soins de santé);

e) 7,00 p.c. du montant de sa rémunération, destinés au régime des allocations familiales pour travailleurs salariés;

f) 14,75 p.c. du montant de sa rémunération, destinés au régime des vacances annuelles des travailleurs manuels;

g) 0,70 p.c. du montant de sa rémunération, comme cotisation de solidarité destinée au Fonds des maladies professionnelles;

h) 0,40 p.c. du montant de sa rémunération, destiné au Fonds des accidents du travail.

Une part de 8,75 p.c., comprise dans la cotisation de 14,75 p.c. visée au littéra f, ne sera versée qu'en 1983 à la date fixée par le Roi;

2° Pour l'occupation d'un travailleur intellectuel:

a) 8,86 p.c. du montant de sa rémunération limitée conformément au § 1er, destinés au régime de pensions de retraite et de survie des travailleurs salariés;

b) 2,10 p.c. du montant de sa rémunération limitée conformément au § 1er, destinés au régime d'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité (secteur des indemnités);

c) 1,23 p.c. du montant de sa rémunération limitée conformément au § 1er, destiné au régime relatif à l'emploi et au chômage;

d) 3,75 p.c. du montant de sa rémunération, destinés au régime d'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité (secteur des soins de santé);

e) 7,00 p.c. du montant de sa rémunération, destinés au régime des allocations familiales pour travailleurs salariés;

f) 0,60 p.c. du montant de sa rémunération, comme cotisation de solidarité destinée au Fonds des maladies professionnelles;

g) 0,40 p.c. du montant de sa rémunération, destiné au Fonds des accidents du travail.

§ 4. Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres qui produit ses effets au plus tôt le 1er janvier 1982, modifier les cotisations, les taux de cotisation et les plafonds salariaux visés à l'article 2 de l'arrêté-loi du 10 janvier 1945 concernant la sécurité sociale des ouvriers mineurs et assimilés et aux articles 3 et 4 de l'arrêté-loi du 7 février 1945 concernant la sécurité sociale des marins de la marine marchande. Il peut, en même temps, prévoir une autre répartition du produit de ces cotisations afin de l'adapter aux besoins financiers des différents régimes.

M. le Président. — A cet article, MM. Humblet et Neuray présentent un amendement oral qui tend à remplacer, au paragraphe 3, 1°, e, « 7 p.c. » par « 7,25 p.c. »

La parole est à M. Humblet.

M. Humblet. — Monsieur le Président, messieurs les ministres, mes chers collègues, depuis deux ans, le gouvernement a pris l'habitude de puiser dans les réserves des caisses d'allocations familiales et de leur mettre à charge de nouvelles dépenses pour soulager l'Inami.

Maintenant, il porte atteinte à l'alimentation régulière de ces caisses. Or, il est évident qu'à revenu égal, le niveau de vie des familles ayant plusieurs enfants, est inférieur à celui des ménages qui ont peu ou pas d'enfants.

Par conséquent, notre amendement vise non pas à un progrès, mais simplement au maintien du taux de la cotisation en matière d'allocations familiales: 7,25 p.c. et non pas 7 p.c. pour sauvegarder cet acquis social. (*Applaudissements sur les bancs du FDF-RW.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Dhoore.

De heer Dhoore, minister van Sociale Voorzorg en Volksgezondheid. — Ik vraag dat de Senaat dit amendement niet zou aannemen.

M. le Président. — Nous passons au vote sur l'amendement oral de MM. Humblet et Neuray à l'article 38.

Wij gaan over tot de stemming over het mondeling amendement van de heren Humblet et Neuray bij artikel 38.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

128 membres sont présents.

128 leden zijn aanwezig.

113 votent non.

113 stemmen neen.

12 votent oui.

12 stemmen ja.

3 s'abstiennent.

3 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

MM. Adriaenssens, Akkermans, André, Bailly, Basecq, Bataille, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Bogaerts, Bruart, Bury, Busieau, Mme Buyse, MM. Califice, Capoen, Claeys, Coen, Conrotte, Cooreman, Cudell, Cugnon, Cuvelier, Daems, Dalem, Daulne, De Baere, De Bondt, De Clercq, Deconinck, Decoster, De Graeve, De Kerpel, Delmotte, Mmes De Loore-Raeymaekers, De Pauw-Deveen, MM. De Rore, Descamps, De Seranno, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, Deworme, D'Haeyer, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelmeers, Féaux, Février, Flagothier, Geens, Gerits, Mme Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Hanin, Mme Hanquet, MM. Hismans, Hostekint, Houben, Hoyaux, Hubin, Kenens, Lagae, Lahaye, Lallemand, Lambiotte, Leclercq, Lecoq, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, MM. Mainil, Mesotten, Nauwelaerts, Mme Nauwelaerts-Thues, MM. Noël de Burlin, Nutkewitz, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paulus, Pede, Peeters, Mme Pétry, M. Piot, Mme Planckaert-Staessens, MM. Poulain, Pouillet, Radoux, Mmes Remy-Oger, Rommel-Souvagie, MM. Seeuws, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, MM. Toussaint (Michel), Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Vandenabeele, Van den Broeck, Van den Eynden, Vanderborcht, Van der Elst, Vanderpoorten, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Van Nevel, Vannieuwenhuysse, Van Ooteghem, Verbist, Waltniel, Windels, Wyninckx et Leemans.

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

MM. Bascour, Bertrand, Bonmariage, Cerf, Désir, de Wasseige, Guillaume (Emile), Humblet, Moureaux, Neuray, Payfa et Renard.

Se sont abstenus:

Hebben zich onthouden:

MM. Jorissen, Maes et Vandersmissen.

De Voorzitter. — De heer Cuvelier en mevrouw Herman stellen volgend amendement voor:

Artikelen 38 en 39 worden geschrapt.

Les articles 38 et 39 sont supprimés.

Daar het amendement van de heer Cuvelier en van mevrouw Herman tevens betrekking heeft op artikel 39 geef ik u eerst lezing van dit artikel:

Art. 39 (art. 35^{sexies} (nieuw) van het ontwerp). Vanaf het jaar 1983 worden de sociale-zekerheidsbijdragen berekend op basis van het volledig loon van de werknemer.

Bij wet wordt bepaald welke de toepasselijke bijdragevoet is voor de werknemers en de werkgevers.

Art. 39 (art. 35^{sexies} (nouveau) du projet). A partir de l'année 1983, les cotisations de sécurité sociale seront calculées sur base de la rémunération complète du travailleur.

Le taux de cotisation qui est d'application pour les travailleurs et les employeurs est fixé par une loi.

Het woord is aan de heer Cuvelier.

De heer Cuvelier. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, wij stellen voor de artikelen 38 en 39 te schrappen, eerst en vooral omdat het voorbarig is nu reeds te spreken van 1982 en 1983 en tevens omdat het politiek volkomen onzinnig is eerst de patronale bijdragen te verlagen en te compenseren met verhoogde BTW-tarieven, om daarna vanaf 1982 meer inkomsten te gaan zoeken in de verhoging en de schrapping der bijdrageplafonds, wat in feite respectievelijk 2 en 4 miljard ten laste van de betrokken burgers zal betekenen. Daarom verzoeken wij de Senaat zich goed te bezinnen alvorens de artikelen 38 en 39 goed te keuren. (*Applaus op de liberale banken.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Dhoore.

De heer Dhoore, minister van Sociale Voorzorg en Volksgezondheid. — Mijnheer de Voorzitter, ik verwijs naar mijn uiteenzetting van gisteren, waarin ik uitvoerig ben ingegaan op deze kwestie.

De Voorzitter. — Aangezien deze amendementen ertoe strekken de artikelen 38 en 39 te schrappen, stemmen wij over die artikelen.

Je présume que le Sénat sera d'accord pour ne procéder qu'à un seul vote sur ces deux articles. (*Assentiment.*)

De stemming begint.

Le vote commence.

— Il est procédé au vote nominatif sur les articles 38 et 39.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over de artikelen 38 en 39.

134 membres sont présents.

134 leden zijn aanwezig.

99 votent oui.

99 stemmen ja.

31 votent non.

31 stemmen neen.

4 s'abstiennent.

4 onthouden zich.

En conséquence, les articles 38 et 39 sont adoptés.

Derhalve zijn de artikelen 38 en 39 aangenomen.

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

MM. Adriaenssens, Akkermans, André, Bailly, Basecq, Bataille, Bogaerts, Bruart, Bury, Busieau, Mme Buyse, MM. Califice, Capoen, Claey, Conrotte, Cooreman, Cudell, Cugnon, Dalem, De Baere, De Bondt, De Clercq, Deconinck, De Graeve, De Kerpel, Delmotte, Mme De Loore-Raeymaekers, M. De Meyer, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Rore, De Seranno, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, Deworme, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Ege' eers, Féaux, Flagothier, Geens, Gerits, Mme Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Hanin, Mme Hanquet, MM. Hostekint, Houben, Hoyaux, Hubin, Lagae, Lallemand, Lambiotte, Leclercq, Lecoq, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, MM. Mainil, Mesotten, Nauwelaerts, Mme Nauwelaerts-Thues, M. Noël de Burlin, Mme Panneels-Van Balen, MM. Paulus, Peeters, Mme Pétry, M. Piot, Mme Planckaert-Staessens, MM. Poulain, Poulet, Radoux, Mme Remy-Oger, M. Renard, Mme Rommel-Souvagie, MM. Seeuws, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Vandenaabee, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijzen, Vanderborcht, Van der Elst, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Ooteghem, Van Wambeke, Verbiest, Windels, Wyninckx et Leemans.

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

M. Bascour, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Bertrand, Bonmariage, Cerf, Coen, Cuvelier, Daems, Descamps, Désir, de Wasseige, D'Haeyer, Fèvre, Guillaume (Émile), Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Humblet, Kenens, Lagneau, Lahaye, Mme Mayence-Goossens, MM. Moureaux, Neuray, Nutkewitz, Payfa, Pede, Toussaint (Michel), Van den Broeck, Vanderpoorten, Waltniel et J. Wa-thelet.

Se sont abstenus:

Hebben zich onthouden:

MM. Decoster, Jorissen, Maes et Vandersmissen.

Art. 40 (art. 31 van het ontwerp). In afwachting dat de in deze wet bedoelde bijzondere wetten en besluiten zijn uitgevaardigd, worden de thans geldende wetten en besluiten betreffende de betrokken materies toegepast.

Art. 40 (art. 31 du projet). En attendant la promulgation des lois et des arrêtés particuliers visés par la présente loi, les lois et arrêtés en vigueur, relatifs aux matières concernées, restent d'application.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 41 (art. 35 van het ontwerp). De bepalingen van deze wet treden in werking op de data die de Koning bepaalt.

Art. 41 (art. 35 du projet). Les dispositions de la présente loi entrent en vigueur aux dates fixées par le Roi.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Wij moeten nu stemmen over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Het woord is aan de heer Vanderpoorten.

De heer Vanderpoorten. — Mijnheer de Voorzitter, volgens ons reglement kunnen wij vandaag niet stemmen over dit ontwerp van wet in zijn geheel. In artikel 50 van ons reglement lees ik: «Zijn er amendementen aangenomen,...» — ik geloof dat wij aan mevrouw Maes van de CVP de eer hebben aangedaan haar amendement te aanvaarden, hetgeen haar blijkbaar verheugt — «... of artikelen van een voorstel verworpen, dan geschiedt de stemming over het geheel op een andere vergadering dan die waar over de laatst voorgestelde artikelen werd gestemd.»

De Voorzitter. — Mijnheer Vanderpoorten, de Kamer had aanvankelijk gevraagd dat wij vandaag nog over het geheel van het ontwerp zouden stemmen omdat zij graag morgen het debat over dit ontwerp had aangevat. Dit schijnt nu echter niet meer het geval te zijn. Ik stel dus voor dat wij morgen te 15 uur stemmen over het geheel van het ontwerp van wet.

Is de Senaat het hiermede eens?

Le Sénat est-il d'accord? (*Assentiment.*)

Dan is hiertoe besloten.

Il en sera donc ainsi.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE BEGROTING VAN DE DIENSTEN VAN DE EERSTE MINISTER VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1981

ONTWERP VAN WET HOUDENDE AANPASSING VAN DE BEGROTING VAN DE DIENSTEN VAN DE EERSTE MINISTER VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1980

Algemene beraadslaging

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DES SERVICES DU PREMIER MINISTRE DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1981

PROJET DE LOI AJUSTANT LE BUDGET DES SERVICES DU PREMIER MINISTRE DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1980

Discussion générale

De Voorzitter. — Aan de orde is de bespreking van de ontwerpen van wet betreffende de begroting van de Diensten van de Eerste minister.

Nous abordons l'examen des projets de loi relatifs au budget des Services du Premier ministre.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de Eerste minister.

De heer Eyskens, Eerste minister. — Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, dames en heren, vooraleer een aanvang wordt genomen met de discussie over de begroting van de Diensten van de Eerste minister, wil ik u even in het kort onderhouden over essentiële problemen en over bijkomstige problemen, over zichtbare problemen en minder zichtbare problemen, over tijdelijke problemen en permanente vraagstukken.

In de week van 15 mei heerste er in de Wetstraat een crisissituatie. Vandaag niet. In die week van 15 mei heb ik het bezoek gekregen van de acht voorzitters van de fracties van onze meerderheidspartijen van Kamer en Senaat. Dit was een ongewone stap. Deze voorzitters zijn mij komen zeggen dat de relaties tussen de uitvoerende macht en de wetgevende macht ten eerste te wensen overlieten...

De heer Jorissen. — Ze hadden gelijk.

De heer Eyskens, Eerste minister. — ... dat fundamentele discussies en politieke moeilijkheden die de actualiteit meebrengen hier in eerste instantie moeten worden uitgepraat en uitgeklaard. Ze hebben mij gezegd, en ik citeer: «Meestal vallen regeringen uit mekaar in de Wetstraat nr. 16 en wordt hun lijk, opgebaard, naar Kamer en Senaat gebracht omgeven met kaarsen en die kaarsen zijn zowel de kaarsen van de rouw als van de vreugde.»

Maar ernstiger nu, één van deze acht voorzitters heeft mij gezegd, waaruit u niet mag afleiden dat hij een francofoon was (*Gelach*): «Il règne ici ...» — hij verwees waarschijnlijk naar onze Wetgevende Kamers — «...une atmosphère de fin de régime.»

Mijnheer de Voorzitter, ik verheug er mij over dat ik vandaag de kans en de gelegenheid krijg om deze vergadering te onderhouden

over de toestand van ons land en over een aantal politieke problemen die in een recent verleden zijn gerezen.

Inderdaad, het Parlement is niet alleen de bevoorrechte gesprekspartner van de uitvoerende macht, maar is ook op bepaalde momenten de supreme rechter die uitspraak moet doen en die de finale beslissingen treft.

Welnu, ik vraag u de vertrouwensstemming naar aanleiding van de discussie over de begroting van de Diensten van de Eerste minister, en dit niet te beschouwen als een gebanaliseerde vertrouwensstemming, maar hieraan een duidelijke en ondubbelzinnige draagwijdte te willen geven. Als Eerste minister van dit kabinet wil ik weten waar ik aan toe ben. De tijd is gekomen dat iedereen in alle klarheid zijn volle verantwoordelijkheid op zich zou nemen, met alle gevolgen van dien. Ik wil onmiddellijk de kleur van de kaart aankondigen die ik trek uit het politieke kaartspel. Ik vertrouw erop dat de meerderheid haar vertrouwen in het huidige kabinet zal hernieuwen en dat hierdoor de regering een mandaat krijgt voor een krachtadig herstelbeleid, dat absoluut noodzakelijk is en dat moet worden voortgezet op alle domeinen, overal, onmiddellijk en efficiënt. Dit is tevens ook een mandaat — om maar één zaak te vermelden — om de zeer lastige begroting 1982 op te maken. Dit kan alleen maar gebeuren als het zwaard van Damocles van een voortijdige parlementsontbinding morgen, volgende week, volgende maand, in de herfst — dit lees ik allemaal — wordt weggenomen. Een regering kan maar werken als ze nog de tijd voor zich heeft. Deze legislatuur loopt normaal af in de lente van 1983.

Op het ogenblik dat in deze Hoge Vergadering een parlementair initiatief groeit om iets te doen aan de grote regering's instabiliteit en aan voortijdige ontbindingen, zou het toch al te paradoxaal zijn dat permanent wordt geschermd en bedreigd met een voortijdige ontbinding van het Parlement.

Het komt mij niet toe u die de vraag te stellen; u moet ze eigenlijk aan uzelf stellen, Wetgevende Kamers.

De heer Jorissen. — Aan uw ministers.

De heer Vanderpoorten. — Uw ministers moeten het voorbeeld geven.

De heer Eyskens, Eerste minister. — Het zou wel eens nuttig zijn een debat te voeren over deze zeer ongewone en vreemde vraag.

De heer Jorissen. — «Voeren», ja.

De heer Eyskens, Eerste minister. — Wensen de Wetgevende Kamers voortijdig te worden ontbonden en, zo ja, wanneer? Bijgevolg geef ik, mijnheer de Voorzitter, aan de vertrouwensstemming die zal worden uitgebracht een zeer bijzondere betekenis.

Il est de mon devoir, en tant que Premier ministre, d'attirer votre attention sur la situation particulièrement grave dans laquelle le pays risque d'être entraîné.

En six semaines, le gouvernement a pris un nombre important de décisions, qui devront toutefois encore être exécutées, partiellement tout au moins, ou adoptées par le Parlement.

M. Waltniel. — Lesquelles?

M. Eyskens, Premier ministre. — La loi-programme, qui rend plus rigoureuse la discipline budgétaire, qui permet de réduire les crédits supplémentaires à zéro et de promouvoir les investissements et l'emploi, doit encore être votée par le Sénat.

M. S. Moureaux. — Et renvoyée à la Chambre, puisque le CVP l'a amendée en commission!

M. Eyskens, Premier ministre. — Il en va de même pour la réduction de 25 p.c. des charges sociales dans les secteurs à haute intensité de main-d'œuvre de notre économie, puisque aussi bien ce projet doit être encore voté par la Chambre.

Nous avons décidé, comme annoncé dans le programme d'urgence du gouvernement, de garantir légalement, pour qu'il n'y ait aucune ambiguïté en la matière, le financement de la sécurité sociale et ce, par le relèvement d'une série d'impôts, comme prévu par le gouvernement au Conseil des ministres de la semaine dernière.

Il est dit dans la décision du Conseil des ministres du 15 mai que l'effet mécanique de ces augmentations sur les prix oscille entre 0,75 et 0,85 p.c. mais que si, par malheur, il y avait dérapage, le gouvernement éliminerait cet effet dans les plus brefs délais.

La spéculation contre le franc belge a pu être freinée, mais la plus grande vigilance reste de rigueur. Un emprunt spécial de l'Etat sera lancé incessamment. Celui-ci requiert un climat de confiance.

M. Bonmariage. — Basé sur l'écu!

M. Eyskens, Premier ministre. — Le budget national de 1982 doit être élaboré et comportera des options extrêmement pénibles. Les grands travaux d'infrastructure ont obtenu une nouvelle impulsion et doivent être exécutés.

D'autre part, le gouvernement veut s'attaquer résolument aux problèmes sectoriels. C'est pourquoi il a pris des décisions et fait des propositions, notamment en ce qui concerne le secteur de la construction...

M. S. Moureaux. — En Flandre!

M. Eyskens, Premier ministre. — ... le secteur sidérurgique, le secteur textile, la construction navale et les charbonnages...

M. S. Moureaux. — Toujours en Flandre!

M. Eyskens, Premier ministre. — ... et auxquels a toujours présidé, de par la réglementation de la Communauté européenne, l'égalité de traitement des entreprises, dans la mesure où elles se trouvent dans les mêmes conditions.

Entre-temps, il y a 400 000 chômeurs et de plus en plus de travailleurs sont menacés dans leur emploi.

M. Jorissen. — En Flandre!

M. Eyskens, Premier ministre. — Le gouvernement prépare actuellement une nouvelle série de mesures en vue de sauvegarder l'emploi, de promouvoir les exportations, une politique énergétique rationnelle, une politique scientifique plus efficace et la rénovation industrielle.

Sa Majesté le Roi a dit que nous nous trouvons dans une situation de guerre économique. Une politique de redressement vigoureuse et soutenue est indispensable. Les critiques sur les activités du gouvernement sont nombreuses. C'est normal et même bénéfique dans une démocratie. Bien que ceux qui le critique de façon stérile aient beau dire puisqu'ils ne doivent ou ne savent rien faire.

M. Bonmariage. — Parce que vous ne leur en donnez pas les moyens.

M. Eyskens, Premier ministre. — Ce qui est plus grave, c'est que le pays devient de plus en plus difficilement gouvernable. (*Exclamations sur les bancs du FDF-RW.*) La prise de décision est devenue très complexe.

M. Bonmariage. — C'est vous qui l'avez rendue complexe.

M. Eyskens, Premier ministre. — Le souci de l'intérêt général doit faire place à des égoïsmes individuels et collectifs.

M. S. Moureaux. — Mais on change de gouvernement uniquement pour changer de Premier ministre!

M. Eyskens, Premier ministre. — Le fonctionnement inefficace de plusieurs de nos institutions et l'affaiblissement du sens du devoir, entraînent une situation politique qui rappelle parfois le triste souvenir des années 1930.

En cette période d'affolement et de déraison, je me dois d'en parler, le problème des Fourons a refait surface. Les Fourons, où habitent 4 000 personnes qui ne demandent qu'à vivre en paix et qui réprouvent les manifestations et les promenades provocantes.

Le gouvernement est fermement décidé à y maintenir l'ordre et à prévenir tous les incidents, dans toute la mesure du possible. Le gouvernement réaffirme sa plus ferme réprobation de toute manifestation ou incursion dans les Fourons ou dans toute autre commune à statut linguistique spécial, de nature à perturber le calme et la paix qu'il faut garantir aux populations.

Le ministre de l'Intérieur, mandaté par le gouvernement, continuera à prendre toutes les mesures nécessaires au maintien de l'ordre. (*Exclamations sur les bancs du FDF-RW et sur ceux de la Volksunie.*)

Le gouvernement exige des différents groupes d'action qu'ils mettent fin à toutes manifestations, sous quelque forme que ce soit, afin d'éviter tout nouvel incident.

M. Jorissen. — Pas de pattes wallonnes dans les Fourons!

M. Eyskens, Premier ministre. — Le gouvernement demande avec insistance aux responsables politiques de promouvoir la désescalade communautaire. Au moment où la lutte contre la crise et ses conséquences dramatiques sur l'emploi doit constituer la priorité absolue de toute action gouvernementale...

M. Neuray. — On invoque le droit du sol!

M. Eyskens, Premier ministre. — ... ce problème alimente à nouveau, et je le regrette, la controverse politique. Force est de le constater.

J'estime inacceptable que les passions communautaires se déchaînent à nouveau alors qu'il y a 400 000 chômeurs en Belgique et que nous devons rassembler toute notre énergie pour lutter contre la crise qui menace tant d'entreprises de l'effondrement.

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, dames en heren, sta mij toe thans, omdat dit onvermijdelijk is in een poging tot verheldering, even in te gaan op de houding van de regering wat betreft de juridische aspecten van wat men het Voerprobleem noemt.

De regeringsverklaring waarover deze regering het vertrouwen heeft verkregen is goedgekeurd begin april. In deze verklaring die alleen was gewijd aan de economische en sociale problematiek werd voor al het overige verwezen naar de regeringsverklaring van mijn voorganger Martens IV, en enkel naar Martens IV.

Na grondige lectuur van deze verklaring, ben ik tot de vaststelling gekomen, zoals al degenen die nog kunnen lezen, dat in de regeringsverklaring van Martens IV geen enkele paragraaf en geen enkel woord is gewijd aan het statuut of aan de problematiek van de gemeenten met bijzonder taalstatuut.

De heer Jorissen. — Drie ministers kunnen dus niet lezen.

De heer Eyskens, Eerste minister. — Hiermee is, wat de regering betreft, de zaak eigenlijk afgehandeld. Er staat hierover niets in de regeringsverklaring.

M. Bonmariage. — Et le loi? Et la Constitution?

De heer Eyskens, Eerste minister. — Sommigen beweren dat men logisch moet blijven met de rode draad en de geest van de vorige regeringsverklaringen, met de regeringsverklaring van Martens III en de regeringsverklaring van Martens I. Ik wil dit debat niet uit de weg gaan. Uit het *Beknopt Verslag* over het debat van de regeringsverklaring van Martens III blijkt dat ook in deze regeringsverklaring geen enkele passus staat over de gemeenten met bijzonder taalstatuut. Er werd enkel verwezen naar de regeringsverklaring van Martens I waar wel een paragraaf hierover voorkomt.

Wat zei de toenmalige Eerste minister die op basis hiervan het vertrouwen van het Parlement heeft verkregen? «Er is geen enkel punt van overeenkomst tussen Franstalige en Nederlandstalige interpellanten wat het Voerprobleem betreft. Dit is een spijtige vaststelling.» Aldus de heer Wilfried Martens.

«In het regeerakkoord is nergens sprake van de Voerstreek of een wijziging van het statuut ervan. De regering zal ter zake dan ook geen enkel initiatief nemen, want in het regeerakkoord is hierover niets bepaald.» Aldus Wilfried Martens op 13 maart 1980.

Ik ben zo katholiek als de Paus...

De heer Jorissen. — Dat is kras, hoor!

De heer Eyskens, Eerste minister. — ... maar ook niet katholiek. De regering sluit zich aan bij het standpunt ingenomen door de vorige regeringen ter zake.

M. Humblet. — C'est bien dommage.

De heer Eyskens, Eerste minister. — Zij die verwijzen naar de regeringsverklaring van Martens I wil ik aanraden het *Beknopt Verslag* van 30 mei 1979 te raadplegen toen dezelfde problemen werden behandeld, en waar de heer Martens, op basis van de regeringsverklaring waar wel een passus in voorkwam, namelijk in het hoofdstuk gewijd aan de voorlopige fase betreffende de gemeenten met bijzonder taalstatuut, het volgende heeft verklaard:

«Vooraleer de minister van Binnenlandse Zaken antwoord geeft op een reeks precieze vragen betreffende de incidenten in de Voerstreek, wil ik tot alle leden van deze Kamer een dringende oproep richten opdat zij bij het formuleren van hun reacties zouden afzien

van heftige taal ten einde de opschudding niet groter te maken dan ze is.» Deze woorden van mijn voorganger, uitgesproken op 30 mei 1979, zijn vandaag meer dan ooit van toepassing.

«De regering verbindt er zich uitdrukkelijk toe alles in het werk te stellen opdat de rust in de Voerstreek zou heersen, dank zij een preventieve actie van de autoriteiten. De regering zal verder in die zin ijveren en zal niet aarzelen op te treden tegen hen die in de streek de orde zoeken te verstoren», aldus de heer Martens.

Hij vervolgde: «Ik wil duidelijk stellen dat de regering tot plicht heeft de wet over het hele land toe te passen en te doen naleven. Ook in de Voerstreek. Duidelijkheidshalve wens ik te preciseren dat het beleidsakkoord geen enkele verbintenis behelst betreffende een specifieke verandering in de streek.» Dit zei de heer Martens op 30 mei 1979.

Ik heb een andere passus bij me die te maken heeft met het debat op 3 augustus 1980, toen de toenmalige minister van Binnenlandse Zaken en Hervorming van de Instellingen, de heer Philippe Moureaux, namens de regering gevraagd heeft een amendement te verwerpen, ingediend in de Kamer van volksvertegenwoordigers door de heer Clerfayt, beogend een wijziging van het statuut van de Voerstreekgemeenten. De argumentatie van de heer Philippe Moureaux is ter beschikking van de Hoge Vergadering en ze heeft niets van haar pertinentie verloren.

M. S. Moureaux. — Le Parlement a été trompé. C'est une mystification.

De heer Eyskens, Eerste minister. — Mijnheer de Voorzitter, ik vraag het vertrouwen van het Parlement over deze aangelegenheid in dezelfde omstandigheden als deze waarin Wilfried Martens met zijn identiek standpunt uw vertrouwen heeft gekregen.

De verklaringen van de heren Vanden Boeynants en Spitaels, eergisteren, gisteren en vandaag afgelegd, zijn vanzelfsprekend juist in zoverre zij een wettelijk feit hebben geconstateerd.

In artikel 2 van de bijzondere wet op de staatshervorming zijn de grenzen van de gewesten vastgesteld, maar bij overgangsregeling. Dit is een wettelijk feit. (*Onderbrekingen*)

De heer Vanderpoorten. — Waarom is dat gebeurd?

De heer Eyskens, Eerste minister. — Maar bij wijze van voorlichting van de bevolking moet er in alle objectiviteit worden aan toegevoegd dat tot wijziging van dit artikel 2 gekwalificeerde meerderheid nodig is, die u allen kent. (*Onderbrekingen.*)

Het is het soevereine recht van het Parlement, per definitie, hierin wijzigingen te willen aanbrengen zoals in alle andere wetten, inclusief in de Grondwet indien hiervoor de vereiste meerderheden kunnen worden gevonden. Maar ik herhaal dat krachtens het regeerakkoord, de regering inzake het statuut van de Voergemeenten geen nieuw initiatief kan en zal nemen. Inmiddels zal de regering volledig werk maken van de afhandeling van de regeringsverklaring, ook op communautair vlak, zoals in de regeringsverklaring Martens IV is ingeschreven.

Ainsi, il y a le projet de loi sur la Cour d'arbitrage. Ce projet de loi a été soumis à l'avis du Conseil d'Etat. Celui-ci a rendu le 25 mars 1981, son avis qui a été transmis au gouvernement qui, après en avoir délibéré, déposera sans attendre ce projet au Sénat.

Le Conseil des ministres a approuvé une proposition de révision de l'article 59ter de la Constitution relatif à la communauté germanophone. Un projet de loi spéciale et un projet de loi ordinaire relatifs à la communauté germanophone ont été élaborés sur la base de cette proposition. Ces projets ont été soumis à l'avis du Conseil de la communauté culturelle allemande qui a rendu ses avis. Les deux projets ont été adaptés en tenant compte de ces avis et soumis l'avis du Conseil d'Etat. Ces avis sont attendus incessamment. Après délibération au sein du gouvernement, les deux projets seront déposés à la Chambre. La proposition de révision de la Constitution est actuellement en discussion à la Chambre des représentants.

En ce qui concerne la problématique bruxelloise, l'accord de gouvernement prévoit que tous les partis concernés, qui sont représentés au Parlement, seront invités à participer à un groupe de travail.

Par lettre du 21 janvier 1981, les présidents de la Chambre et du Sénat ont proposé de constituer un groupe de travail mixte composé de députés et de sénateurs. Le gouvernement s'est rallié à cette initiative. Nous allons rapidement nous occuper de sa concrétisation. Le gouvernement participera activement aux travaux de ce groupe.

Comme prévu dans l'accord de gouvernement, celui-ci déposera au Parlement les projets de loi nécessaires sur la base des résultats des travaux du groupe de travail.

De plus, je voudrais souligner que le gouvernement continue de s'occuper de l'exécution de la loi spéciale et de la loi ordinaire de réformes institutionnelles, plus spécialement en ce qui concerne la restructuration des administrations, le transfert vers les régions et les communautés et le problème des parastataux concernés. Il s'occupe également — et des décisions importantes ont déjà été prises en la matière — du transfert des biens et de la mise en œuvre du régime financier qui doit entrer en vigueur en janvier 1982, conformément à la loi ordinaire de réformes institutionnelles.

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, dames en heren, er is de jongste dagen ook wat te doen geweest over wat men wel eens noemt de ministeriële deontologie.

Wij weten allemaal dat wij leven in wat de Fransen noemen l'*Etat spectacle*. Wij worden allemaal betrokken bij situaties waar men ons op onverwachte momenten een micro onder de neus duwt en waar wij op moeilijke vragen moeten antwoorden.

Ik kan de Senaat mededelen dat ik vandaag een brief heb gericht aan alle leden van de regering, brief die ik, opdat er geen twijfel over zou bestaan ook graag bekend wil maken. Het is een vrij lange brief. Ik wil er een paar passussen uit voorlezen:

«Mede gelet op de drang die men hoe langer hoe meer vaststelt om vooral te beklemtonen wat kan scheiden in plaats van wat kan binden, zie ik mij, meer nog dan mijn voorgangers, genoodzaakt een dringend beroep te doen op alle regeringsleden opdat zij de elementaire beginselen van de ministeriële plichtenleer zeer strikt zouden naleven. De regeringsbeslissingen binden alle regeringsleden. De solidariteitsregel impliceert dat elke minister of staatssecretaris zich onthoudt van elke daad of verklaring welke een persoonlijk standpunt uitdrukt waarbij het politieke akkoord van de regering alsmede de op het vlak van de regering of van de gespecialiseerde comités genomen beslissingen of het beheer van een andere collega in het gedrang komen.

Het is daarom in geen geval te aanvaarden dat een regeringslid openlijk voorbehoud maakt betreffende een collegiaal getroffen beslissing, zelfs niet wanneer het gaat om een aangelegenheid die tot zijn bevoegdheidsfeer behoort. De besluitvorming in de regering steunt op het grondwettelijk gewoonterecht volgens hetwelk er in principe niet gestemd wordt in een ministerraad maar wel getracht wordt, door overleg, een algemene consensus te bereiken.

Indien zulks niet mogelijk blijkt en de overgrote meerderheid van de raad zich uitsprekt voor een bepaalde oplossing, blijft er voor de minister die grondige bezwaren had geopperd slechts een dubbele mogelijkheid open:

a) Ofwel legt hij zich neer bij de getroffen beslissing en onthoudt hij zich, in naam van de vereiste solidariteit, van alle latere kritiek op de getroffen beslissing;

b) Ofwel biedt hij zijn ontslag aan.

Ik wens in de toekomst dit gewoonterecht onverkort te doen naleven welke ook de gevolgen hiervan mogen zijn.

Uw dienstwillige, Mark Eyskens.» (*Gelach.*)

M. M. Toussaint. — Heureusement, cela va changer!

De heer Eyskens, Eerste minister. — U lacht, en u hebt gelijk, want de brief waaraan ik u herinner klinkt misschien wat scherp.

De heer Jorissen. — Hij klinkt veel te zacht.

De heer Eyskens, Eerste minister. — Het is nodig dat bepaalde dingen recht worden gezet en in het reine worden getrokken. Maar, geachte collega's, de brief die ik vanochtend heb ondertekend is de letterlijke weergave van een brief door mijn voorganger, de heer Martens, gestuurd aan de leden van zijn regering. In elk geval is het nodig en nuttig dat aan deze beginselen wordt herinnerd.

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, in deze crisistijd kan de regering slechts onpopulaire maatregelen treffen die weliswaar absoluut noodzakelijk zijn.

Wij dingen niet naar de gunst van de kiezers, maar wij moeten integendeel samen en in een geest van solidaire rechtvaardigheid dingen naar de gunst van de toekomst en ons afvragen of wij opnieuw een hoopvolle toekomst waard en waardig zijn.

Frequente regeringscrisissen gevolgd door ontbindingen van het Parlement, zouden wel eens de ontbinding van ons sociaal-economisch systeem kunnen inzetten of voortzetten. Alles wat de regering op het getouw heeft staan, moet en zal worden uitgevoerd binnen de kortst mogelijke tijd. Een politieke crisis zou de uitvoering hiervan onderbreken met alle nefaste gevolgen van dien.

Ik ben niet ontmoedigd. Maar ik wil u wel bekennen dat ik soms verontwaardigd ben.

De heer Van Ooteghem. — Wij ook!

De heer Eyskens, Eerste minister. — Ik hoop dat u mijn verontwaardiging deelt ...

De heer Van Ooteghem. — Inderdaad!

De heer Eyskens, Eerste minister. — ... en dat wij hieruit de energie kunnen putten om de krachten van de heropstanding en van het herstel te bundelen. Wij moeten verontwaardigd zijn over de onverbiddelijke feiten van de economische aftakeling met de volstrekt onaanvaardbare sociale gevolgen ervan. Wij moeten ook verontwaardigd zijn over het al te frequente onvermogen om een onderscheid te maken tussen wat echt belangrijk, essentieel en prioritair is en wat bijkomstig en ondergeschikt is.

Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, niets is definitief verloren in dit vooralsnog relatief gezegende land. Wij zijn echter uitermate kwetsbaar geworden. Alle verantwoordelijken moeten zich herpakken. Dit geldt voor alle milieus, ook voor het politieke milieu. Ik richt deze oproep over de partijgrenzen heen. Want de publieke opinie oordeelt, beoordeelt ...

De heer Jorissen. — En veroordeelt u!

De heer Eyskens, Eerste minister. — ... en veroordeelt eventueel ons, de verkozenen van het volk en de dragers en de instandhouders van de parlementaire democratie.

Dat is de inzet, Mijnheer de Voorzitter. Die inzet moeten wij samen dragen en schragen in uitermate moeilijke omstandigheden. Wij zullen dit blijven doen. Wij willen dit blijven doen voor zover wij het hernieuwd vertrouwen krijgen van de meerderheid in de omstandigheden die ik duidelijk heb geschetst en die ondubbelzinnig moeten worden geïnterpreteerd, zoals ik ook vraag dat uw stem ondubbelzinnig zou worden uitgebracht. Het is niet te laat, maar het is de hoogste tijd. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Van der Elst.

De heer Van der Elst. — Mijnheer de Voorzitter, na deze verklaring van de Eerste minister te hebben aanhoord, zou ik de tekst ervan willen ontvangen. Vervolgens vraag ik ofwel een schorsing van de vergadering om zoals gebruikelijk, de fracties in staat te stellen te beraadslagen, ofwel de mogelijkheid om morgen om 2 uur op deze verklaring terug te komen en ze te bespreken.

De Voorzitter. — Mijnheer Van der Elst, het is evident dat de vergadering gedurende enige tijd wordt geschorst. Ik stel voor straks een plan voor het verloop van de verdere werkzaamheden uit te werken in de commissie voor de Parlementaire Werkzaamheden en daar nadien in de openbare vergadering een beslissing over te nemen.

La parole est à M. Vanderpoorten.

M. Vanderpoorten. — Monsieur le Président, ne serait-il pas possible de disposer également au Parlement du texte de la déclaration que M. Spitaels a faite à la presse ce matin pour que nous puissions en prendre connaissance? (*Protestations sur les bancs socialistes.*)

Mme Pétry. — Nous ne l'avons pas non plus!

M. Vanderpoorten. — Ne vous énervez pas! Je pose une question, très poliment, à mon ami et ancien collègue M. Spitaels. J'ai en main un texte qui a été distribué par lui aux journalistes.

Mme Pétry. — Vous avez plus de chance que nous!

M. Vanderpoorten. — Moi, je ne suis évidemment que parlementaire. (*Sourires.*)

Dans ce texte, on dit autre chose que dans la déclaration du Premier ministre, que j'ai écoutée attentivement. Est-ce que vous vous aimez toujours? (*Rires.*) Ne serait-il pas bon, dans un débat sérieux et clair, d'avoir une explication d'un des trois ministres, dont je constate l'absence, et auxquels nous pensons évidemment?

De heer Cooreman. — Ze zijn naar de Voer!

M. Delmotte. — Ils sont en commission.

M. Vanderpoorten. — Ils ont peut-être reçu votre lettre, monsieur le Premier ministre, mais c'est ici qu'ils doivent dire aux parlementaires ce qu'ils en pensent! Mon cher Spitaels, dites à haute voix ce

que je lis tout bas! Tout le monde saura et les choses seront plus claires.

Gisteren, Mijnheer de Voorzitter, heeft de Eerste minister met geen woord geantwoord op wat ik heb gevraagd.

Nu is er een omzwachtelende verklaring afgelegd over allerlei problemen waarin men kan verdrinken, maar die de grond van de zaak niet raakt. De grond van de zaak is dat men bezig is dit land op te spijten en te splitsen door verklaringen van mensen die nog deel uitmaken van uw regering, die geen zin hebben voor deontologie, die niet weten wat ze mogen vertellen en die bestendig de Vlaamse gemeenschap beledigen en vernederen.

De heer Jorissen. — Zeer juist! (*Applaus op de liberale banken en op de banken van de Volksunie.*)

De heer Vanderpoorten. — Dat het land in moeilijkheden is, dat we 230 miljard schuld hebben op de lopende begroting, dat we een grote schuld hebben in het buitenland enzovoort, dat weten we allen, maar nu is de vraag of er een einde zal worden gemaakt aan de voortdurende beledigingen tegenover de Vlaamse gemeenschap.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Eerste minister, in het nabije verleden hebben alle leden van het Parlement en zeker de leden van de oppositie zowel van het FDF, de Volksunie als van mijn fractie de zaken gevolgd wetende wat er op het spel stond en praktisch gezwezen over communautaire zaken. Nu komen drie ministers, die van Justitie en Institutionele Hervormingen, die van Binnenlandse Zaken en Nationale Opvoeding, Franse sector, ...

De heer Jorissen. — Allemaal Walen!

De heer Vanderpoorten. — ... en de minister van het Waalse Gewest zaken zeggen die ons niet bekoren.

M. S. Moureaux. — Tous francophones! Ceux-ci devraient-ils rester muets?

De heer Vanderpoorten. — Daarop moet worden geantwoord.

Historische gegevens over de Voer, mijnheer de Eerste minister, die kan ik met één zin weerleggen. In 1963 ... (*Onderbrekingen.*)

M. Neuray. — Le droit des gens!

M. Vanderpoorten. — Soyez calme, mon cher collègue, vous êtes un bon orateur mais, de grâce, parlez quand vous avez la parole. (*Protestations sur les bancs du FDF-RW.*)

M. S. Moureaux. — Donnez l'exemple, monsieur Vanderpoorten. Conformez-vous au règlement. Vous abordez le fond alors que vous avez la parole sur la procédure.

De heer Vanderpoorten. — In 1963, werd een wet aangenomen die het statuut van alle gemeenten van België vastlegde, ook dat van de Voergemeenten, op verzoek van de Waalse socialisten, op verzoek van de heren Demets en Gruselin. Wij hebben dat ook in 1980 bevestigd. Het enige voorbehoud dat werd gemaakt was omtrent de vraag of er voor Brussel een statuut zou komen. Waar blijft u met uw voorstellen en uw commissie? Nergens! Zal men zo het Parlement herwaarderden? De heer Van der Elst heeft terecht de tekst van uw verklaring gevraagd. Ikzelf vraag geen schorsing van de vergadering, ik vraag alleen klare wijn en een stemming na de heer Spitaels en de Waalse socialisten te hebben gehoord. Wij wensen niet liever, mijnheer de Eerste minister ... (*Protest van de heer S. Moureaux.*) dan dat u, in het kader van uw regeringsakkoord, erin zult slagen het vertrouwen te herstellen onder de bevolking. Laat eens zien dat u dit kunt. Toon eens dat u werkelijk de economische, sociale, budgettaire en financiële aangelegenheden kunt oplossen en duld niet dat uw ministers bestendig tegen de Vlaamse schenen stampen op een onverantwoorde manier. U had uw ministers moeten rovoqueren. Met het FDF is het anders gebeurd, nietwaar, mijnheer Moureaux? Vous le savez très bien. (*Applaus op de liberale banken en op de banken van de Volksunie.*)

De heer Jorissen. — Gooi ze eruit.

M. le Président. — La parole est à M. Spitaels.

M. Spitaels. — Monsieur le Président, mesdames, messieurs, mon ancien collègue et toujours ami, j'imagine, M. Vanderpoorten ...

M. Vanderpoorten. — Oui, les jours de fête! (*Sourires.*)

M. Spitaels. — ... même s'il a usé d'un ton un peu véhément, m'ayant interrogé sur un texte, je désire le porter à la connaissance de cette assemblée. Ce n'est pas un document personnel. Ce texte a été adopté à l'unanimité par le bureau du Parti socialiste ce matin; je l'ai porté à la connaissance du Premier ministre, sans faire de déclaration préalable. Ensuite, la presse, faisant son métier, a désiré savoir quelle était notre position et plutôt que de me livrer à des commentaires fragmentaires, j'ai préféré lui distribuer le texte. Il est sans doute convenable que je vous le commente brièvement.

Je tiens à dire que je n'ai pas enregistré, en tout cas sur les deux problèmes dont il est question ici, de désaccord entre le Premier ministre et moi-même. Je me bornerai à deux commentaires.

En premier lieu, il est correct de rappeler ce qui ne figure pas dans le texte d'un accord gouvernemental et de dire avec la même force ce qui doit être exécuté en raison même de cet accord. J'ai défendu la constitution du gouvernement Martens II devant le congrès de mon parti en expliquant qu'il avait pour tâche de mettre en place la régionalisation, les administrations régionales et communautaires. Je dois constater avec regret qu'il n'en est toujours rien. Aussi, le bureau de mon parti a-t-il insisté pour que la mise en place des administrations régionales et communautaires se fasse dans les plus brefs délais.

Suite à certaines différends qui s'étaient manifestés entre les groupes de la majorité, nous avons tenu à faire savoir que les crédits prévus pour les administrations autonomes devaient, à notre sens, être ventilés, ainsi que le prévoit l'accord, en fonction du nombre d'agents transférés dans les nouvelles administrations.

Nous insistons beaucoup pour que ces administrations soient installées avant les vacances d'été. Nous avons la loyauté de défendre la réforme de l'Etat telle qu'elle a été votée par les Chambres, face à ceux qui voudraient des formules plus avancées. Cependant, nous croyons qu'on ne peut vider cette réforme de son contenu en paralysant les exécutifs, et les privant de cet instrument administratif.

Si certaines choses ne doivent pas être réalisées par le gouvernement en vertu d'un texte, d'autres doivent l'être et le Premier ministre vient de l'indiquer. Il s'agit là d'un point que je tenais à répéter.

Par ailleurs, il est clair — le Premier ministre vient aussi de le souligner — que la déclaration Eyskens renvoie à la déclaration Martens IV sauf pour ce qu'elle prévoit expressément; la déclaration Martens IV prévoit l'installation d'une commission parlementaire chargée d'examiner « l'ensemble de la problématique bruxelloise ». Les termes, mêmes s'ils sont pudiques dans leur formulation, disent bien ce qu'ils veulent dire, en tout cas pour nous!

Nous avons donc souhaité que le chef du gouvernement, ainsi que le prévoyait le texte de la déclaration Martens IV, donne l'impulsion nécessaire à la réalisation du programme des réformes institutionnelles et notamment que cette commission, dont on se demande pourquoi certains partis n'ont toujours pas désigné leur délégation, soit installée et travaille rapidement de manière que le gouvernement puisse déposer les projets de loi, qui, espérons-le, pourront être votés dans la sérénité avant la période électorale précédant les élections communales.

Reste enfin, Monsieur le Président, chers collègues, le problème des Fourons. Le Premier ministre a bien voulu tout à l'heure faire mention de la position prise par le président du Parti social-chrétien, M. Vanden Boeynants, et par moi-même, en rappelant effectivement le caractère transitoire de la fixation du territoire et de la tutelle selon les articles 2 et 7 de la loi votée l'été dernier.

Je me bornerai — et c'était, je pense, le souci de M. Vanderpoorten — à indiquer au Sénat la position prise par le Parti socialiste. Mon parti demande que le gouvernement prenne ses responsabilités, en particulier dans le domaine d'un maintien de l'ordre impartial et équitable. Faute d'une action du gouvernement en temps voulu, le Parti socialiste usera de l'initiative parlementaire pour proposer, comme il l'a promis lors de son congrès de participation de mai 1980, des solutions de justice pour les populations francophones des communes à statut spécial.

Telle est exactement notre position, monsieur Vanderpoorten.

Je tiens à dire que notre parti est essentiellement soucieux de dédramatiser les événements de ces derniers jours et d'appuyer le gouvernement dans la poursuite de son action.

J'indique très clairement — et je l'ai fait connaître au Premier ministre ce midi — que le Parti socialiste demeure très attentif à la solution du problème de l'acier, ...

De heer Jorissen. — Dat zal wel!

M. Spitaels. — ... que l'accord qui est intervenu au sein du gouvernement nous paraît être un bon accord, mais que plusieurs de ses termes doivent encore prouver leur concrétisation.

M. Jorissen. — Ce n'est pas encore assez.

M. Spitaels. — Je ne propose pas d'ajout à cet accord, monsieur Jorissen. J'indique simplement qu'il ne faut pas qu'il y ait ambiguïté sur deux points: la restructuration financière de Cockerill-Sambre et la couverture des pertes et des *cash drain* pour les sociétés situées au Nord et au Sud; nous sommes attentifs à ce que la société Belfin qui doit collecter l'argent, soit opérationnelle; nous veillons à ce qu'il y ait un accord définitif en matière de commercialisation et avec les banques.

Il ne faudrait pas, les semaines passant, que nous arrivions aux vacances d'été et que l'accord demeure théorique et ne trouve pas sa concrétisation.

Dans tout ce que le Premier ministre et moi-même nous sommes dit au cours de cet entretien, je n'ai perçu aucun désaccord de fond. Voilà pourquoi mon parti votera la confiance que demande le Premier ministre. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité. — Exclamations ironiques sur les bancs de la Volksunie.*)

De Voorzitter. — Dames en heren, ik stel voor de vergadering te schorsen zoals de heer Van der Elst heeft gevraagd.

De commissie voor de Parlementaire Werkzaamheden zal bijeenkomen over 25 minuten om voorstellen te doen aan de Hoge Vergadering, die dan ongeveer over een halfuur een beslissing kan nemen.

Is de Senaat het hiermee eens? (*Instemming.*)

— *La séance est suspendue à 16 heures.*

De vergadering wordt geschorst te 16 uur.

Elle est reprise à 17 h 15 m.

Ze wordt hervat te 17 u.15 m.

M. le Président. — La séance est reprise.

De vergadering is hervat.

ORDRE DES TRAVAUX

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

M. le Président. — La commission du Travail parlementaire propose de remettre à demain, 14 heures, la discussion relative au budget des Services du Premier ministre et à la déclaration que celui-ci a faite devant le Sénat.

De bespreking van het ontwerp van wet houdende de begroting van de Diensten van de Eerste minister gevolgd door de stemming over die begroting dan wel over de motie waarvan sprake was in het inleidend betoog dat de Eerste minister daarstraks heeft gehouden, zal morgen plaatsvinden. De stemmen die waren aangekondigd voor morgen te 15 uur vervallen dus. Wij zullen morgen, tegen het einde van de vergadering, ook stemmen over het ontwerp van wet houdende algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers en over de andere afgehandelde ontwerpen.

La commission vous propose de limiter aujourd'hui nos débats aux points 3 à 9 inclus de notre ordre du jour.

De diensten van de Senaat en van de Eerste minister zullen al het mogelijke doen opdat u morgen te 10 uur, dus vóór de aanvang van de fractievergaderingen, in het bezit zou zijn van de tekst van de toespraak die de Eerste minister daarstraks heeft gehouden.

Is de Senaat het eens met deze wijziging van de agenda?

Le Sénat est-il d'accord sur cette modification de l'ordre du jour? (*Assentiment.*)

Dan is aldus beslist.

Il en sera donc ainsi.

ONTWERP VAN WET INZAKE INKOMENSMATIGING EN TOT INVOERING VAN EEN SOLIDARITEITSBIJDRAGE TEN LASTE VAN DE LEDEN VAN HET REKENHOF

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

PROJET DE LOI RELATIF A LA MODERATION DES REVENUS ET INSTAURANT UNE COTISATION DE SOLIDARITE A CHARGE DES MEMBRES DE LA COUR DES COMPTES

Discussion générale et vote des articles

De Voorzitter. — Aan de orde is de bespreking van het ontwerp van wet inzake inkomensmatiging en tot invoering van de solidariteitsbijdrage ten laste van de leden van het Rekenhof.

Nous abordons l'examen du projet de loi relatif à la modération des revenus et instaurant une cotisation de solidarité à charge des membres de la Cour des comptes.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer Sweert, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, ik verwijs naar mijn verslag.

M. le Président. — Personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Vraagt niemand het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de behandeling van de artikelen van het ontwerp van wet.

L'article premier est ainsi rédigé:

Artikel 1. § 1. Onverminderd de aanpassing van de bezoldigingen aan het indexcijfer der consumptieprijzen zal geen algemene loonsverhoging worden toegekend aan de leden van het Rekenhof. De tussentijdse verhogingen waarin hun bezoldigingsregeling voorziet, worden zonder compenserende verminderingen toegekend.

§ 2. Het forfaitaire gedeelte van het vakantiegeld en het vast bedrag van de eindejaarstoelage blijven vastgesteld op de in 1980 toegekende bedragen.

Article 1er. § 1er. Sans préjudice de l'adaptation des rémunérations à l'indice des prix à la consommation, aucune augmentation salariale générale ne sera accordée aux membres de la Cour des comptes. Les augmentations intercalaires, prévues dans leur statut pécuniaire, seront accordées sans réductions compensatoires.

§ 2. La partie forfaitaire du pécule de vacances et la somme fixe de l'allocation de fin d'année resteront fixées à leur montant de 1980.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 2. § 1. Een overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 9, § 1, en 10 van de herstellwet van 10 februari 1981 tot invoering van een solidariteitsbijdrage ten laste van de personen rechtstreeks of onrechtstreeks bezoldigd door de openbare sector vastgestelde solidariteitsbijdrage wordt ingehouden op het bruto-maandloon van de leden van het rekenhof.

Onder bruto-maandloon wordt verstaan de gezamenlijke bezoldigingen zoals die zijn omschreven in artikel 2 van de wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers.

§ 2. De in § 1 bedoelde bijdragen worden iedere maand ingehouden door het Rekenhof en het bedrag ervan aan het Bestuur der Postcheques gestort op de rekening van de Rijksdienst voor Sociale zekerheid, uiterlijk op de laatste dag van de maand volgend op het kwartaal waarvoor de bijdrage is ingehouden. Zij dienen tot stijving van het solidariteitsfonds dat is opgericht bij artikel 2 van de herstellwet van 10 februari 1981 tot invoering van een solidariteitsbijdrage ten laste van de rechtstreeks of onrechtstreeks door de openbare sector bezoldigende personen.

§ 3. Het Rekenhof is ertoe gehouden aan de Rijksdienst voor Sociale zekerheid een behoorlijk ondertekende driemaandelijkse verklaring ter bevestiging van het bedrag van de ingehouden solidariteitsbijdragen over te zenden volgens een voor het Rijkspersoneel vastgesteld model.

Art. 2. § 1er. Une cotisation de solidarité, fixée conformément aux articles 9, § 1er, et 10 de la loi de redressement du 10 février 1981, instaurant une cotisation de solidarité à charge des personnes rémunérées directement ou indirectement par le secteur public, est retenue sur le salaire brut mensuel des membres de la Cour des comptes.

Par salaire brut mensuel, il faut entendre l'ensemble des rémunérations telles qu'elles sont déterminées par l'article 2 de la loi du 12 avril 1965, concernant la protection de la rémunération des travailleurs.

§ 2. Les cotisations visées au § 1er sont retenues chaque mois par la Cour des comptes et leur montant est versé à l'Office des

Chèques postaux au crédit de l'Office national de sécurité sociale, au plus tard le dernier jour du mois qui suit le trimestre pour lequel la cotisation est retenue. Elles servent à alimenter le fonds de solidarité créé par l'article 2 de la loi de redressement du 10 février 1981, instaurant une cotisation de solidarité à charge des personnes rémunérées directement ou indirectement par le secteur public.

§ 3. La Cour des comptes est tenue de transmettre à l'Office national de sécurité sociale une déclaration trimestrielle, dûment signée, attestant le montant des cotisations de solidarité retenues selon un formulaire fixé pour le personnel de l'Etat.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 3. Deze wet is van toepassing van 1 januari 1981 tot 31 december 1982. Zij wordt uitgevoerd en eventueel verlengd overeenkomstig wat geldt voor het rijkspersoneel.

Art. 3. La présente loi sera appliquée du 1er janvier 1981 au 31 décembre 1982. Elle est exécutée de la même façon et éventuellement prolongée dans la même mesure que pour le personnel de l'Etat.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 4. Deze wet treedt in werking op 14 februari 1981.

Art. 4. La présente loi entre en vigueur le 14 février 1981.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Wij zullen morgen stemmen over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Il sera procédé demain au vote sur l'ensemble du projet de loi.

VOORSTEL VAN WET HOUDENDE WIJZIGING VAN DE WET VAN 5 JANUARI 1977, HOUDENDE UITGIFTE VAN DE TWEEDE TRANCHE VAN DE LENING VAN HET BELGISCH-KONGOLEES FONDS VOOR DELGING EN BEHEER EN TOT REGELING VAN DE PROBLEMEN BETREFFENDE DE LENINGEN IN KONGOLESE FRANK «KOLONIALE SCHULD 4 1/4 pct. 1954-1974» EN «KONGOLESE SCHULD 4 PCT. 1955-1975»

Algemene beraadslaging

PROPOSITION DE LOI MODIFIANT LA LOI DU 5 JANVIER 1977, PORTANT EMISSION D'UNE DEUXIEME TRANCHE D'EMPRUNT DU FONDS BELGO-CONGOLAIS D'AMORTISSEMENT ET DE GESTION ET REGLANT LES PROBLEMES RELATIFS AUX EMPRUNTS EN FRANCS CONGOLAIS «DETTE COLONIALE 4 1/4 P.C. 1954-1974» ET «DETTE CONGOLAISE 4 P.C. 1955-1975»

Discussion générale

De Voorzitter. — Aan de orde is de bespreking van het voorstel van wet houdende wijziging van de wet van 5 januari 1977 betreffende bepaalde leningen in Kongolese Franken.

Nous abordons l'examen de la proposition de loi modifiant la loi du 5 janvier 1977 relative à certains emprunts en francs congolais.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer Waltniel, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, ik verwijs naar mijn verslag.

De Voorzitter. — Dames en heren, het is de Senaat waarschijnlijk bekend dat dit voorstel vroeger reeds werd verworpen en dat het hier al het voorwerp uitmaakte van een bespreking.

Het woord is aan de heer Lahaye.

De heer Lahaye. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, dit voorstel van wet is hier maanden geleden be-

sproken en het was jarenlang in behandeling in de commissie. Ik hoop dat het vandaag zijn lijdensweg zal beëindigen en dat er eindelijk een gunstige beslissing zal vallen.

In januari jongstleden heb ik een toelichting gegeven bij het voorstel. Ik heb er toen op gewezen dat indien het onderhavig voorstel van wet door de beide Kamers werd goedgekeurd en indien het van kracht werd vóór 30 juni 1981 het mogelijk zou zijn door een eenvoudige wijziging van de wet van 5 januari 1977 een grote onrechtvaardigheid te herstellen. Ik heb er op dat ogenblik ook aan herinnerd dat het voorstel van wet eigenlijk een amendement herneemt dat in 1966 door de heren Hougardy en Sweert werd ingediend. Nadat het herhaaldelijk naar de commissie was teruggestuurd, werd het amendement in openbare vergadering goedgekeurd. Na de stemming over het amendement heeft de heer Geens, die toen minister was, gezegd dat het verkieslijk was het ontwerp, dat de wet van 5 januari 1977 is geworden ongewijzigd goed te keuren en dat nadien, met een voorstel van wet, nog altijd verbeteringen konden worden aangebracht. Niettegenstaande sterk protest van de heren Sweert en Hougardy werd het ontwerp in stemming gebracht en goedgekeurd. Maar op alle banken scheen men wel duidelijk te beseffen dat iets niet in orde was.

Wij hebben op 22 januari 1980 het voorstel opnieuw ingediend en collega Waltniel heeft verslag uitgebracht. Ik ben blijven aandringen omdat het een onrechtvaardigheid betreft tegenover de kleine spaarders, een misverstand, en omdat de vervaldag zo dichtbij is. De eigenaars die hun effecten indertijd niet hebben aangegeven, beschikken nu nog maar over een veertiental dagen, tot 30 juli eerstkomend om zich in regel te stellen, zoniet zijn ze onvermijdelijk van de tegenwaarde van die titels beroofs.

Ik dank de Voorzitter dat hij mij heeft bijgestaan in mijn herhaalde pogingen om de zaak tot een goed einde te brengen. Op 26 januari heeft hij mij trouwens gezegd dat hij meende te weten dat de minister van Financiën bereid zou zijn op een latere datum aanwezig te zijn en dat hij bij die gelegenheid een regeling zou voorstellen betreffende de inhoud van mijn voorstel. Zodra ik wist dat er goede wil aanwezig was, zou het mijnerzijds kwade wil zijn geweest dit niet te aanvaarden. Nu de tijd zo kort is en er nog maar een tweetal weken overblijven om een onrechtvaardigheid ongedaan te maken, vraag ik u vandaag, geachte collega's, mij te willen volgen.

Mijn argumentatie vandaag verschilt van die welke ik vroeger heb uiteengezet en toont nog duidelijker aan hoe juist, hoe precies, hoe logisch de vraag is van de ondertekenaars van dit voorstel van wet, dat eens een amendement was van de heren Sweert en Hougardy.

Wij hebben trouwens in de commissie het voorstel gewijzigd, het bij amendement terugbrengen tot «de natuurlijke personen van Belgische nationaliteit». Ik heb dit als nogal pijnlijk aangevoeld aangezien zich tussen de intekenaars in 1954 en 1955 veel functionarissen van Luxemburgse nationaliteit bevonden die in die periode hetzelfde statuut hadden als de Belgische functionarissen, zodat het eigenlijk niet eerlijk is deze uit te sluiten. Ik heb mij erbij neergelegd om toch iets te bekomen.

Ik wens nu vijf punten uit te werken, ten eerste, de problematiek van de telling, ten tweede, de verdediging van de kleine spaarders, ten derde, het argument van de fraude, ten vierde, de verbintenissen van de verantwoordelijke ministers en, ten vijfde, de discriminatie van de verschillende houders van de Kongolese Schuld om tenslotte tot een conclusie te komen.

De criteria aangewend voor de aanvaarding van de inschrijvingen waren: de verplichting de Belgische nationaliteit te hebben en de telling van 1962.

Zonder de telling in het geding te willen brengen, moeten we toch de aandacht vestigen op sommige belangrijke elementen opdat men zich een juist oordeel zou kunnen vormen over de redenen waarom sommigen niet aan de telling hebben deelgenomen.

Deze telling werd georganiseerd in het vooruitzicht van eventuele onderhandelingen met de Kongolese regering. Velen onder u hebben dit meegemaakt.

Wat de vorm betreft, was de officiële aankondiging van deze telling niet ondertekend. Zij had geen dwingend karakter en kon worden beschouwd als een vraag om statistische inlichtingen.

De bekendmaking van deze aankondiging in Zaïre, zowel in de rebelliegebieden als in de andere, was onvoldoende. Ik kan dat begripen. Sommige personen voeren aan dat zij geïsoleerd waren wegens ziekte, hoge leeftijd, verblijf in een verpleeginrichting. Ook het geval van een niet-vereffende nalatenschap wordt ingeroepen.

Op technisch vlak weten sommige houders of rechthebbenden zelfs niet of zij aan de telling hebben deelgenomen. Dit gebeurde veel jaren geleden, namelijk in 1962. Sommige houders beweren uitdrukkelijk dat zij aan de telling hebben deelgenomen. De verklaring diende niet aangetekend te worden opgestuurd. Er werd geen ontvangstbewijs uitgereikt en de aangiften werden niet gecontroleerd.

Wanneer de deelneming aan een telling een voorwaarde wordt om zijn recht op inschrijving te kunnen doen gelden, zou men het normaal vinden dat de voorzorg wordt genomen een ontvangstbewijs uit te reiken.

Niemand kan waarborgen dat al de tellingsformulieren hun bestemming hebben bereikt en dat er geen verloren zijn gegaan. Er zijn verschillende gevallen bekend van personen die het dubbel van hun aangifte kunnen voorleggen en verklaren dat zij het origineel te gelegener tijd hebben ingediend.

La vérification des déclarations de ces dossiers est indispensable; celle-ci a été entreprise par le Fonds belgo-congolais après la promulgation de la loi du 5 janvier 1977. Le nombre d'erreurs de déclaration est impressionnant; ces erreurs s'expliquent en grande partie par la grande similitude entre les emprunts émis en 1954 et en 1955, en francs belges et en francs congolais.

A titre d'exemple, pour l'emprunt « Dette coloniale 4 1/4 p.c. 1954-1974 » émis en francs congolais, les statistiques établies en 1962 font état de déclarations faites au nom de personnes physiques de nationalité belge pour 38 millions 961 000 francs au total. Après vérification en 1977, ce montant est réduit à 27 millions 304 000 francs, soit un taux d'erreurs net de 30 p.c. qui, bien entendu, est le résultat net des différences constatées dans les deux séries.

Pour ce seul emprunt, 755 bulletins de recensement ont fait l'objet de rectifications pour n'en retenir finalement que 198. Le montant moyen de ces bulletins de recensement est de 15 000 francs. C'est donc dans les déclarations des petits porteurs que l'on relève les anomalies; lorsqu'il y a lieu d'écarter 755 bulletins pour n'en retenir que 198, cela signifie que les résultats du recensement sont peu fiables.

Ici, je voudrais me permettre une remarque: c'est une affirmation gratuite de prétendre que des motifs étrangers aux problèmes de la publicité ou à la possibilité de participer à la souscription, c'est-à-dire des motifs d'ordre spéculatif, ont amené certains intéressés à ne pas prendre part au recensement prescrit.

En effet, comment expliquer que la participation au recensement est de 81 p.c., en ce compris 4 p.c. d'étrangers, pour les emprunts congolais émis en francs belges, tandis que la participation au recensement pour les emprunts émis en dollars USA et en francs congolais n'atteint respectivement que 58 et 59 p.c.? Ces deux dernières catégories d'emprunts n'ont de commun que l'absence de publicité donnée au recensement à l'étranger. Ceci s'explique: le recensement ne s'adressait qu'aux régnicoles et nos nationaux séjournant à l'étranger ont été oubliés. La participation encore relativement élevée de presque 60 p.c. s'explique par le fait que les portefeuilles les plus importants sont généralement placés en dépôts à découvert dans les banques; ces institutions ont averti les porteurs qui ont pu ainsi participer au recensement. Il a été constaté que les dépôts à découvert ont été déclarés au recensement à concurrence de 98,3 p.c. Ce sont donc les petits porteurs qui, par ignorance de l'organisation du recensement, n'ont pu participer à celui-ci.

Een paar woorden over de verdediging van de kleine eigenaars.

De voorgenomen uitbreiding van de inschrijving tot de tweede tranche van de lening van het Fonds zal hoofdzakelijk ten goede komen aan de kleine eigenaars. De 71 bekende gevallen van geweigerde inschrijvingen van natuurlijke personen uit hoofde van het feit dat zij niet aan de telling van 1962 hebben deelgenomen, vertegenwoordigen een totaal bedrag van 6 224 000 frank, dit wil zeggen 87 663 frank per geval. Het gemiddelde van de inschrijving van de natuurlijke personen die aan de telling hebben deelgenomen is hoger. Sedert de opening in 1977 werden 568 dossiers ter inschrijving aanvaard voor een bedrag van 61 047 000 frank of een gemiddelde van 107 477 frank per geval.

De personen die men voor inschrijving heeft moeten weigeren, zijn allen te goeder trouw en zij verkeerden soms in de totale onmogelijkheid om in 1962 aan de facultatieve telling deel te nemen. Ter illustratie geef ik u twee voorbeelden die ik in de bundels heb kunnen vinden.

Dossier n° 20. M.T. déclare n'avoir jamais eu connaissance de l'existence du recensement. En 1962, il se trouvait au Kivu et, après une attaque des rebelles, il fut laissé pour mort, atteint de blessures et fractures graves. Pendant des mois, il séjourna à l'hôpital. Il joint à son dossier des attestations médicales qui justifient ses déclara-

tions, ainsi qu'un extrait de compte d'une banque de Bukavu, d'où résulte sa propriété des titres présentés depuis 1957.

Dossier n° 159. M.S. déclare ne pas avoir eu connaissance du recensement et s'être trouvé, au moment où il avait lieu, à Rutshuru, qui constituait le territoire aux mains des insurgés. Pendant tout une année, il n'eut aucune possibilité de contact avec le monde extérieur. Il annexe à son dossier une attestation de résidence au nord du Kivu, du 13 février 1952 au 15 octobre 1966.

Ce sont là deux exemples, mais il en est des dizaines d'autres.

Het derde punt van mijn uiteenzetting heeft betrekking op het argument van de fraude.

Het rapport dat namens de commissie voor de Financien werd uitgebracht door de heer Waltniel maakt herhaaldelijk melding van de opmerking van de staatssecretaris van Financien over fraude die zou kunnen bestaan in het feit dat de intekeningsbulletins en de couponbordersellen geen officiële documenten zijn. Het tegenovergestelde hoef ik u niet te bewijzen. De inschrijving gebeurt bij de aankoop bij de bank. De couponbordersellen dragen de namen en de nummers van de titels waarop de interest wordt geïnd. Mocht men dat niet meer aanvaarden, dan is men werkelijk te kwader trouw. Dit gevaar lijkt ons echter zeer beperkt wegens de ruime deelneming van de rechtspersonen aan de telling van 1962. Het Fonds is immers in het bezit van de nummers voor een nominaal bedrag van 2 503 811 000 frank aan getelde effecten van rechtspersonen. De niet-getelde effecten in het bezit van rechtspersonen zijn hoofdzakelijk in handen van Kongolese parastaten. Het toezicht op de inschrijving door een computer belet iedere fraude en kan onmiddellijk bij het Fonds worden nagegaan. Zij weten aan wie de titels behoren. De nummers bestaan en indien de titels werden verhandeld kunnen zij dit onmiddellijk weten want zij weten aan wie zij werden verkocht.

Uit de inlichtingen die ik bij de beurs van Brussel heb ingewonnen kan men niet opmaken dat er belangrijke transacties van effecten zijn gebeurd van de Kongolese schuld 4,25 pct. 1954-1974 en van de Kongolese schuld 4 pct. 1955-1975 sedert de opschorting van de begroting van deze effecten in 1960.

Punt 4 handelt over de engagementen van de verantwoordelijke ministers.

Depuis 1977, des promesses de régler le problème ont été réitérées à diverses reprises. Permettez-moi de rappeler que M. Geens, secrétaire d'Etat au Budget, a déclaré au Sénat, le 1er juillet 1976 — cela figure à la page 2973 des *Annales parlementaires* — « L'amendement Hougardy-Sweert est un très bon amendement, mais hélas! nous devons faire vite. » A cette époque, le Zaïre nous causait, en effet, nombre de difficultés; vous constatez que cela ne date pas d'aujourd'hui. On voulait agir dans les délais les plus brefs afin de contenir un maximum de personnes. Des erreurs ont ainsi été commises, de bonne foi, j'en suis convaincu, puisque le secrétaire d'Etat ajoutait: « Vous pourrez éventuellement apporter toute modification que vous jugerez utile, en déposant une proposition de loi. »

M. Willocx, secrétaire d'Etat au Budget, a dit le 24 juillet 1980 — je me réfère au rapport fait au nom de la commission des Finances, en page 6, alinéa 1er, et page 10, alinéa 3 —: « Je sais qu'il y a quelque chose qui « cloche ». Nous devrions trouver une issue, mais je ne vois pas très bien laquelle. »

J'ai exposé, à l'époque, le problème de manière différente et non, comme je le fais aujourd'hui, en me référant à des chiffres et des preuves que je tiens soit du Fonds belgo-congolais, soit du département des Finances. Dès lors, ce que j'avance ne peut être mis en doute.

M. Eyskens, votre prédécesseur, monsieur le ministre des Finances, a déclaré, le 26 février 1981, qu'il cherchait une solution.

Si je reviens pour la tantième fois depuis sept ans sur le sujet, c'est en raison du fait que nous sommes à quinze jours de la date où la décision concernant ces « petites gens » tombera. J'espère pouvoir ainsi atteindre enfin le but que je me suis assigné et que j'ai poursuivi avec des amis socialistes, libéraux et d'autres encore.

M. Eyskens avait assuré notre honorable Président, M. Leemans — et nombre de personnalités de tous les partis me l'avaient, à leur tour, déclaré — qu'il était favorable à cette proposition, laquelle ne revêt aucun caractère politique.

Lorsque je dépose une proposition de loi, je vise à atteindre un but précis et n'en fais jamais une question politique.

Alvorens mijn conclusies te trekken wil ik nog even spreken over punt 5 betreffende de discriminatie tussen de houders van de Kongolese schuld.

Vóór 1960 onderscheidde in het oog van het publiek niets de effecten van de Kongolese schuld door het koninkrijk België uitgege-

ven in Belgische frank zich van deze uitgegeven in Kongolese franken. Beide effecten hadden dezelfde waarde en genoten hetzelfde vertrouwen. De meeste effecten van de kolonie waren trouwens in het bezit van Kongolese ingezetenen.

Na de onafhankelijkheid van Kongo ontstond er een discriminatie tussen de houders van de Kongolese schuld naargelang de effecten in Belgische of in Kongolese frank waren uitgegeven. In 1965 heeft België alle lasten en verplichtingen van het door hem gewaarborgde deel van de schuld dat in Belgische franken was uitgedrukt, overgenomen. Door de oprichting van het Belgisch-Kongolees Fonds werden de houders van niet-gewaarborgde effecten vergoed. Het deel van de koloniale schuld dat in Kongolese franken was uitgedrukt, moest volgens het akkoord van 1965 door Kongo worden overgenomen. Dit akkoord werd ondertekend door de Eerste ministers en de ministers van Buitenlandse Zaken van beide landen.

Zaïre heeft tot nog toe zijn verplichtingen niet nagekomen. Tot onze spijt stellen wij vast dat België nooit diplomatieke stappen heeft gezet om er bij Zaïre op aan te dringen, het akkoord van 1965 uit te voeren.

Na de goedkeuring van de wet van 1977 heeft België alle natuurlijke personen van Belgische nationaliteit die hadden deelgenomen aan die fameuze telling van 1967 vergoed. Zoals ik reeds zegde, konden velen aan deze telling niet deelnemen. België heeft alle Belgische en buitenlandse natuurlijke en rechtspersonen die effecten in Belgische frank bezaten, vergoed.

De houders van effecten in Belgische frank kenden dus geen problemen. Maar wat de houders van effecten in Kongolese franken betreft, was het alsof zij niet bestonden. De discriminatie tussen de houders van de Kongolese schuld op basis van het akkoord van 6 februari 1965 krijgt derhalve een wederrechtelijk karakter indien Zaïre zijn verplichtingen niet nakomt. Zo'n discriminatie is in strijd met artikel 6 van de Grondwet.

Les montants de l'emprunt en francs congolais pour lequel on exige la condition du recensement, représentent 4 milliards sur un total de 23 milliards. De ces 23 milliards, les 4 milliards des deux emprunts en francs congolais sont principalement en des mains belges, physiques ou morales, tandis que les 19 autres sont dans les mains des parastataux ou des banques congolaises.

Non seulement le Zaïre n'indemnise pas les porteurs de la dette en francs congolais mais, dès 1971, il ne paie plus sa participation de 300 millions au Fonds belgo-congolais. Dès ce moment, l'ancienne dette coloniale émise en francs belges est supportée intégralement par la Belgique.

Le Fonds belgo-congolais reçoit une dotation de 510 millions pour sa première tranche souscrite en francs belges. Le Zaïre s'était engagé à payer les 30/51, la Belgique prenant pour sa part les 21/51 restants. Mais quand le Zaïre n'a plus payé, la Belgique a payé et les 30/51 et sa part de 21/51. De plus, elle n'a pas exigé pour ce faire — et c'est là l'injustice — le recensement de 1962; elle n'a pas distingué davantage les étrangers des Belges ni les personnes physiques des personnes morales. Cela se passait, je le rappelle, en 1971, il y a donc quelques années déjà.

Aujourd'hui, on ose invoquer ce recensement pour refuser d'admettre ces 145 millions maximum, une bien petite somme, en vérité, alors que la décision de 1971 représentait plus de 2 milliards. L'Etat belge est donc très mal placé pour discuter aujourd'hui. A ce moment-là, il n'y a pas eu de contrôle. Tous les porteurs de la première tranche, y compris les personnes morales et les étrangers ont ainsi été indemnisés de la valeur nominale de leurs titres et les personnes physiques, même étrangères, à raison de 117 p.c., par l'attribution d'une bonification forfaitaire en capital. Je répète que ces porteurs n'ont pas dû fournir la preuve de leur participation au recensement et que ces 19 p.c. de titres non recensés représentent un capital de 2,073 milliards de francs, dont la Belgique assume la charge sans la moindre hésitation. Pour les porteurs des titres en francs congolais, elle se montre extrêmement sévère et hésite à accepter d'autres preuves de possession que celle de la participation audit recensement alors — je le souligne à nouveau — qu'il ne s'agit que d'une somme de 145 millions, d'ailleurs déjà financée.

Cette intervention — je tiens à le dire une dernière fois pour avoir la conscience en paix — ne coûterait rien à la Belgique. En effet, le Fonds reçoit chaque année deux dotations du Trésor belge, l'une de 510 millions correspondant au montant émis de la première tranche, soit plus ou moins 11 milliards, l'autre de 58 millions pour la seconde tranche, correspondant à une émission possible de 1 milliard de titres, 672 millions seulement ayant été émis à l'heure actuelle. Il y a donc une possibilité d'émission pour l'Etat belge sans bourse délier, de 328 millions, c'est-à-dire le milliard prévu moins

les 672 millions. Notre proposition ne vise que ces 328 millions dont le Fonds dispose et sur lequel il ne faudrait prélever que 145 millions pour faire face à une indemnisation plus ou moins honorable des malheureux petits porteurs.

Ik ben geschokt door iets dat ik nu herlezen heb en dat zich in het verslag bevond.

Au début de la page 5 du rapport de la commission des Finances du 24 juillet 1980, on relève une assertion selon laquelle ceux qui avaient souscrit des obligations en francs congolais étaient des spéculateurs.

Men kan toch niet van speculatie spreken als men ziet hoe klein de sommen waren die deze mensen aan de lening besteedden.

On les traite presque d'inciviques et cela m'a sidéré. Rappelons d'ailleurs que la mention « Royaume de Belgique » figurait sur les titres tant de la dette coloniale libellée en francs belges que de celle libellée en francs congolais. Ils portaient tous la signature du ministre belge des Colonies.

M. R. Gillet. — Il y a longtemps que les spéculateurs, c'est-à-dire les gros porteurs de titres, se sont retirés; il ne reste que les petits porteurs.

M. Lahaye. — Bien sûr, je vous remercie de le rappeler, monsieur Gillet. Cet écho me fait plaisir, car je ne parlerai plus de ce sujet; c'est la dernière fois que je monte à la tribune pour le traiter. Je l'ai fait pendant sept ans, mais, à un moment donné, on devient fatigué. Je suis allé vraiment jusqu'au bout de l'effort. Tout le monde m'a fait des promesses; si, cette fois-ci, je ne réussis pas, il ne me reste plus qu'à prendre la corde.

Pour terminer, je m'adresserai plus particulièrement au nouveau ministre des Finances, que j'ai l'honneur et le plaisir de connaître depuis de nombreuses années. Je me souviens du bon temps où nous avons siégé ensemble, pendant quelques mois, après le départ de Van Remoortel.

Zo kom ik tot de conclusies. De bedoeling van dit voorstel is een groter aantal houders van Kongolese effecten de mogelijkheid te geven hun effecten in te dienen en aldus op de lening in te tekenen. Het gaat hier vooral, zoals de heer Roland Gillet zei, om kleine houders die nadeel hebben ondervonden van de tellingsvoorwaarde, onbezonnen voorwaarde trouwens, door geen enkele minister ondertekend, verschenen in het *Belgisch Staatsblad* dat niemand las die in de handen van de rebellen zat.

Dit voorstel zal het mogelijk maken de discriminatie te verzachten waardoor de houders van effecten genoteerd in Kongolese franken waren getroffen.

Volgens het ministerie van Financiën zou een maximumbedrag van 232 miljoen frank nog door natuurlijke personen kunnen worden ingetekend op de tweede tranche van de lening van het Fonds — die echter wel definitief vervalt op 30 juni. Het Fonds dat alle bundels bezit, dat zich inzet met een gloed van openhartigheid en medelijden voor al deze mensen raamt dit bedrag op maximum 145 miljoen. In de beide gevallen zal het bedrag van de uitgifte voor de tweede tranche niet één miljard bereiken.

Je rends, une fois de plus, hommage à l'admirable travail qu'il a effectué à cette occasion.

Permettez-moi de commenter un addendum avant d'en terminer. La loi du 5 janvier 1977 autorise le Fonds à émettre une deuxième tranche de son emprunt. Le service financier de cette émission est assuré par une dotation annuelle minimale de 55 millions de francs, ce qui correspond à l'émission prévue d'un milliard de francs. A ce jour, le Fonds n'a émis qu'à concurrence de 672 millions. Je le dis à l'intention de l'administration des Finances et non à la vôtre, monsieur le ministre, car vous êtes trop intelligent pour ne pas me croire; il serait vain de penser que l'on puisse réduire la dotation annuelle de la deuxième tranche de l'emprunt du Fonds à 5,5 p.c. des 672 millions et de récupérer ensuite les fractions de dotations versées en trop.

En effet, le montant de la dotation annuelle de 55 millions de francs est fixé par la loi du 5 janvier 1977 et est repris dans une convention conclue entre le Fonds belgo-congolais et le royaume de Belgique représenté par les ministres des Affaires étrangères et des Finances en date du 12 mai 1978. L'existence de cette convention met la Belgique dans la totale impossibilité légale de modifier les conditions de financement de la deuxième tranche de l'emprunt du Fonds.

Seuls les porteurs, qui ont lu cet avis, pourraient profiter de cet excédent, 328 millions, par la réduction de la durée de l'emprunt. Autrement dit, le Fonds touchant toujours les 55 millions de dotation annuelle, cela permettrait d'accélérer l'amortissement et les porteurs des 672 millions toucheraient dans un délai appréciable.

Une telle procédure serait illégale, voire carrément déshonorante pour le royaume de Belgique, et injustifiable envers les victimes. Même si cette proposition est acceptée, nous ne devons pas croire que les petits porteurs seront gâtés! En effet, si, étant dans le besoin — et j'en connais beaucoup —, ils vendent leurs titres, ils ne recevront que 47 p.c. de la valeur actuelle de ces titres en bourse.

Il nous reste une journée pour voter cette proposition. J'ai voulu, une fois encore, défendre une cause que je crois juste. Ne pensez pas que je sois porteur de titres. Je ne l'ai jamais été, à une exception près: pour encourager les gens à ne pas croire à la fin du Congo, j'ai, trois mois avant l'indépendance, acheté 50 000 francs de titres. Je n'en ai récupéré que 17 p.c.

J'ai dit ce que j'avais sur le cœur; j'espère que ceux qui ont eu le courage de m'écouter sauront, demain, convaincre leurs amis d'apporter leur aide à ceux que j'ai voulu défendre. (*Applaudissements sur les bancs libéraux et sur les bancs du FDF-RW.*)

M. le Président. — La parole est à M. Roland Gillet.

M. Roland Gillet. — Monsieur le Président, mon groupe appuiera et votera la proposition de loi déposée par M. Lahaye. Sans vouloir m'étendre, je dirai simplement qu'à notre sens, il a raison. Seuls, de petits porteurs de titres sont concernés. Depuis longtemps, les gros porteurs et les spéculateurs ont réussi à sortir de cette affaire.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Vandeputte.

De heer Vandeputte, minister van Financiën. — Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, het wetsvoorstel van de heer Lahaye en sommige van zijn collega's wil de inschrijving op de tweede tranche van de lening van het Belgisch-Kongolees Fonds voor delging en beheer openstellen voor de houders van de Kongolese leningen van 1954 en 1955 die niet hebben deelgenomen aan de telling die in 1962 door het ministerie van Financiën werd georganiseerd, in zover zij hun eigendomsrecht op 31 december 1962 kunnen bewijzen.

Ik wens er vooraf op te wijzen dat in de Belgisch-Kongolese overeenkomst van 6 februari 1965 de toenmalige democratische republiek Kongo de verbintenis had aangegaan de totale verantwoordelijkheid te dragen van beide in Kongolese franken uitgegeven leningen. Aldus diende de democratische republiek Kongo — later Zaïre — de sinds 1 juli 1960 opgeschorte financiële dienst van die leningen op zich te nemen, wat zoals algemeen bekend niet is gebeurd.

Van Belgische zijde was de regering van oordeel iets te moeten doen voor sommige bezitters van bedoelde Kongolese effecten, met dien verstande dat werd vooropgesteld dat een regeling waardoor België lasten voor deze leningen op zich zou nemen, niet kon voortvloeien uit om het even welke verbintenis die de Staat op het vlak van het internationaal of nationaal recht zou hebben aangegaan, maar uitsluitend een gebaar van solidariteit en vrijgevigheid kon zijn.

De Ministerraad van 4 juli 1975, na kennis genomen te hebben van het omstandig verslag van de interministeriële commissie belast met de studie van de problemen in verband met de gerepatrieerden uit Kongo, is dan ook van oordeel geweest de voorgestelde regeling te beperken tot de Belgische natuurlijke personen die zich kenbaar hadden gemaakt bij de door het ministerie van Financiën in 1962 georganiseerde telling.

Deze zienswijze was trouwens reeds in april 1972 verdedigd door de toenmalige minister van Financiën, de heer Vlerick, die ter zake de eensgezindheid van de leden van de commissie van Financiën van de Senaat had kunnen bekomen bij de bespreking van een wetsvoorstel-De Muyter van 1 februari 1972 tot regeling van het probleem van bedoelde Kongolese leningen.

De heer De Muyter heeft toen zijn wetsvoorstel in dezelfde zin geamendeerd.

In dit verband wens ik er nochtans aan toe te voegen dat de toenmalige regeringen de omruiling niet hebben toegestaan en dat men tot 4 juli 1975 heeft moeten wachten vooraleer de regering-Tindemans-De Clercq zich, en dan nog moeizaam, over de tekst die uit-

eindelijk de wet van 5 januari 1977 geworden is, heeft akkoord kunnen stellen.

Wat de telling van 1962 zelf betreft, wordt in de toelichting van het voorstel opnieuw beweerd dat zij onvoldoende bekend werd gemaakt. Men kan toch moeilijk beweren dat er aan de telling in kwestie geen voldoende publiciteit werd gegeven: ongeveer 170 000 aangiften werden ingediend en meer bepaald voor de Kongolese leningen waarvan sprake, betroffen de gedane aangiften 85 pct. van het aan te geven kapitaal.

Het bericht van deze telling werd opgenomen in de officiële berichten van het *Belgisch Staatsblad*, verscheen ook in de meeste dagbladen en kreeg de medewerking van de financiële instellingen.

Ik kan mij aansluiten bij de indieners van het voorstel wanneer zij stellen dat de budgettaire weerslag misschien matig kan zijn maar omtrent eventuele fraude in geval van uitbreiding van de omruilingsmogelijkheid, ben ik nochtans niet zo optimistisch als de auteurs van het wetsvoorstel.

Ik meen tot besluit te mogen zeggen dat de regering, na alle elementen te hebben overwogen, door uitvoering van de wet van 5 januari 1977 een maximale inspanning heeft gedaan bij het zoeken naar een regeling inzake de Kongolese leningen 1954-1974 en 1955-1975 in Kongolese franken.

Het lijkt me dan ook niet gepast in de huidige omstandigheden de wetgeving ter zake te wijzigen en ik stel voor de beslissing van de Senaatscommissie van Financiën te handhaven en het wetsvoorstel te verwerpen. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Lahaye.

De heer Lahaye. — Mijnheer de Voorzitter, de uiteenzetting die de minister hier heeft gehouden geeft een antwoord op het betoog dat ik in de commissie heb ontwikkeld. Daarstraks heb ik hier echter nieuwe argumenten uiteengezet die een andere richting uitgaan dan die welke ik bij vorige gelegenheden heb ontwikkeld. De minister is op deze nieuwe elementen echter niet ingegaan.

Vandaag nog heb ik twee leiders van twee grote partijen horen verklaren dat het Parlement tenslotte meester is van zijn beslissingen.

Ik hoop dat het Parlement zich morgen zal bezinnen en gebruik zal maken van zijn recht om een einde te maken aan een onrechtvaardige zaak. Ik dank degenen die dit wetsvoorstel in 1976 hebben goedgekeurd. Zij zijn vrijwel allen nog lid van de Senaat. Sommigen zijn thans grote personaliteiten. Zij kunnen morgen hun stem niet verloochenen.

Indien ik morgen voor de tweede maal word ontgoocheld zal ik moeten toegeven dat het Parlement niet veel te zeggen heeft, hoewel ik er nog steeds van overtuigd ben dat het Parlement het laatste woord heeft en moet hebben.

De Voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt is de algemene bespreking gesloten.

Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close.

Wij zullen morgen stemmen over het amendement en over artikel 1 van het wetsvoorstel.

Het woord is aan de heer Lahaye.

De heer Lahaye. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb niet gezegd dat ik mijn amendement heb ingediend op aanvraag van alle leden van de commissie. Ik heb er wel in toegestemd dat de Luxemburgers, die ook op die lening hadden ingetekend, niet onder toepassing zouden vallen van dit wetsvoorstel hoewel zij wel een Belgisch statuut hadden, dit om genoeg te doen aan de commissie.

PROPOSITION DE LOI MODIFIANT L'ARTICLE 87, § 1er, DES LOIS SUR LA MILICE, COORDONNÉES LE 30 AVRIL 1962

Discussion générale

VOORSTEL VAN WET TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 87, § 1, VAN DE DIENSTPLICHTWETTEN, GECOÖRDINEERD OP 30 APRIL 1962

Algemene beraadslaging

M. le Président. — Nous abordons l'examen de la proposition de loi modifiant l'article 87, § 1er, des lois sur la milice, coordonnées le 30 avril 1962.

Wij vatten de beraadslaging aan over het voorstel van wet tot wijziging van artikel 87, § 1, van de dienstplichtwetten, gecoördineerd op 30 april 1962.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

La parole est au chevalier de Stexhe.

M. le chevalier de Stexhe. — S'excusant de ne pouvoir être présent, monsieur le Président, M. André m'a chargé de vous dire qu'il se référerait à son rapport.

M. le Président. — La parole est à M. Roland Gillet.

M. R. Gillet. — Monsieur le Président, chers collègues, il s'agit, en l'occurrence, d'une initiative parlementaire tout comme la proposition de loi de notre honorable collègue, M. Lahaye.

Je ne me fais pas beaucoup d'illusions. Ce que nous venons de vivre démontre la difficulté pour un parlementaire de faire réellement œuvre utile. Les propositions de loi sont souvent rejetées par le gouvernement, même si elles répondent à un besoin ou à une demande généralisée. C'est évidemment dommage. Ma proposition de loi n'a pas été adoptée en commission. Ce fut une erreur et j'entend le démontrer en séance publique.

Quel était son objectif? Les lois sur la milice disposent qu'un milicien ayant un ou plusieurs enfants à charge avant l'âge de 24 ans est susceptible de bénéficier de la libération du service actif. Les miliciens ayant des enfants à charge après l'âge de 24 ans doivent accomplir leur service militaire.

Cette discrimination est ridicule et asociale. Ridicule, car elle oblige des pères de famille de plus de 24 ans à faire leur service militaire alors que leur préoccupation primordiale est de pouvoir faire vivre les leurs. Asociale, parce que, en cette période de crise et de chômage, il est aberrant de ne pas donner à ces personnes toutes les chances d'obtenir un emploi. Sept cents miliciens, dont 180 médecins, pharmaciens, dentistes et vétérinaires bénéficieraient de cette mesure.

Le représentant de l'Etat a reconnu qu'il demandait le rejet de la proposition parce que l'Etat a besoin de ces 180 médecins dont il n'a pas à assurer la charge financière. Voilà la situation.

Dans son rapport très objectif, M. André fait état du soutien de cette proposition par des membres de la commission qui se demandent pourquoi 520 jeunes gens sont obligés de faire un service militaire parce que le ministre de la Défense nationale a besoin de 180 médecins qu'il ne paie pas. C'est d'autant plus vrai que ces 520 jeunes gens sont des pères de famille qui voient ainsi se perdre des mois pendant lesquels ils auraient pu assurer leur emploi.

On a fait état de l'incidence budgétaire de cette mesure. Les chiffres avancés ont été déclarés plus que discutables. Je ne prendrai pas le temps du Sénat — trop peu de membres sont présents, d'ailleurs — pour expliquer longuement que c'est une plaisanterie de parler des 150 ou 200 millions qu'aurait coûtés l'application de cette mesure. Si les 180 médecins, pharmaciens, dentistes et vétérinaires coûtent 200 millions, il serait facile d'en recruter pour moins d'argent, étant donné que beaucoup de médecins cherchent actuellement un emploi, d'une part et que, d'autre part, il était possible de récupérer des sommes importantes sur la charge que représentent les 520 personnes dont j'ai parlé.

Je ne me fais évidemment pas d'illusions. Cependant, confiant dans la volonté du Sénat de mettre fin à une situation sans précédent en permettant à des centaines de pères de famille de faire face à la crise et d'éviter le chômage, je souhaite que cette proposition recueille dans cette assemblée une majorité de votes positifs. Je prévois maintenant que le ministre viendra dire à cette tribune, comme son prédécesseur, qu'il demande le rejet de la proposition. C'est normal et c'est le jeu entre le Parlement et le gouvernement. Comme l'a fait M. Lahaye, je rappelle qu'il s'agit ici d'une initiative parlementaire et qui plus est, de l'opposition. Le Sénat peut se déclarer plus soucieux que le gouvernement de la situation sociale de ses concitoyens. C'est son droit le plus strict, quel que soit l'avis gouvernemental en la matière, il peut émettre un vote positif. Celui-ci ne ferait pas tomber le gouvernement qui trouvera cette possibilité dans beaucoup d'autres domaines. Tous les espoirs de chute lui sont permis ailleurs; mais ce n'est pas là-dessus qu'il tombera.

Pour ces raisons, monsieur le Président, je demande que le Sénat fasse œuvre utile en cette matière, comme il devrait le faire en ce qui concerne la proposition défendue par M. Lahaye. Je souhaite qu'il agisse ainsi en dépit de l'attitude gouvernementale. C'est, je le répète, notre droit et même notre devoir d'essayer d'améliorer la situation de nos concitoyens. (*Applaudissements sur les bancs du FDP-RW.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Van Herreweghe.

De heer Van Herreweghe. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, elk initiatief is eerbiedwaardig, ook dat van collega Roland Gillet. Op het eerste gezicht zou men geneigd zijn naar de inhoud dit voorstel als een sociale maatregel te beschouwen. Het betreft nochtans een nieuw voorrecht dat ingebouwd zou worden voor degenen die op het gebied van hun studies reeds een bevoorrechte behandeling genieten en waarvan verscheidenen zelfs tijdens hun legerdienst van soepele voorschriften en van een voorkeursbehandeling profiteren. Ik moet ter zake niet in detail gaan. Ik ben ervan overtuigd dat onze collega's hiervan op de hoogte zijn. Bovendien zou dit voorstel financiële implicaties met zich brengen waarvoor geen kredieten werden uitgetrokken, zodat het een gevoelige budgettaire weerslag zou hebben.

Tenslotte willen wij in overeenstemming blijven met de regeringsverklaring waarin wordt gezegd dat geen wijzigingen zouden worden gebracht in de wettelijke en reglementaire bepalingen betreffende de uitsluiting, ontheffing, vrijstelling of vrijlating van militaire dienstplicht. In een geest van loyaliteit willen wij het regeerakkoord ook op dat stuk eerbiedigen.

Om al die redenen kan de CVP-fractie het voorstel niet bijtreden. (*Applaus op sommige banken van de meerderheid.*)

M. le Président. — La parole est à M. Busquin, ministre.

M. Busquin, ministre de l'Intérieur et ministre de l'Education nationale. — Monsieur le Président, chers collègues, le gouvernement, comme la commission d'ailleurs, demande le rejet de cette proposition de loi.

M. Van Herreweghe a soulevé l'argument essentiel, qui est d'ordre budgétaire et rappelé le passage de l'accord de gouvernement qui précise: «Les dispositions existantes des lois coordonnées sur la milice en ce qui concerne les exemptions, dispenses, libérations et sursis, qui entraînent une diminution des effectifs globaux du contingent disponible, demeureront inchangées.»

C'est dans cet esprit que le gouvernement demande le rejet de cette proposition de loi.

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close. Nous réserverons jusqu'à demain, le vote sur l'article unique de cette proposition de loi.

Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten. Wij zullen morgen stemmen over het enig artikel van dit voorstel van wet.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN DE OVEREENKOMST INZAKE HET VERVOER VAN LIJKEN, EN VAN DE BIJLAGE, OPGEMAAKT TE STRAATSBURG OP 26 OKTOBER 1973

Algemene beraadslaging en stemming over het enig artikel

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE L'ACCORD SUR LE TRANSFERT DES CORPS DES PERSONNES DÉCÉDÉES ET DE L'ANNEXE, FAITS A STRASBOURG LE 26 OCTOBRE 1973

Discussion générale et vote de l'article unique

De Voorzitter. — Aan de orde is de bespreking van het ontwerp van wet houdende goedkeuring van de Overeenkomst inzake het vervoer van lijken.

Nous abordons l'examen du projet de loi portant approbation de l'Accord sur le transfert des corps des personnes décédées.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

De rapporteur is mevrouw Nauwelaerts, die verwijst naar haar verslag.

Het woord is aan de heer De Bondt.

De heer De Bondt. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, wegens het feit dat ik de commissievergadering van 26 mei 1981 niet kon bijwonen, wens ik in openbare vergadering mee te delen wat ik in commissie had willen opmerken. Bovendien wens ik enkele algemene beschouwingen te formuleren inzake dit ontwerp van wet.

Allereerst merk ik op dat artikel 6 zeer onvolmaakt is gesteld, vooral wat het tweede deel ervan betreft, gekenmerkt (ii) op pagina 13 van het parlementair stuk. Dit artikel is niet uitvoerbaar en is trouwens in tegenspraak met verschillende nationale wetgevingen. In samenhang echter met artikel 7 wordt de onvolkomenheid van dit gedeelte van artikel 6 nog duidelijker aan het licht gebracht, als men bedenkt dat lijkenvervoer langs de weg soms gebeurt samen met het vervoer van andere goederen. Indien het publiek op de hoogte zou zijn, zou dit zeker reacties uitlokken. Het kan trouwens ook een gevaar betekenen voor de openbare gezondheid. Is het niet veel veiliger, mijnheer de minister, het vervoer langs de weg te doen geschieden in een lijkwagen?

Mijn tweede opmerking geldt de «laissez-passer voor lijken». Hier dient te worden aangestipt dat de goedkeuring van deze Overeenkomst voor ons land inhoudt dat de doodsoorzaak in de geleidbrief niet zal worden vermeld omdat een geneesheer, gebonden door het beroepsgeheim, de doodsoorzaak niet mag vermelden. Alleen kan worden vermeld of het overlijden het gevolg is van een natuurlijke of van een gewelddadige oorzaak. Goedkeuring van dit punt dient dus te geschieden onder voorbehoud, ofwel van het aanbrengen van latere wijzigingen, ofwel van het acteren dat deze bepaling zal worden toegepast door België in eerbiediging van de voorschriften van de Orde der Geneesheren ter zake.

Dit waren mijn twee opmerkingen bij de artikelen.

Ik zal besluiten met een algemene beschouwing.

De beroepsmensen in Nederland, Frankrijk en Duitsland zouden met de praktijk van de toepassing van deze Overeenkomst van Straatsburg niet zeer gelukkig zijn. In feite zou er aan de vroegere situatie, geregeld door de Internationale Schikking van Berlijn van 10 februari 1937, niets veranderd zijn in de praktijk. Vermits de Bondsrepubliek Duitsland de voorliggende overeenkomst nog niet goedkeurde — of ben ik gerechtigd te zeggen: niet zal goedkeuren — brengt dit met zich dat bijvoorbeeld een lijkenvervoer van België naar Turkije via Duitsland, de toepassing noodzaakt van de vroegere Internationale Schikking van Berlijn, die veel strenger en veel geprecieerder is dan de bepalingen van voorliggende overeenkomst.

Is het dan juist te stellen, mijnheer de minister, dat zulks dient te geschieden ingevolge het internationaal gewoonterecht volgens de regel: Wanneer dezelfde stof wordt geregeld in een eerdere overeenkomst, is die eerdere overeenkomst van toepassing, voor zover de bepalingen ervan verenigbaar zijn met deze van de jongste overeenkomst, de overeenkomst waarover wij vandaag handelen?

Er kan trouwens worden opgemerkt dat, zolang de nationale wetgeving van landen zoals Frankrijk, Italië, Groot-Brittannië niet zal aangepast zijn aan deze overeenkomst, de uitvoering ervan op talrijke moeilijkheden zal stuiten.

Tot besluit kan ik zeggen dat deze Overeenkomst van Straatsburg aan de toestand weinig heeft gewijzigd en vooral dat onvoldoende rekening werd gehouden met de toch opmerkelijke evolutie in de gebruiken in Europa in verband met de begrafenisgewoonten.

Mijnheer de minister, dat wou ik bij deze gelegenheid aan uw aandacht onderwerpen.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Nothomb.

De heer Nothomb, minister van Buitenlandse Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik heb met veel aandacht naar de geachte senator geluisterd. Zoals u weet werd dit verdrag genegotieerd door specialisten van het departement van Volksgezondheid die u ter zake dan ook beter zouden kunnen antwoorden dan ikzelf.

Het Verdrag van Berlijn van 1937 was universeel. Nu liberaliseert de Raad van Europa in Straatsburg de regels binnen de landen van de Raad van Europa om het lijkenvervoer tussen meer ontwikkelde landen soepeler te doen verlopen.

De overeenkomst is sinds 1975 in werking, onder meer in volgende landen: Nederland, IJsland, Noorwegen, Zwitserland en Oosten-

rijk. Zoals bekend gelden in de meeste van deze landen zeer hoge hygiënische normen. Tot nog toe heeft dit verdrag in die landen tot geen fundamentele kritiek aanleiding gegeven.

Telle est, monsieur De Bondt, la réponse à vos remarques précises à propos de ce traité dont le gouvernement souhaite l'approbation.

Les dispositions qu'il contient sont des dispositions maximales qui peuvent être exigées pour le transfert d'un corps. La procédure prévoit qu'elles peuvent toujours être rendues plus libérales par des arrangements pris entre les Etats intéressés, suivant les normes qui y sont admises. Dans un certain nombre d'Etats faisant partie du Conseil de l'Europe, les traditions, les habitudes et les règlements garantissent un niveau d'hygiène qui ne peut être assuré dans certains pays moins développés.

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close.

Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten.

L'article unique du projet de loi est ainsi rédigé:

Enig artikel. De Overeenkomst inzake het vervoer van lijken, en de Bijlage, opgemaakt te Straatsburg op 26 oktober 1973 zullen volkomen uitwerking hebben.

Article unique. L'Accord sur le transfert des corps des personnes décédées, et l'Annexe, faits à Strasbourg le 26 octobre 1973, sortiront leur plein et entier effet.

— Aangenomen.

Adopté.

M. le Président. — Il sera procédé demain au vote de l'ensemble du projet de loi.

Er zal morgen worden gestemd over het ontwerp van wet in zijn geheel.

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE LA DECISION DES REPRESENTANTS DES GOUVERNEMENTS DES ETATS MEMBRES DE LA COMMUNAUTE EUROPEENNE DU CHARBON ET DE L'ACIER, REUNIS AU SEIN DU CONSEIL, DU 18 MARS 1980, PORTANT ATTRIBUTION A CETTE COMMUNAUTE DE RECETTES SUPPLEMENTAIRES POUR 1980

Discussion générale et vote de l'article unique

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN HET BESLUIT VAN DE VERTEGENWOORDIGERS VAN DE REGERINGEN VAN DE LID-STATEN DER EUROPESE GEMEENSCHAP VOOR KOLEN EN STAAL, IN HET KADER VAN DE RAAD BIJEEN, VAN 18 MAART 1980, INZAKE DE TOEKENNING VAN AANVULLENDE ONTVANGSTEN VOOR 1980 AAN DEZE GEMEENSCHAP

Beraadslaging en stemming over het enig artikel

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi portant approbation de la décision des représentants des gouvernements des Etats membres de la Communauté européenne du Charbon et de l'Acier, réunis au sein du Conseil du 18 mars 1980, portant attribution à cette Communauté de recettes supplémentaires pour 1980.

Wij vatten de beraadslaging aan over het ontwerp van wet houdende goedkeuring van het besluit van de vertegenwoordigers van de regeringen van de Lid-Statens der Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal, in het kader van de Raad bijeen, van 18 maart 1980, inzake de toekenning van aanvullende ontvangsten voor 1980 aan deze Gemeenschap.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

Personne ne demandant la parole, je la déclare close.

Daar niemand het woord vraagt, is de algemene beraadslaging gesloten.

L'article unique du projet de loi est ainsi rédigé:

Article unique. La Décision des Représentants des gouvernements des Etats membres de la Communauté européenne du Charbon et de l'Acier, réunis au sein du Conseil, du 18 mars 1980, portant attribution à cette Communauté de recettes supplémentaires pour 1980, sortira son plein et entier effet.

Enig artikel. Het Besluit van de Vertegenwoordigers van de Regeringen van de Lid-Staten der Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal, in het kader van de Raad bijeen, van 18 maart 1980, inzake de toekenning van aanvullende ontvangsten voor 1980 aan deze Gemeenschap, zal volkomen uitwerking hebben.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Il sera procédé demain au vote de l'ensemble du projet de loi.

Er zal morgen worden gestemd over het ontwerp van wet in zijn geheel.

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE L'ACCORD ENTRE LE ROYAUME DE BELGIQUE ET LA REPUBLIQUE FEDERALE D'ALLEMAGNE EN MATIERE D'OPERATIONS METROLOGIQUES, CONCLU PAR ECHANGE DE LETTRES DATES A BRUXELLES LE 23 SEPTEMBRE 1977

Discussion et vote de l'article unique

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN HET AKKOORD TUSSEN HET KONINKRIJK BELGIE EN DE BONDSREPUBLIEK DUITSLAND INZAKE METROLOGISCHE VERRICHTINGEN, GESLOTEN BIJ WISSELING VAN BRIEVEN GEDAGTEKEND TE BRUSSEL OP 23 SEPTEMBER 1977

Beraadslaging en stemming over het enig artikel

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi portant approbation d'un accord entre le royaume de Belgique et la République fédérale d'Allemagne.

Wij vatten de beraadslaging aan over het ontwerp van wet houdende goedkeuring van een akkoord tussen het koninkrijk België en de Bondsrepubliek Duitsland.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

Het woord is aan de rapporteur.

Mevrouw Turf-De Munter, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, ik verwijs naar mijn verslag.

M. le Président. — Personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close.

Daar niemand het woord vraagt, is de algemene beraadslaging gesloten.

L'article unique du projet de loi est ainsi rédigé:

Enig artikel. Het Akkoord tussen het koninkrijk België en de Bondsrepubliek Duitsland inzake metrologische verrichtingen, gesloten bij wisseling van brieven gedagtekend te Brussel op 23 september 1977, zal volkomen uitwerking hebben.

Article unique. L'Accord entre le royaume de Belgique et la République fédérale d'Allemagne en matière d'opérations métrologiques, conclu par échange de lettres datées à Bruxelles le 23 septembre 1977, sortira son plein et entier effet.

— Aangenomen.

Adopté.

M. le Président. — Il sera procédé demain au vote sur l'ensemble du projet de loi.

Wij stemmen morgen over het ontwerp van wet in zijn geheel.

ONTWERP VAN WET BETREFFENDE DE TOETREDING VAN BELGIE TOT DE AFRIKAANSE ONTWIKKELINGSBANK

Algemene beraadslaging en stemming over het enig artikel

PROJET DE LOI RELATIF A L'ADHESION DE LA BELGIQUE A LA BANQUE AFRICAINE DE DEVELOPPEMENT

Discussion générale et vote de l'article unique

De Voorzitter. — Aan de orde is de bespreking van het ontwerp van wet betreffende de toetreding van België tot de Afrikaanse Ontwikkelingsbank.

Nous abordons l'examen du projet de loi relatif à l'adhésion de la Belgique à la Banque africaine de Développement.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer Van Wambeke, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, meer en meer personen geraken ervan overtuigd — om het te zeggen met de woorden van André Fontaine in *Le Monde* van 21 mei — «que la relance de notre économie et la paix du monde dépendent étroitement de l'aptitude du monde développé à arracher l'autre à sa misère présente». Dat wij hierbij in de eerste plaats aan Afrika denken, heeft niets te maken met enige gevoelsmatigheid, maar vloeit voort uit de naakte werkelijkheid, waarin het zwarte continent zich op sociaal-economisch vlak bevindt.

Enkele jaren geleden heeft professor Wolf-Philips van de *London School of Economics* de wereld verdeeld in vier werelden en hierbij een onderscheid gemaakt tussen de «derde» en de «vierde» wereld. Wij hebben het nog meestal over *le tiers monde*, een term die voor het eerst werd gebruikt door professor Sauvy in 1952, waarmee hij toen de ontwikkelingen aanduidde die buiten de twee grote machtsblokken stonden en die niet tot de communistische invloedssfeer behoorden. Bij Sauvy ging het toen meer om «niet-gebonden» landen dan om «onderontwikkelde» landen. Trouwens, op dat ogenblik was er van de grote dekolonisatie nog niet veel sprake.

Pas in de jaren 60 werd de term «derde wereld» gebruikt als synoniem van «ontwikkelingslanden» en momenteel, bij het gebruik van dat begrip, hebben wij het over de ontwikkelingslanden in Azië, Afrika en Latijns-Amerika. Professor Wolf-Philips gebruikt nu de term «vierde wereld» om de allerarmste landen aan te duiden. Berekend op het BNP per hoofd van de bevolking in 1976 — en dit volgens de Wereldatlas — situeert hij 38 landen in deze groep met een BNP tot en met 250 dollar. Drieëntwintig hiervan zijn gelegen in Afrika, gaande van Ethiopië en Mali met 100 dollar tot Oeganda met 240 dollar. Ter vergelijking: in België bedroeg het BNP op dat ogenblik 6 780 dollar! In de «derde wereld» dan bevinden zich nog 22 Afrikaanse landen met een BNP van maximum 600 dollar. Met andere woorden, 45 van de 50 Afrikaanse landen, indien men even abstractie maakt van Zuid-Afrika, hadden in 1976 een BNP per capita dat minder dan één tiende van het Belgisch BNP bedroeg. Het is dan ook zonder meer duidelijk dat het Afrikaans continent bijzonder kwetsbaar is, als men daaraan ook nog toevoegt de zwakke graad van alfabetisering en het geringe aandeel van de secundaire sector in het geheel van de economie.

De Afrikaanse landen zijn er zich vrij vlug van bewust geworden dat het noodzakelijk was de omvangrijke en natuurlijke reserves van hun continent te valoriseren om de economische ontwikkeling en de sociale vooruitgang ervan te stimuleren. Door een economische samenwerking kon de onderlinge solidariteit worden verstevigd, maar het was vooral van belang de nationale plannen voor economische en sociale ontwikkeling te coördineren ten einde de harmonische groei van het geheel der Afrikaanse economieën en de expansie van de Afrikaanse buitenlandse handel en vooral de inter-Afrikaanse handel in de hand te werken. Deze belangrijke opdracht kon mede worden gerealiseerd door de oprichting van een voor alle Afrikaanse landen gemeenschappelijk financiële instelling. Op 4 augustus 1963 ondertekenden 33 Afrikaanse Staten in de Soedanese hoofdstad Khartoem de «overeenkomst tot oprichting van de Afrikaanse Ontwikkelingsbank». Op dit ogenblik maken alle Afrikaanse landen, met uitzondering van Zuid-Afrika, deel uit van de Afrikaanse Ontwikkelingsbank.

Op zijn jaarvergadering te Libreville (Gabon) in 1978 had de Raad van Gouverneurs die niemand anders zijn dan de ministers

van Financiën van de onderscheiden Lid-Staten, de principiële beslissing genomen het kapitaal van de Bank open te stellen voor niet-Afrikaanse participaties. Tot dat ogenblik was het kapitaal van de Bank, ten bedrage van 960 miljoen dollar, uitsluitend onderschreven door Afrikaanse Staten.

Deze discussie was reeds geruime tijd aan de gang, maar enkele invloedrijke Staten hadden zich krachtig verzet tegen het prijsgeven van het exclusief Afrikaans karakter van de Bank. Het wekte dan ook wel enige verwondering dat te Libreville een quasi-consensus werd bereikt; enkel Ethiopië en Oeganda distancierden zich.

Meerdere redenen lagen ten grondslag aan deze quasi-eensgezindheid. In de eerste plaats werd door de Bank de nood gevoeld haar eigen financieringsbronnen te verhogen. De Afrikaanse Ontwikkelingsbank, die in juli 1966 operationeel werd, moet gezien worden als een continentaal organisme met als enige doelstelling het in de hand werken van de ontwikkeling van de Afrikaanse Staten door het toestaan van leningen en de participatie aan de financiering van de door de Staten voorgestelde projecten. Van meetaf aan werd derhalve het specifieke Afrikaans karakter van de Bank onderstreept, zowel wat betreft de herkomst van de intekenende Staten op het maatschappelijk aandelenkapitaal van de Bank als ten aanzien van de bestemming van haar interventies.

Met het stijgen van deze interventies, namelijk van 2,3 miljoen dollar in 1967 tot 154 miljoen in 1977, werd de noodzaak gevoeld het kapitaal te verhogen. Door een dergelijke verhoging zou de mogelijkheid geschapen worden gemakkelijker te ontfangen op de financiële markten en verscheidene Lid-Staten waren van oordeel dat, door de industrielanden en de grote olie-exporterende landen te betrekken bij de activiteit van de Bank, haar credibiliteit op deze markten zou worden verstevigd en diensgevolge haar ontfeningscapaciteit aanzienlijk zou worden vergroot.

In deze optiek werd in augustus 1970 het Afrikaans Ontwikkelingsfonds opgericht, een interventie-orgaan dat leningen toestaat aan zeer gunstige voorwaarden voor specifieke programma's, met een sociaal karakter of met een onrechtstreekse rentabiliteit. Tussen haakjes, België participeert aan het Afrikaans Ontwikkelingsfonds, dat einde 1979 stortingen had ontvangen voor een totaalbedrag van 1 153 miljoen dollar, waarvan 9,9 miljoen dollar bijgebracht door ons land, hetzij 0,85 pct. van het totale fonds. Het Fonds kan evenwel slechts werken met de stortingen die het ontvangt, terwijl de Bank kan opereren op de financiële markten. En dit was precies de bedoeling van de openstelling van de Bank tot niet-regionale landen. Theoretisch hadden de rijkere Afrikaanse Staten een grotere participatie kunnen nemen, maar deze hebben schijnbaar geargeld de nodige prijs te betalen voor de vrijwaring van het exclusief Afrikaans karakter van de Bank.

In de tweede plaats werd rekening gehouden met bepaalde reserves die door sommige leden werden gemaakt. In de resolutie die uiteindelijk werd aangenomen, stond onder meer gestipuleerd dat de voorzitter van de Afrikaanse Ontwikkelingsbank steeds een Afrikaner moet zijn, dat minimum negen van de twaalf leden van de raad van beheer Afrikanen moeten zijn en dat de vreemde participaties nooit hoger mogen zijn dan 30 pct. Achteraf is daarin nog een wijziging gekomen: zowel bij de leden van de raad van beheer als bij de kapitaalinschrijving werd een verhouding 2/3-1/3 aangenomen.

Door de voorzitter van de Bank werden contacten gelegd bij de industrielanden van Oost en West. Uiteindelijk zijn eenentwintig landen ingegaan op de uitnodiging van de voorzitter en het is te typisch om het niet aan te stippen: op Joegoslavië na, dat in de grond een buitenbeentje is in de communistische wereld, heeft geen enkel land van het Oostblok positief gereageerd op het verzoek van de Afrikaanse landen. Hun voorkeur blijft gaan naar subversieve of destabiliserende acties, of naar het zenden van wapens, waaraan er zeker geen tekort is op het continent.

In de derde en laatste plaats moet melding worden gemaakt van een diepgaande wijziging in de houding van de Afrikaanse Staten tegenover hun economische betrekkingen met het buitenland. Door een groeiend aantal Staten wordt de economische onafhankelijkheid beschouwd als een gevolg van de ontwikkeling eerder dan als een prelabel aan deze ontwikkeling. Zo is de politiek van de Verenigde Staten, nog altijd de voornaamste industriële macht, vooral tijdens het bewind van president Carter geëvolueerd in de zin van een groter wordende scheiding tussen handel en ideologie. Deze veranderde houding heeft meerdere Afrikaanse leiders overtuigd van de mogelijkheid hun economie naar het Westen te richten, zonder hun interne politieke opties te moeten veranderen of zonder te moeten breken met de socialistische landen. Niet iedereen gelooft er helemaal

in, maar het aantal Staten dat essentieel op eigen krachten wil rekenen, wordt met de dag minder talrijk.

Anderzijds heeft de grondige verstoring van de internationale economie tijdens de jaren 70 in meerdere landen een precarie situatie doen ontstaan, die hun strijd lust heeft getemperd en hun ambities heeft verminderd. Bij de beslissing van de Raad van Gouverneurs van de Bank hebben sommige Afrikaanse waarnemers dan ook de vraag gesteld of zij geen politiek van overgave was, eerder dan een realistische houding. Niet iedereen was er ten volle van overtuigd dat bepaalde Staten — en men dacht dan in de eerste plaats aan de Verenigde Staten — geen te grote invloed zouden gaan aanwenden: met 17,04 pct. van het totaal van de inschrijvingen op het kapitaal van de Bank door de niet-regionale landen, lijkt deze vrees eerder theoretisch, maar het verleden blijft de Verenigde Staten natuurlijk parten spelen.

Andere landen, die van oordeel waren dat de Bank tot dan toe goed werk had geleverd, bleven behept met de gedachte dat men gekozen had voor een gemakkelijksoplossing, maar ook zij hebben zich uiteindelijk neergelegd bij de vaststelling dat het wellicht de minst slechte oplossing was.

Mijnheer de Voorzitter, dit is de context, waarin aan de industrielanden gevraagd werd, te participeren in de kapitaalverhoging van de Afrikaanse Ontwikkelingsbank. Ons deel is bescheiden, maar wij moeten het zien als een deel van de hulp die wij moeten en willen brengen aan de derde, maar vooral aan de vierde wereld. Tot nog toe waren wij lid van drie ontwikkelingsbanken, te weten, de Wereldbank met de Internationale Ontwikkelingsassociatie, de Aziatische Ontwikkelingsbank en de Interamerikaanse Ontwikkelingsbank. Ook al participeren wij nog niet aan het kapitaal van de Afrikaanse Ontwikkelingsbank, toch nemen wij deel aan de adjudicaties en met een zeker succes, aangezien tot einde 1979 5,5 pct. van de bestede gelden naar Belgische ondernemingen of « consultants » vloeiden: dit betekende contracten ten belope van 700 miljoen op een gecumuleerde uitgave van 12 741 miljoen, waarvan het leeuwendeel ging naar de sectoren transport en elektriciteit.

Zoals aangestipt in het verslag, zal de jaarlijkse bijdrage last 53 miljoen bedragen, waarvan een deel zal mogen betaald worden in de vorm van niet-verhandelbare renteloze schatkistbons. Voor de 23 armsten onder de Afrikaanse armen is het misschien niet meer dan een druppel op een gloeiende hete plaat, maar het getuigt van onze wil, ook in de ongunstige economische omstandigheden waarin wij zelf leven, ervoor te zorgen dat iedereen op deze wereld eens zijn eigen levenswaardig plaatsje onder de zon zal bekomen. In deze visie vraag ik u het voorliggend ontwerp van wet met betrekking tot de toetreding van België tot de Afrikaanse Ontwikkelingsbank goed te keuren. *(Applaus op de banken van de meerderheid.)*

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close.

Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten.

L'article unique du projet de loi est ainsi rédigé:

Enig artikel. De hierna volgende internationale akten:

1. Overeenkomst tot oprichting van de Afrikaanse Ontwikkelingsbank, opgemaakt te Khartoum op 4 augustus 1963;

2. Resolutie nr. 05-79 van 17 mei 1979 van de Raad van Gouverneurs van de Afrikaanse Ontwikkelingsbank betreffende de amendementen op de Overeenkomst tot oprichting van de Afrikaanse Ontwikkelingsbank om het de niet-Afrikaanse landen mogelijk te maken er lid van te worden en bijlage;

3. Resolutie nr. 06-79 van 17 mei 1979 van de Raad van Gouverneurs van de Afrikaanse Ontwikkelingsbank betreffende de algemene verhoging van het aandelenkapitaal van de Afrikaanse Ontwikkelingsbank en de desbetreffende intekeningen in het kader van de toelating van de niet-regionale Lid-Staten;

4. Resolutie nr. 07-79 van 17 mei 1979 van de Raad van Gouverneurs van de Afrikaanse Ontwikkelingsbank betreffende de aanname van de algemene regels tot regeling van de toelating van de niet-regionale landen als Lid-Staten van de Bank en bijlage; zullen volkomen uitwerking hebben.

Article unique. Les actes internationaux suivants:

1. Accord portant création de la Banque africaine de Développement, fait à Khartoum le 4 août 1963;

2. Résolution n° 05-79 du 17 mai 1979 du Conseil des Gouverneurs de la Banque africaine de Développement concernant les amendements de l'Accord portant création de la Banque africaine de Développement pour permettre aux pays non africains d'en devenir membres et annexe;

3. Résolution n° 06-79 du 17 mai 1979 du Conseil des Gouverneurs de la Banque africaine de Développement concernant l'augmentation générale du capital actions de la Banque africaine de Développement et les souscriptions y afférentes dans le cadre de l'admission des pays membres non régionaux;

4. Résolution n° 07-79 du 17 mai 1979 du Conseil des Gouverneurs de la Banque africaine de Développement concernant l'adoption des règles générales régissant l'admission des pays non régionaux en qualité de pays membres de la Banque et annexe;

sortiront leur plein et entier effet.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — We stemmen morgen over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Il sera procédé demain au vote sur l'ensemble du projet de loi.

PROPOSITION DE LOI — VOORSTEL VAN WET

Dépôt — Indiening

M. le Président. — M. Lagasse a déposé une proposition de loi organisant la responsabilité des ministres et secrétaires d'Etat.

De heer Lagasse heeft ingediend een voorstel van wet tot regeling van de verantwoordelijkheid van de ministers en de staatssecretarissen.

Cette proposition de loi sera traduite, imprimée et distribuée.

Dit voorstel van wet zal worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

Il sera statué ultérieurement sur sa prise en considération.

Er zal later over zijn inoverwegingneming worden beslist.

Le Sénat se réunira demain jeudi 11 juin 1981, à 14 heures.

De Senaat vergadert opnieuw morgen donderdag 11 juni 1981, te 14 uur.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(La séance est levée à 18 h 50 m.)

(De vergadering wordt gesloten te 18 u. 50 m.)

1636